

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MAJ 2008

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

Pogarszają się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. W kwietniu wyrównany wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca (100 punktów), jednakże w stosunku do analogicznego miesiąca przed rokiem był niższy o 1,1 punktu procentowego (pp). Wpłynęło na to wyłącznie obniżenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen, który zmalał poniżej 99 punktów pod wpływem przeniesionych skutków spadków cen skupu większości surowców rolniczych, jakie miały miejsce w lutym i w marcu br. Obniżeniu wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu towarzyszył wzrost wyrównanego wskaźnika zmian cen detalicznych środków produkcji. Poprawie uległ wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu głównie pod wpływem wzrostu wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego, ale również, chociaż w mniejszym stopniu dzięki poprawie indeksu cen żywności w relacji do inflacji i wynagrodzeń.

Podwyżki cen detalicznych środków produkcji, jakie nastąpiły od początku 2008 r. znacznie wyprzedzają wzrost cen koszyka skupu, jaki nastąpił w tym czasie. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen stopniowo rozwiera się. Do nowych zbiorów nie powinno jednak nastąpić dalsze pogorszenie rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej.

W kwietniu na rynku zbóż dominowały oczekiwania na obniżki cen pod wpływem dobrych prognoz co do przyszłych zbiorów i większej oferty tańszych zbóż z importu. Wobec wysokich cen zbóż w krajowych ofertach zmalały obroty zbożami. Można oczekiwać, że wraz ze zbliżaniem się do końca przednowka zacznie zwiększać się podaż zbóż od krajowych dostawców, którzy będą chcieli sprzedać przechowywane zboże przed nowymi zbiorami. W tej sytuacji spadkowe tendencje cen mogą się nasilić, ale do nowych zbiorów ceny zbóż będą wysokie.

Mimo głębokich obniżek cen (łącznie o 12%) dostawy mleka do mleczarni w I kwartale 2008 r. były o 3,7% wyższe niż przed rokiem. Można oczekiwać, że wysoka dynamika skupu utrzyma się także w II kwartale, mimo spadkowych tendencji cen, wobec niewykorzystania kwoty mlecznej w roku kwotowym

2007/08 i nie płaćenia kar za ich przekroczenie przez tych dostawców, którzy przekroczyli indywidualne kwoty mleczne. Wzrostowi skupu mleka przez mleczarnie sprzyjać będzie także zwiększenie kwoty mlecznej o 2%, która zostanie rozdysponowana z rezerwy krajowej do tych gospodarstw które rozwijają produkcję mleka.

Rośnie zainteresowanie produkcją bydła mięsnego. Skłaniają do tego niższe ceny uzyskiwane w eksporcie cieląt i żywego bydła oraz wzrost wywozu mięsa wołowego, przy powrocie do zwykłych tendencji cen w skupie. Wobec pogłębiającego się niedoboru podaży w stosunku do produkcji bydła w UE można oczekiwać dalszego rozwoju eksportu wołowiny z Polski. Stwarza to dobre perspektywy dla tego kierunku produkcji.

Mimo wzrostu cen żywca wieprzowego nadal sytuacja producentów trzody chlewnej jest bardzo trudna ze względu na bardzo wysokie ceny pasz. Sytuacja nie zmieni się znacząco do nowych zbiorów. Wyraźnej poprawy opłacalności trzody chlewnej można spodziewać się dopiero w trzecim kwartale, kiedy oczekiwanym znacznym podwyżkom cen skupu będą towarzyszyły obniżki cen zbóż po dobrych zbiorach.

Wyraźnie maleje dynamika wzrostu cen żywności. Podwyżki cen żywności przestały być czynnikiem inflacyjnym. W marcu wskaźnik cen żywności zrównał się z ogólnym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Jeśli obecne prognozy zapowiadające dobre zbiory zbóż i innych ziemiopłodów sprawdzą się, może nawet nastąpić odwrócenie tendencji, a żywność relatywnie nie zdrożeje, mimo spodziewanych podwyżek cen mięsa.

Przyspieszeniu uległo tempo wzrostu cen środków produkcji, przede wszystkim pod wpływem wysokiej dynamiki cen nawozów. Środki inwestycyjne oraz środki ochrony roślin drożeją znacznie wolniej. Mimo to na rynku środków produkcji trwa ożywienie w wyniku poprawy sytuacji dochodowej gospodarstw oraz wsparcia obszarów wiejskich z funduszy strukturalnych w ramach SPO i PROW.

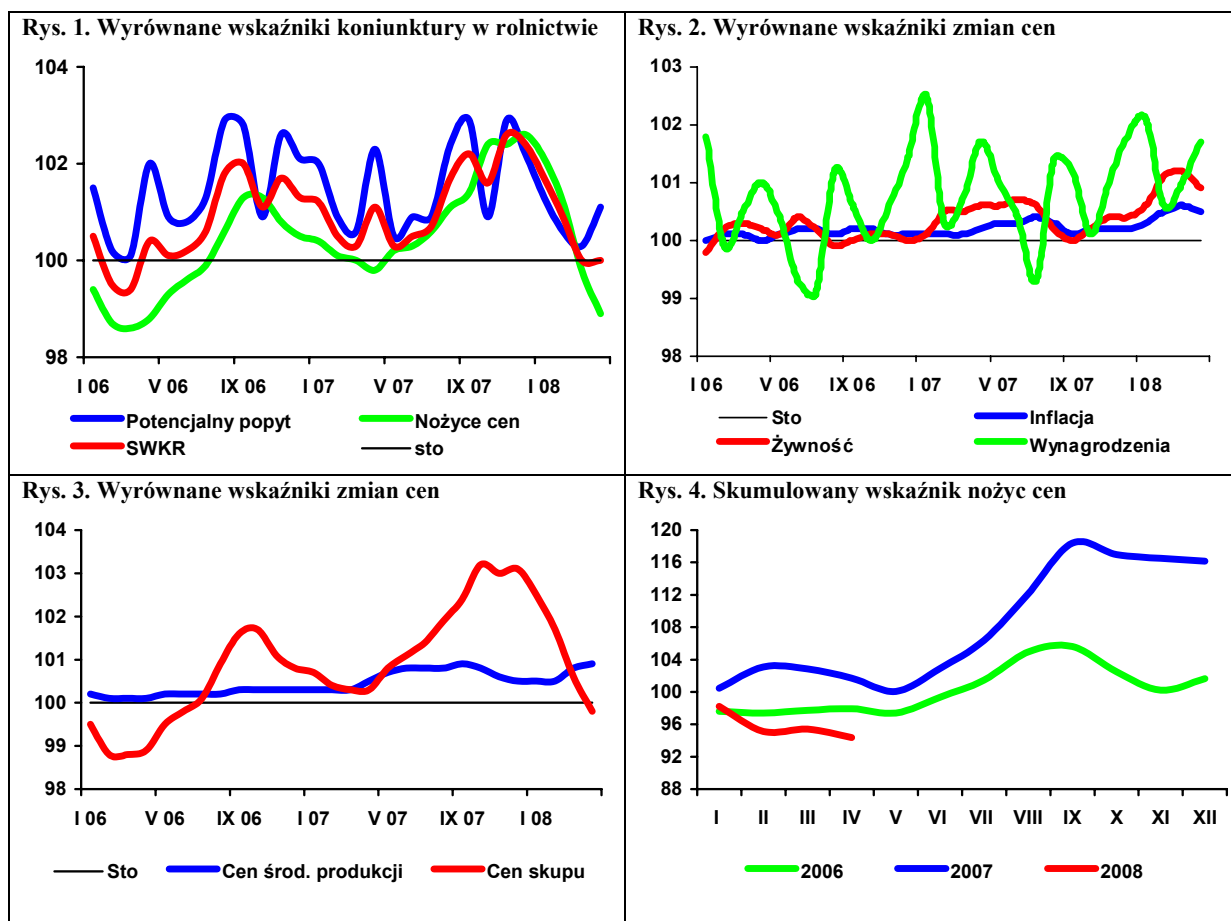
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	IV 08	III 08	II 08	I 08	XII 07	XI 07	IV 07
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,0	100,0	100,9	101,7	102,4	102,6	101,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,1	100,3	100,6	101,3	102,2	102,9	102,3
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,9	99,8	101,2	102,1	102,6	102,4	99,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,8	100,6	101,7	102,5	103,1	103,0	100,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,9	100,8	100,5	100,5	100,5	100,6	100,5
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,7	99,4	99,4	99,7	99,8	99,9	99,6
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,8	99,8	99,5	101,5	101,4	100,6	101,2
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,5	98,9	100,2	100,0	101,1	103,2	102,3

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Sytuacja na rynku zbóż w bieżącym sezonie kształtuje się pod wpływem wysokich cen w Europie i na świecie. Zbiory zbóż w Polsce były w 2007 r. o jedną czwartą wyższe niż rok wcześniej, jednak w większości krajów UE-27 kolejny rok z rzędu miał miejsce ich spadek. Przy relatywnie wysokich zbiorach w Polsce, zboża z naszego kraju są eksportowane do krajów sąsiednich, gdzie występują niedobory. Ceny zbóż, przy słabej tendencji spadkowej, utrzymują się na bardzo wysokim poziomie. Interwencyjny skup zbóż, podobnie jak przed rokiem, nie odgrywa żadnej roli w kształtowaniu cen, ponieważ cena interwencyjna jest dwukrotnie niższa od cen rynkowych.

Wysokie ceny zbóż przekładają się na wzrost cen pasz, co przy niskich cenach skupu żywca, wpływa na obniżenie opłacalności jego produkcji. Wzrastają także ceny mąki, pieczywa i, w mniejszym stopniu, innych wyrobów zbożowych nabywanych przez konsumentów. Coraz wyższe ceny przyspieszają szybki spadek spożycia przetworów zbożowych.

W I kwartale 2008 r. w porównaniu z I kwartałem 2007 r. produkcja mąki pszennej, spadła o jedną czwartą, mąki żytniej o 10%, a makaronów o 2%. Zwiększyła się natomiast produkcja pieczywa świeżego i mieszanek dla zwierząt, która w okresie styczeń-luty 2008 r. była odpowiednio o 14 i 8% wyższa niż przed rokiem.

Polskie ziarno jest sprzedawane przede wszystkim do sąsiednich krajów UE, gdzie utrzymuje się duży popyt na zboża. W pierwszych ośmiu miesiącach sezonu 2007/08 eksport zbóż (bez ryżu) był jednak o 15% niższy niż rok wcześniej, głównie dzięki spadkowi eksportu pszenicy. W całym 2007 r. pszenicę sprzedawano do Niemiec (160 tys. ton), Holandii (31 tys. ton) oraz krajów Afryki Północnej (169 tys. ton), żyto do Niemiec (51 tys. ton), Holandii, Słowacji i Czech (po 2-3 tys. ton), jęczmień do Niemiec (96 tys. ton), Tunezji (16 tys. ton) i Danii (12 tys. ton), a owies do Danii (24 tys. ton) i Niemiec (19 tys. ton). Kukurydzę eksportowano do Niemiec (122 tys. ton), Holandii i na Litwę (po 6-7 tys. ton), a pozostałe zboża (z grupy 1008) do Niemiec (18 tys. ton) i innych krajów UE. Pogorszenie relacji cenowych z innymi krajami spowodowały obniżenie eksportu ziarna w dwóch pierwszych miesiącach 2008 r. Import ziarna do Polski jest w obecnym sezonie kilkakrotnie mniejszy niż przed rokiem. Sprowadza się przede wszystkim pszenicę i kukurydzę. W 2007 r.

w imporcie dominowały dostawy ziarna z Niemiec (548 tys. ton pszenicy, 153 tys. ton żyta, 113 tys. ton jęczmienia), Czech (193 tys. ton pszenicy), Słowacji (118 tys. ton kukurydzy), Węgier (341 tys. ton kukurydzy), a także z Francji, Szwecji i Danii oraz Kazachstanu.

Mąkę pszenną sprzedaje się głównie do Niemiec i Wielkiej Brytanii. Eksport pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa nadal pozostaje niewielki. Głównym sprowadzanym towarem pierwotnego przerobu jest słód, pochodzący z Czech i Słowacji oraz w mniejszym stopniu z Niemiec i Litwy.

Głównym eksportowanym towarem wtórnego przerobu jest pieczywo, sprzedawane do wielu krajów na wszystkich kontynentach. Najważniejszymi jego odbiorcami są jednak kraje UE (Niemcy, Czechy, Węgry, Wielka Brytania), a także Rosja. Sprowadzane do Polski pieczywo pochodzi z krajów UE (Niemcy, Czechy, Słowacja, Włochy, Bułgaria) oraz z m.in. Rosji i Turcji i innych krajów europejskich.

Gotowe pasze dla zwierząt domowych sprzedaje się do głównie krajów UE, ale ważnym odbiorcą pasz dla zwierząt hodowlanych jest także Ukraina (prawie 40% eksportu). Pasze dla zwierząt hodowlanych sprowadza się w większości z Niemiec (2/3 importu) oraz z pozostałych krajów UE.

Rok 2007 był rokiem dalszego wzrostu cen produktów zbożowych. Ceny detaliczne produktów zbożowych w końcu 2007 r. były o ok. 12% wyższe niż przed rokiem. Najbardziej (o 23%) wzrosła w tym okresie cena mąki. Ceny pieczywa zwiększyły się o 14%, a wyrobów ciastkarskich i makaronów o 8%. Cena zbytu mąki wzrosła w tym okresie o 21%, kaszy o 30%, a pieczywa o ok. 15%. Wzrost cen utrzymuje się w I kwartale 2008 r. W porównaniu z grudniem 2007 r. ceny zbytu wzrosły o 3-4%, a ceny detaliczne zwiększyły się najbardziej w przypadku kaszy jęczmiennej (o 11%). Najmniejszy był wzrost ceny detalicznej pieczywa (poniżej 2%)

Tendencje wzrostowe są kontynuowane także na rynku pasz. Ich poziom w ciągu roku zwiększył się o 20-30%. Wzrost cen spowodowany jest zarówno wysokimi cenami zbóż, jak i wzrastającymi cenami surowców wysokobiałkowych. W ciągu trzech pierwszych miesięcy 2008 r. ceny detaliczne pasz zwiększyły się o dalsze 3-8% w porównaniu z końcem 2007 r.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	Skup				Targowiska				
2006 I-XII	447,6	385,2	447,5	402,4	509,3	417,2	478,2	422,2	x
2007 I-XII	699,6	603,6	.	.	760,1	660,6	711,6	659,2	x
2006 I-VI	395,6	347,5	402,2	382,2	451,1	362,0	429,9	374,8	x
2007 I-VI	623,5	600,5	.	.	727,2	636,8	695,7	647,0	x
2007 I	630,5	604,8	606,6	561,2	686,8	584,3	646,7	576,6	398,30
II	646,7	627,0	624,7	593,7	730,9	651,3	698,5	632,3	401,85
III	634,5	608,4	597,2	592,8	737,1	650,3	713,9	663,9	402,72
IV	620,1	580,1	591,1	581,9	733,2	643,3	705,6	666,7	397,46
V	610,9	582,7	586,1	571,6	739,2	653,3	705,6	670,9	395,37
VI	582,2	555,5	572,6	555,2	735,7	638,4	703,6	671,6	x
VII	552,4	477,8	575,3	581,0	699,6	608,2	665,4	632,7	x
VIII	678,6	564,4	681,0	652,3	719,3	627,0	667,3	633,9	x
IX	837,3	680,2	762,4	724,3	818,1	708,6	742,4	681,4	x
X	825,7	694,6	713,3	743,7	846,9	730,7	766,3	698,7	x
XI	799,1	672,2	668,5	736,4	839,4	718,1	758,7	693,8	372,03
XII	803,8	662,2	706,7	730,4	834,9	713,7	765,4	687,6	368,46
2008 I	861,2	726,1	779,5	777,2	852,5	735,9	790,4	706,2	370,51
II	879,7	736,6	812,0	819,7	879,4	745,9	837,5	744,3	369,53
III	909,6	731,1	795,3	795,8	913,4	763,2	866,1	784,7	366,51

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Pszenvżyto	Zboża podst.	Kukurydza
2006 I-XII	3724,7	489,2	461,9	322,8	5054,7	591,4
2007 I-XII	3005,5	409,7	495,8	228,3	4213,0	622,7
2006 I-VI	1567,2	184,8	146,9	149,4	2068,9	283,3
2007 I-VI	883,9	115,6	114,7	44,4	1166,7	168,1
2006/07	3724,6	419,9	429,8	218,0	4152,4	646,2 ^a
2007 I	150,9	23,8	23,2	8,3	207,6	32,2
II	202,2	30,4	20,5	7,4	262,5	29,1
III	157,2	21,7	21,5	7,1	209,0	20,1
IV	100,9	14,5	17,3	7,7	141,5	22,5
V	142,7	12,8	15,2	6,6	178,1	28,8
VI	130,1	12,4	17,1	7,3	168,0	35,4
VII	328,6	41,8	97,3	29,6	499,3	22,3
VIII	613,0	98,2	143,3	59,8	944,6	15,9
IX	555,2	54,7	66,6	37,1	729,4	26,7
X	319,5	51,2	34,7	33,8	450,6	184,2
XI	177,0	28,3	23,8	15,8	249,8	148,3
XII	128,3	19,9	15,3	7,8	172,6	57,2
2008 I	255,1	24,9	20,1	12,5	314,8	67,6
II	245,4	30,8	24,1	13,1	316,0	56,8
III	160,4	20,0	14,0	9,0	205,0	43,7

^a od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2006 I-XII	2011,5	1725,9	112,91	710,4	102,51	5401,1
2007 I-XII	1885,6	1531,6	110,06	746,3	113,10	5966,8
2006 I-VI	973,9	861,0	58,87	349,3	51,22	2521,5
2007 I-VI	1001,2	808,9	56,38	365,4	54,56	2976,3
2007 I	183,9	150,8	12,22	58,3	9,45	514,2
II	162,8	130,2	8,83	56,4	10,00	457,8
III	180,4	145,3	8,64	64,3	10,58	503,1
IV	158,2	129,1	8,64	61,4	8,35	488,7
V	163,8	132,2	9,40	62,9	7,14	523,9
VI	152,2	121,3	8,64	62,2	9,03	488,7
VII	152,3	122,4	8,99	62,6	9,99	493,1
VIII	160,8	131,5	11,00	63,5	10,23	540,5
IX	146,9	120,3	8,69	62,5	10,34	504,0
X	157,7	121,2	8,46	67,0	9,83	499,2
XI	151,1	124,9	8,79	62,5	9,46	483,6
XII	115,5	103,4	7,75	62,9	8,70	470,0
2008 I	141,5	120,3	9,49	64,7	9,60	554,0
II	123,2	101,3	8,22	66,6	9,92	495,7
III	.	105	9,1	.	9,9	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Pszenna ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Zboża razem ^b	Pszenna ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Zboża razem ^b
2006 I-XII	660,5	61,4	115,1	266,9	1209,5	615,4	18,3	101,2	229,9	974,0
2007 I-XII	335,7	58,8	143,5	145,0	746,8	1176,2	166,9	306,2	610,4	2279,4
2006 I-VI	145,3	12,9	3,8	167	367,0	131,8	5,7	14,4	22,4	181,2
2007 I-VI	5,6	4,7	14,2	33,4	62,9	1034,6	156,3	253,0	538,1	1999,7
2006/07	520,8	53,2	125,5	133,3	905,4	1518,2	168,9	339,8	745,6	2792,5
2006/07 ^c	518,0	51,4	116,2	104,4	860,7	989,1	113,1	171,8	422,8	1710,1
2007/08 ^c	351,7	56,4	131,9	121,4	729,7	180,6	12,5	58,0	103,9	358,0
2007 I	0,23	1,89	0,92	0,88	6,7	202,28	65,37	35,84	92,51	403,6
II	2,60	1,00	3,94	3,57	11,5	303,25	35,11	49,13	122,82	513,7
III	0,14	0,66	3,10	6,94	11,5	218,71	30,59	35,63	109,64	396,9
IV	0,22	0,60	1,80	19,17	22,2	115,96	11,49	51,07	93,92	274,0
V	0,24	0,22	1,14	0,43	2,7	121,93	7,36	46,48	76,30	254,3
VI	2,13	0,34	3,29	2,44	8,4	72,49	6,39	34,84	42,96	157,2
VII	34,28	1,17	27,84	6,71	71,4	27,09	3,29	18,09	21,91	70,8
VIII	76,07	12,53	50,96	16,93	166,5	27,86	0,51	11,53	9,90	50,1
IX	67,95	17,58	20,65	2,96	135,7	29,63	2,21	6,04	7,65	46,0
X	79,76	16,70	13,63	57,06	179,6	21,06	1,46	6,32	15,46	44,6
XI	47,55	3,74	14,00	15,97	87,0	12,06	3,02	3,52	4,80	23,6
XII	24,53	2,35	2,20	11,90	43,6	23,84	0,11	7,72	12,52	44,6
2008 I	13,72	1,99	2,33	5,43	26,2	21,96	0,13	3,59	11,86	37,7
II	7,88	0,27	0,27	4,37	19,6	17,00	1,77	1,16	19,70	40,6

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem, ^c od lipca do lutego

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2006 r. dane ostateczne, za 2007 i 2008 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Slód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Slód
2006 I-XII	10,8	2,4	4,7	1,1	8,8	38,0	17,7	31,0	31,5	203,7
2007 I-XII	10,5	4,5	7,5	7,7	16,3	39,2	16,4	41,6	43,0	242,6
2006 I-VI	7,8	1,8	2,5	0,6	5,5	17,3	9,6	16,2	17,1	100,1
2007 I-VI	3,3	1,5	2,4	3,0	9,2	20,1	9,2	24,1	23,7	124,4
2006/07	6,3	2,1	4,6	3,5	12,5	40,8	17,3	38,9	38,1	228,0
2006/07 ^a	3,7	0,8	2,9	0,7	6,0	28,0	10,9	22,7	24,4	137,2
2007/08 ^a	10,8	4,1	6,9	6,3	10,3	24,3	8,9	21,4	23,3	156,9
2007 I	0,34	0,05	0,32	0,10	1,24	3,95	1,45	4,12	5,11	18,05
II	0,36	0,11	0,33	0,11	1,43	3,37	1,30	3,82	4,90	15,57
III	0,59	0,24	0,45	0,33	1,81	3,44	1,94	4,83	3,86	20,78
IV	0,61	0,14	0,43	0,37	1,64	2,66	1,41	3,78	4,01	21,23
V	0,62	0,35	0,44	1,55	1,36	3,65	1,44	4,12	3,09	25,12
VI	0,82	0,63	0,40	0,52	1,70	2,99	1,63	3,47	2,76	23,66
VII	0,66	0,35	0,79	0,44	1,94	3,07	1,14	3,47	2,25	28,13
VIII	0,87	0,60	0,92	0,77	0,22	3,29	1,09	3,74	3,95	24,56
IX	1,12	0,29	0,86	0,55	0,21	3,15	1,47	2,79	1,88	19,01
X	1,36	0,39	1,29	0,93	0,98	3,77	1,40	3,41	4,46	17,50
XI	1,58	0,56	0,69	1,12	2,67	3,60	1,26	2,44	4,12	14,87
XII	1,57	0,77	0,62	0,88	1,14	2,22	0,90	1,63	2,57	14,15
2008 I	1,88	0,46	0,90	1,06	1,63	2,86	0,91	1,93	1,52	19,70
II	1,74	0,65	0,85	0,49	1,59	2,31	0,77	2,01	2,52	18,97

^a od lipca do lutego

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2006 r. dane ostateczne, za 2007 i 2008 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze dla zwierząt hodowl.	Pasze dla zwierząt domowych	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze dla zwierząt hodowl.	Pasze dla zwierząt domowych
2006 I-XII	6,5	40,4	185,2	109,9	104	40,7	10,6	66,8	203,0	74,1
2007 I-XII	8,1	48,7	213,0	110,8	96,6	51,9	11,9	79,9	252,4	85,4
2006 I-VI	3,6	20,7	86,8	49,2	56,3	19,0	5,3	29,2	94,7	34,7
2007 I-VI	4,3	24,3	103,9	55,4	47,3	26,5	6,0	38,0	113,9	41,1
2006/07	7,2	44,0	202,3	116,1	95,0	48,2	11,3	75,6	222,2	80,5
2006/07 ^b	4,3	26,7	129,8	79,6	64,5	30,4	7,9	49,3	143,6	53,3
2007/08 ^b	5,1	33,7	136,3	71,4	62,5	32,3	7,5	51,0	174,3	60,2
2007 I	0,72	3,28	15,13	9,9	8,7	4,52	0,58	5,81	18,1	7,1
II	0,64	3,69	16,30	9,0	8,1	4,18	1,98	5,93	17,2	6,8
III	0,85	4,77	18,08	8,9	9,1	4,77	1,05	8,96	20,1	8,2
IV	0,67	4,29	17,64	8,7	7,2	4,12	0,72	5,39	18,6	6,0
V	0,87	3,68	18,75	10,3	7,2	4,50	1,12	5,81	19,9	6,0
VI	0,54	4,58	18,00	8,7	7,1	4,37	0,56	6,06	20,0	7,0
VII	0,48	3,52	17,25	9,4	7,9	4,55	1,28	7,09	42,4	6,9
VIII	0,54	4,52	19,29	9,9	8,3	3,82	0,89	7,26	23,5	8,0
IX	0,58	4,82	18,35	10,1	8,4	4,10	1,19	7,54	19,9	6,9
X	0,95	4,10	20,03	10,6	9,1	4,45	0,84	6,75	19,5	8,8
XI	0,71	3,71	19,24	8,6	8,1	4,39	0,96	7,61	17,7	7,7
XII	0,55	3,71	14,97	6,7	7,5	4,14	0,72	5,69	15,6	5,9
2008 I	0,55	4,49	12,75	5,74	10,08	3,42	0,54	4,41	18,49	9,81
II	0,76	4,80	14,40	10,21	3,12	3,48	1,10	4,69	17,28	6,06

^a uzyskane przez specznianie lub prażenie ziarna zbóż, ^b od lipca do lutego

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2006 r. dane ostateczne, za 2007 i 2008 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna
2006 I-XII	0,80	1,43	1,04	2,36	2,32	2,72	3,18	3,51
2007 I-XII	1,08	1,73	1,31	2,66	2,68	3,16	3,55	4,08
2006 I-VI	0,69	1,37	1,00	2,34	2,27	2,63	3,13	3,39
2007 I-VI	0,98	1,66	1,21	2,52	2,58	3,00	3,42	3,91
2007 I	1,01	1,64	1,17	2,44	2,52	2,96	3,35	3,81
II	1,02	1,65	1,18	2,48	2,57	3,00	3,41	3,90
III	1,02	1,66	1,22	2,48	2,59	3,02	3,43	3,94
IV	0,97	1,66	1,23	2,52	2,60	3,02	3,45	3,94
V	0,95	1,66	1,24	2,58	2,60	3,02	3,45	3,93
VI	0,94	1,67	1,24	2,58	2,59	3,02	3,43	3,94
VII	0,91	1,67	1,23	2,60	2,60	3,04	3,44	3,95
VIII	1,07	1,67	1,30	2,62	2,65	3,06	3,51	3,95
IX	1,30	1,76	1,46	2,70	2,79	3,30	3,73	4,27
X	1,28	1,88	1,50	2,82	2,88	3,42	3,82	4,40
XI	1,24	1,92	1,51	2,96	2,92	3,46	3,84	4,44
XII	1,22	1,96	1,52	3,02	2,91	3,48	3,87	4,48
2008 I	1,25	1,97	1,56	3,12	2,95	3,50	3,95	4,50
II	1,26	2,00	1,59	3,24	3,01	3,52	3,98	4,51
III	1,27	2,03	1,59	3,36	3,03	3,52	3,98	4,55

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2006 I-XII	864,6	943,4	1511,1	784,8	1152,6	1010,8	1594,0
2007 I-XII	1022,1	1145,7	1725,8	962,2	1298,3	1171,8	1635,2
2006 I-VI	816,6	913,3	1493,2	780,9	1151,0	1007,8	1605,8
2007 I-VI	977,3	1099,2	1664,9	916,4	1261,4	1117,8	1610,0
2007 I	974,0	1055,6	1589,6	860,3	1202,8	1066,7	1593,5
II	995,8	1085,4	1625,5	890,0	1238,9	1097,6	1607,6
III	975,0	1110,1	1675,6	918,0	1264,8	1126,9	1619,2
IV	982,8	1114,3	1694,1	960,7	1284,7	1135,8	1621,2
V	968,5	1119,7	1701,7	934,3	1288,9	1138,2	1609,6
VI	967,5	1109,9	1702,9	935,3	1288,1	1141,3	1609,1
VII	991,0	1110,1	1705,5	937,1	1251,8	1141,8	1609,9
VIII	1009,6	1119,8	1710,2	944,5	1259,1	1149,0	1612,3
IX	1079,1	1204,4	1780,7	1010,7	1340,1	1220,6	1644,5
X	1099,8	1230,7	1827,6	1042,7	1379,9	1263,3	1678,4
XI	1114,5	1243,2	1851,2	1057,1	1389,1	1288,7	1710,1
XII	1107,7	1245,7	1845,0	1055,5	1390,9	1291,3	1707,9
2008 I	1112,2	1260,8	1846,8	1075,0	1398,2	1300,9	1722,5
II	1157,9	1292,9	1881,0	1105,5	1452,1	1330,5	1767,2
III	1195,7	1315,6	1909,3	1135,0	1500,1	1353,4	1806,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” / ceny targ. żyta	Mieszanka „DKA – Starter” / ceny targ. pszenicy	Koncentrat „Provit” / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B”	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit”	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2”	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter”
2006 VII	2,03	2,43	4,19	1,01	2,48	5,10	2,56
VIII	1,87	2,22	3,86	1,01	2,71	5,59	2,73
IX	1,64	1,98	3,32	1,00	2,60	5,28	2,66
X	1,55	1,95	3,09	1,02	2,37	4,73	2,53
XI	1,55	1,90	3,05	1,02	2,17	4,26	2,39
XII	1,52	1,85	2,93	1,05	2,08	4,01	2,32
2007 I	1,47	1,75	2,63	0,99	1,98	3,51	2,49
II	1,37	1,70	2,47	0,98	2,03	3,66	2,64
III	1,41	1,72	2,49	1,01	2,03	3,58	2,70
IV	1,49	1,75	2,52	1,00	2,05	3,46	2,55
V	1,43	1,74	2,46	1,02	2,00	3,45	2,63
VI	1,47	1,75	2,52	1,03	2,18	3,75	2,80
VII	1,54	1,79	2,65	1,03	2,45	4,22	3,03
VIII	1,51	1,75	2,57	1,05	2,52	4,31	3,04
IX	1,43	1,64	2,32	1,06	2,47	4,02	2,84
X	1,43	1,63	2,30	1,10	2,14	3,44	2,72
XI	1,47	1,65	2,38	1,16	1,91	3,09	2,63
XII	1,48	1,67	2,39	1,19	1,97	3,18	2,37
2008 I	1,46	1,64	2,34	1,12	2,03	3,25	2,30
II	1,48	1,65	2,37	1,04	1,85	2,96	2,32
III	1,49	1,64	2,37	0,98	2,00	3,19	2,29

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

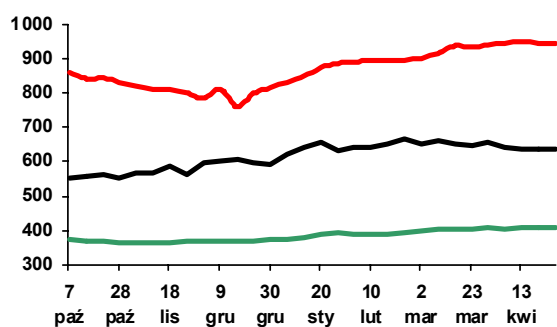
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna Niemcy	Pszenica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2007 I	154,33	141	155,90	143,62	122	124	154
II	154,91	144	159,66	143,04	116	124	145
III	154,91	148	162,55	139,93	115	131	130
IV	156,13	149	159,58	140,09	120	132	142
V	157,32	149	159,73	143,00	121	125	138
VI	160,52	146	158,10	145,85	112	124	148
VII	194,75	148	172,88	159,86	131	139	140
VIII	211	180	194	183	149	142	152
IX	253	188	250	219	158	166	163
X	255	214	250	230	206	235	214
XI	239	224	238	223	199	220	212
XII	254	225	240	237	202	220	211
2008 I	258	229	251	238	198	223	211
II	263	239	245	233	256	223	223
III	250	242	220	232	234	214	222

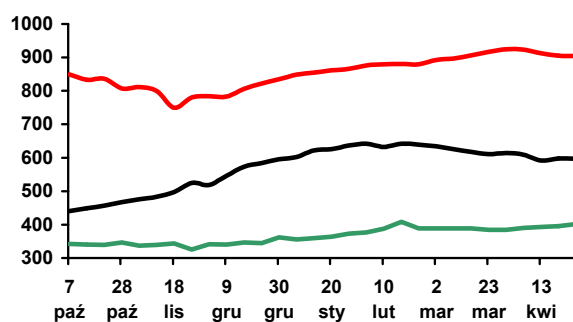
Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

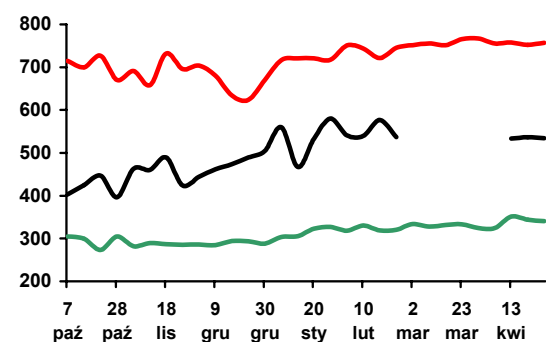
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

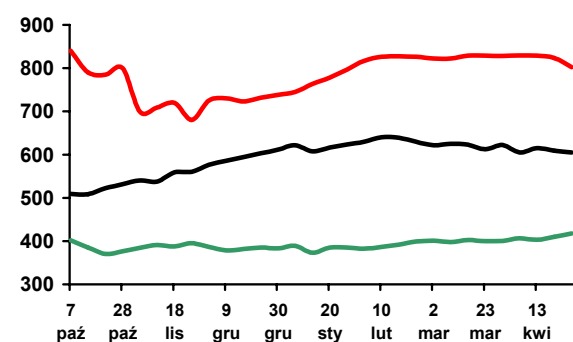
Rys. 2. Pszenica paszowa

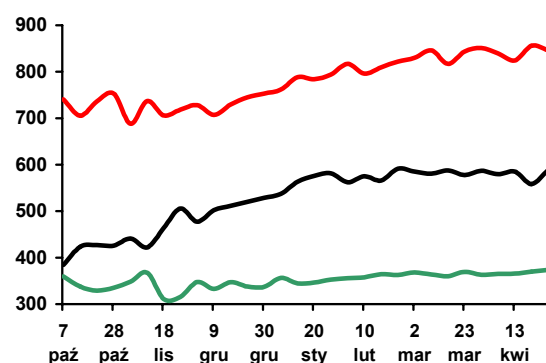
Rys. 3. Żyto paszowe

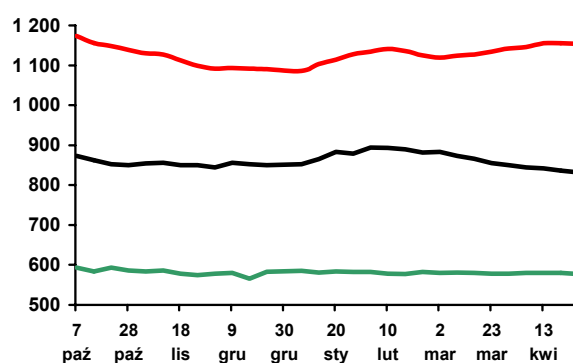
Rys. 4. Kukurydza paszowa

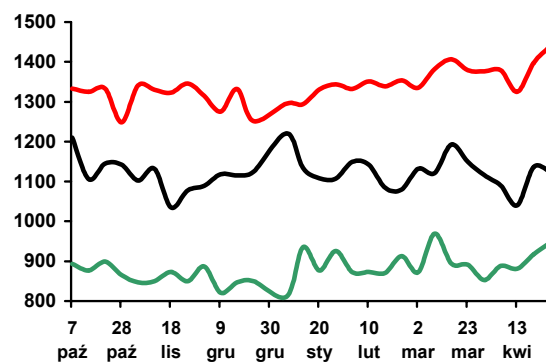
Rys. 5. Jęczmień paszowy

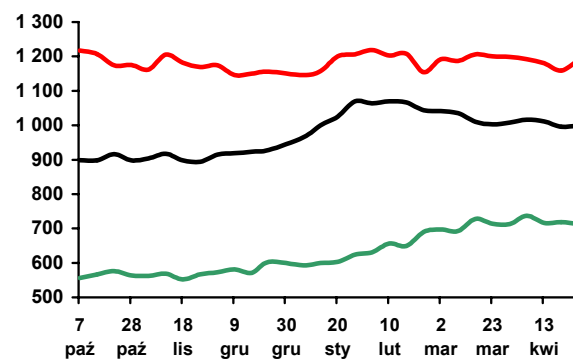
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2007/08

2006/07

2005/06

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2005-08; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2007/2008 kwota produkcji cukru w Polsce i większości krajów UE została zmniejszona współczynnikiem redukcji 13,5%¹. Taką samą redukcją objęto kwotę podstawową 1671 tys. ton oraz kwotę dodatkową 100,6 tys. ton. W rezultacie krajowa kwota produkcyjna wyniosła 1533 tys. ton. Areał uprawy buraków cukrowych wyniósł ok. 228 tys. ha. Rekordowe plony korzeni (ok. 580 dt/ha) spowodowały, że zbiory przekroczyły 13 mln ton. Produkcja cukru wyniosła ok. 1920 tys. ton i była o 387 tys. ton większa od limitu produkcyjnego. Według GUS w okresie od września 2007 r. do stycznia 2008 r. zakłady wyprodukowały 1550 tys. ton. Przemysł cukrowniczy posiada jednak duże zapasy soku gęstego, który w kolejnych miesiącach można przetworzyć na cukier.

Nadwyżki produkcyjne z sezonu 2007/2008 nie będą mogły być przeznaczone na eksport. System regulacji rynku przewiduje, że cukier ten można zużyć na cele niespożywcze lub wliczyć do produkcji kwotowej w sezonie 2008/2009. Kwota produkcyjna w sezonie 2008/2009 będzie mniejsza niż w sezonie 2007/2008, a zdecyduje o tym trwająca reforma systemu regulacji w rynku w UE. W drugim etapie reformy redukcja kwoty produkcyjnej w Polsce wyniesie 8-9%. Zmniejszenie kwoty oraz zaliczenie pewnych ilości cukru jako produkcji kwotowej w nadchodzącym sezonie 2008/2009, przyczynią się do spadku areału uprawy buraków cukrowych do ok. 190 tys. ha.

W sezonie 2007/2008 minimalna cena skupu braków cukrowych w UE wynosiła 29,78 EUR/tonę. W 2007 r. średnia cena skupu w Polsce wynosiła 108,30 zł/tonę i była o 16% niższa niż przed rokiem. Spadek cen skupu jest rekompensowany w formie dopłat bezpośrednich. W okresie od 1 grudnia 2007 r. do 30 czerwca 2008 r. plantatorzy otrzymają tzw. płatność cukrową w wysokości 37,29 zł/tonę buraków objętych limitem produkcyjnym. W sezonie 2008/2009 minimalna cena skupu zostanie obniżona do 27,83 EUR/tonę. W związku z tym ceny skupu w 2008 r. spadną do ok. 100 zł/tonę. Spadek ten będzie częściowo rekompensowany w formie płatności cukrowych.

Zużycie cukru w kraju wynosi ok. 1620 tys. ton. Spożycie w gospodarstwach domowych wykazuje tendencję spadkową,

a wzrasta zużycie we wtórnym przetwórstwie żywności. W 2007 r. przeciętne spożycie cukru w gospodarstwach domowych wyniosło ok. 17 kg/osobę i było znacznie mniejsze niż przed integracją z UE (20 kg/osobę). Rosnące zużycie cukru w przemyśle spożywczym potwierdzają zmiany w produkcji artykułów spożywczych o dużej zawartości cukru. W okresie styczeń-luty br. zwiększyła się produkcja we wszystkich grupach towarowych. W 2008 r. możliwy jest także wzrost zużycia cukru w przemyśle chemicznym, gdzie lokowane będą nadwyżki produkcyjne.

Ceny cukru na rynku krajowym wykazują tendencję spadkową. W marcu br. ceny zbytu były o 5-6% niższe niż w lutym oraz o 16-17% niższe niż przed rokiem. Analogiczna sytuacja występuje w handlu detalicznym, gdzie ceny spadły w 4% w porównaniu do lutego i były o 11% niższe niż przed rokiem. Powodem spadku cen jest duża podaż cukru i aprecjacja złotego względem euro. W sezonie 2008/2009 cena referencyjna cukru w UE spadnie o 14,3% do 541,5 EUR/tonę. W konsekwencji w czwartym kwartale br. prawdopodobnie może wystąpić znaczący spadek cen cukru.

W okresie styczeń-luty br. eksport cukru wyniósł 51 tys. ton, w tym ok. 22 tys. ton do krajów UE. Na rynek unijny cukier sprzedawano po 515-535 EUR/tonę, które były niższe od ceny referencyjnej (631,9 EUR/tonę). Do krajów trzecich cukier eksportowano przeciętnie po 220-230 EUR/tonę, tj. zbliżonych do cen na rynku światowym. Import cukru wyniósł w tym czasie ok. 15 tys. ton i był znacznie większy niż przed rokiem. W warunkach dużej podaży wzrost importu ma negatywny wpływ na poziom cen.

W kwietniu 2008 r. na rynku światowym ceny cukru białego wynosiły ok. 340 USD/tonę. Ceny cukru surowego w transakcjach gotówkowych na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) obniżyły się do 300 USD/tonę.

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 290/2007 z dnia 16 marca 2007 r. ustalające, na rok gospodarczy 2007/2008, współczynnik procentowy, o którym mowa w art. 19 rozporządzenia rady (WE) Nr 318/2006.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące		Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Dżemy owocowe	Słodzone napoje bezalkoholowe
2007	I	13,9	9,1	4,1	4,0	1,5
	II	12,5	9,0	3,9	3,7	1,5
	III	14,5	8,0	4,4	4,2	2,1
	IV	13,2	5,3	4,3	4,4	2,4
	V	9,6	5,1	4,6	4,1	2,9
	VI	9,0	4,5	4,5	5,3	3,4
	VII	7,3	6,6	3,9	4,7	2,8
	VIII	14,1	9,9	4,0	3,4	2,0
	IX	16,1	11,5	4,0	4,0	1,9
	X	17,5	13,6	4,7	4,7	1,6
	XI	15,8	11,7	4,4	3,9	2,0
	XII	10,2	9,1	3,3	3,3	1,8
2008	I	14,0	9,8	4,2	4,2	1,5
	II	13,4	8,6	4,3	7,1	1,6
I-II 2007		26,5	18,2	8,1	7,8	2,9
I-II 2008		27,4	18,4	8,4	11,2	3,1
$\frac{I-II\ 2008}{I-II\ 2007} \cdot 100$		103,4	101,4	104,4	144,8	105,8

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	
2007	I	574,68	646,59	390,34	652,04	640,85	825,16
	II	578,27	667,48	348,19	681,28	724,35	398,23
	III	590,34	625,56	351,25	672,87	674,52	649,86
	IV	601,46	628,92	358,11	697,37	789,13	435,51
	V	504,83	549,36	304,94	766,47	799,62	578,92
	VI	453,37	495,50	282,36	641,20	720,15	420,19
	VII	403,78	543,23	254,62	656,46	790,23	364,58
	VIII	385,72	540,44	242,98	571,30	606,01	482,87
	IX	339,84	504,20	239,33	570,60	587,26	483,14
	X	348,62	491,29	218,07	623,96	656,26	526,82
	XI	303,51	531,15	214,01	584,61	614,62	558,44
	XII	316,27	522,73	216,88	576,77	591,19	559,21
2008	I	368,86	538,76	221,56	601,24	644,49	577,04
	II	343,54	514,33	229,90	542,71	528,58	555,54

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

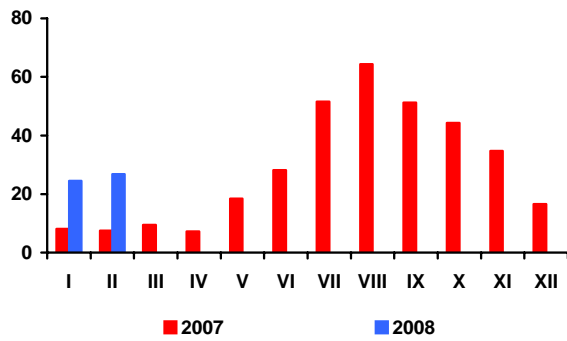
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowy			
2007	I	2,53	2,58	2,45	3,15
	II	2,57	2,61	2,46	3,12
	III	2,57	2,60	2,46	3,07
	IV	2,58	2,60	2,41	3,06
	V	2,57	2,57	2,39	3,05
	VI	2,52	2,50	2,41	3,01
	VII	2,44	2,43	2,38	2,97
	VIII	2,48	2,46	2,39	2,94
	IX	2,45	2,42	2,39	2,93
	X	2,45	2,50	2,34	2,93
	XI	2,45	2,55	2,31	2,94
	XII	2,40	2,51	2,28	2,94
2008	I	2,35	2,40	2,28	2,93
	II	2,28	2,26	2,26	2,90
	III	2,15	2,16	2,24	2,80

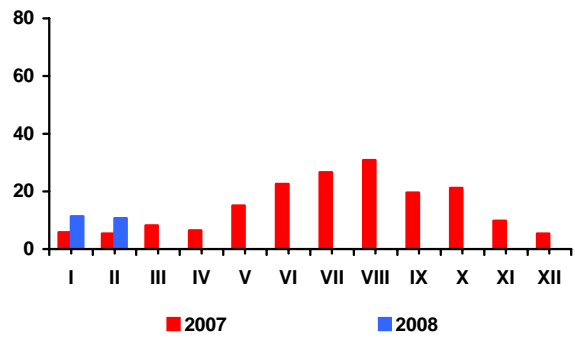
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

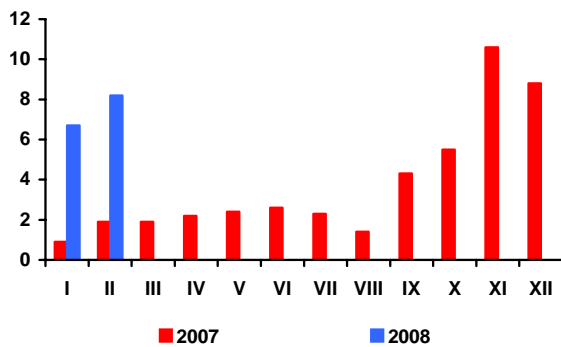
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

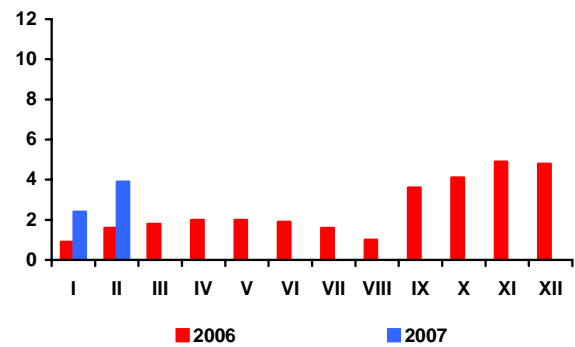
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

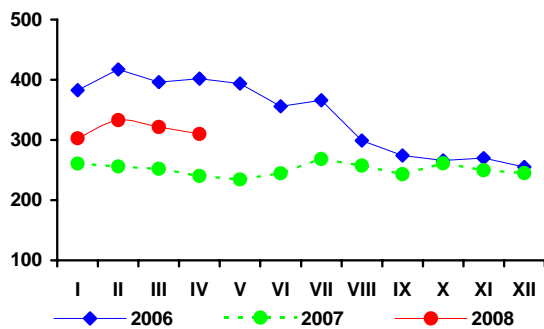
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

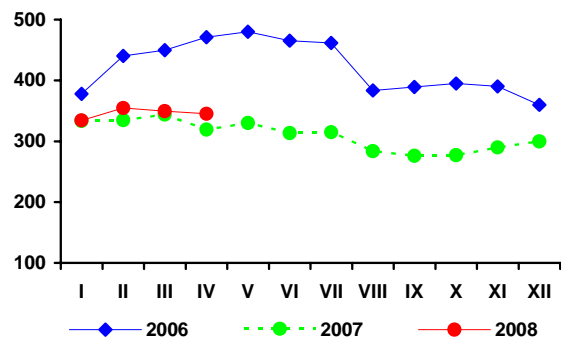
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

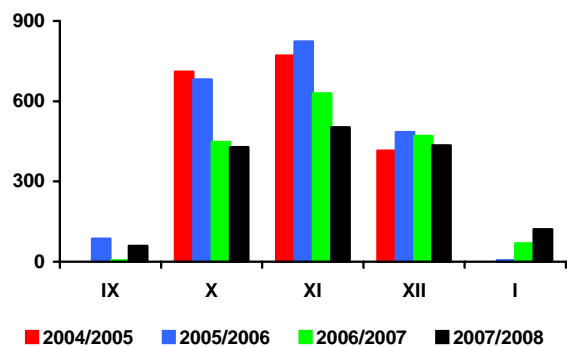
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

W ślad za spadkami cen soi na giełdzie w Chicago, na rynku europejskim w kwietniu nastąpiły spadki cen rzepaku, zarówno w transakcjach terminowych, jak i rzeczywistych. Pomimo obniżek, ceny rzepaku i produktów jego przerobu są nadal bardzo wysokie, znacznie wyższe niż przed rokiem. Wg notowań Oil World z 17 kwietnia, na europejskim rynku za rzepak płacono 712 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 42 USD/tonę mniej niż średnio w marcu, lecz o 364 USD/tonę więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1522 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 2 USD/tonę droższy niż średnio w marcu i aż o 721 USD/tonę droższy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 330 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 29 USD/tonę niższa niż średnio w marcu, lecz o 155 USD/tonę wyższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym, przy malejących obrotach handlowych, ceny rzepaku wzrosły. Wg notowań MRiRW, w kwietniu zakłady tłuszczowe zakupiły ok. 15 tys. ton rzepaku przemysłowego, tj. o ok. 8 tys. ton mniej niż w marcu. Przeciętna cena zakupu wyniosła ok. 1370 zł/tonę i była o ok. 15% wyższa niż przed miesiącem oraz o ok. 39% wyższa niż przed rokiem.

Zmalała, aczkolwiek niewiele, cena zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (średnio o ok. 1% do ok. 3439 zł/tonę) i śruty rzepakowej (średnio o ok. 2% do 597 zł/tonę). W kwietniu ceny tych produktów były odpowiednio o ok. 32% i ok. 39% wyższe niż przed rokiem.

Utrzymuje się bardzo wysoki przerób rzepaku, który w lutym, podobnie jak w styczniu, przekroczył 130 tys. ton. W pierwszych dwóch miesiącach br. średnie i duże zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukowały łącznie ponad 100 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o ok. 9% więcej niż analogicznym okresie ub. roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła ok. 78 tys. ton i była o ok. 28% większa niż przed rokiem. Większa niż przed rokiem była też produkcja rafinowanego oleju

sojowego, zaś produkcja rafinowanego oleju słonecznikowego była znacząco mniejsza. Produkcja margaryn była niewiele większa niż przed rokiem.

W lutym, w porównaniu z miesiącem poprzednim, zmalały obroty handlu zagranicznego w sektorze oleistych, zarówno po stronie eksportu, jak i importu. Większy niż przed miesiącem był tylko import śrut i nasion oleistych. W pierwszych dwóch miesiącach br. wywieziono łącznie: ok. 20 tys. ton oleju rzepakowego (o ok. 45% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku), ok. 73 tys. ton śruty rzepakowej (o ok. 5% więcej), ok. 4 tys. ton rzepaku (o ok. 27% mniej) oraz ok. 10 tys. ton margaryn (o ok. 22% więcej). Przywieziono: ok. 364 tys. ton śrut oleistych (o ok. 22% więcej niż przed rokiem), ok. 70 tys. ton olejów roślinnych (o ok. 3% mniej), ok. 21 tys. ton nasion oleistych (prawie tyle samo co przed rokiem), w tym ok. 4 tys. ton rzepaku (o ok. 53% więcej) i ok. 10 tys. ton margaryn (o ok. 35% więcej).

W marcu, podobnie jak w lutym, dynamika wzrostu cen oleju rzepakowego konfekcjonowanego była znacznie większa u producenta, niż na poziomie detalu. W pierwszych trzech miesiącach br. olej rzepakowy konfekcjonowany podrożał u producenta średnio o 18,0%, zaś w detalu o połowę mniej (o 8,9%).

W I kwartale br., wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych (średnio o 10,3% w relacji rok do roku) był większy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (7,4%), lecz istotnie mniejszy niż tłuszczów zwierzęcych (18,3%). W porównywanych kwartałach ceny margaryn wzrosły średnio o 9,6%, olejów roślinnych o 12,6%. Margaryny potaniały względem masła. Ceny masła wzrosły ponad dwukrotnie więcej niż margaryn (o 20,6%). Oleje roślinne podrożały względem tłuszczów zwierzęcych surowych i topionych. Ich ceny były o 7,4% wyższe niż przed rokiem.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2006 I-XII	600 369	429 465	197 914	831 920	21,82	33,0	72,2
2007 I-XII	625 000 ^c	374 343	257 242	742 101	19,46	41,2	84,2
2007 II	50 100	31 491	21 371	60 220	1,58	42,7	83,2
III	52 676	34 679	22 851	64 504	1,69	43,4	81,7
IV	46 445	27 394	15 100	58 739	1,54	32,5	79,1
V	46 668	27 219	31 171	42 716	1,12	66,8	109,3
VI	40 099	26 705	24 293	42 511	1,11	60,6	94,3
VII	37 497	23 242	27 172	33 567	0,88	72,5	111,7
VIII	58 272	29 285	21 195	66 362	1,74	36,4	87,8
IX	57 986	27 097	17 662	67 421	1,77	30,5	86,0
X	57 509	42 406	23 117	76 798	2,01	40,2	74,9
XI	56 440	41 097	20 093	77 444	2,03	35,6	72,9
XII	48 888	22 999	17 541	54 346	1,43	35,9	90,0
2008 I	52 715	36 167	12 769	76 113	2,0	24,2	69,3
II	53 726	33 816	8 416	79 126	2,1	15,7	67,9
Wskaźnik zmian w %							
II 2008 / I 2008	1,9	-6,5	-34,1	4,0	4,0	x	x
II 2008 / II 2007	7,2	7,4	-60,6	31,4	31,4	x	x
II 2008 / XII 2007	9,9	47,0	-52,0	45,6	45,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2006 I-XII	600 369	8 666	185 693	423 342	11,09	30,9	141,8
2007 I-XII	625 000 ^c	15 652	247 138	393 514	10,31	39,5	158,8
2007 II	50 100	273	20 846	29 527	0,77	41,6	169,7
III	52 676	177	22 068	30 785	0,81	41,9	171,1
IV	46 445	312	14 975	31 782	0,83	32,2	146,1
V	46 668	62	30 611	16 119	0,42	65,6	289,5
VI	40 099	296	23 644	16 751	0,44	59,0	239,4
VII	37 497	580	25 889	12 188	0,32	69,0	307,7
VIII	58 272	1697	19 865	40 104	1,05	34,1	145,3
IX	57 986	2720	17 174	43 532	1,14	29,6	133,2
X	57 509	4857	22 134	40 232	1,06	38,5	142,9
XI	56 440	2871	18 174	41 137	1,08	32,2	137,2
XII	48 888	1445	16 427	33 906	0,89	33,6	144,2
2008 I	52 715	1529	11 850	42 394	1,11	22,5	124,3
II	53 726	3093	8 004	48 815	1,28	14,9	110,1
Wskaźnik zmian w %							
II 2008 / I 2008	1,9	102,3	-32,5	15,1	15,1	x	x
II 2008 / II 2007	7,2	1033,0	-61,6	65,3	65,3	x	x
II 2008 / XII 2007	9,9	114,0	-51,3	44,0	44,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2006 I-XII	900 554	2 117 286	400 876	2 616 964	44,5	34,4
2007 I-XII	937 500 ^c	2 111 304	390 167	2 658 637	41,6	35,3
2007 II	75 150	122 221	35 584	161 787	47,4	46,4
III	79 014	202 090	37 669	243 435	47,7	32,5
IV	69 668	187 704	16 822	240 550	24,1	29,0
V	70 002	156 472	26 559	199 915	37,9	35,0
VI	60 149	171 075	31 154	200 070	51,8	30,1
VII	56 246	216 132	21 088	251 290	37,5	22,4
VIII	87 408	151 947	46 930	192 425	53,7	45,4
IX	86 979	150 207	36 764	200 422	42,3	43,4
X	86 264	239 915	38 436	287 743	44,6	30,0
XI	84 660	166 108	55 133	195 635	65,1	43,3
XII	73 332	172 076	39 036	206 372	53,2	35,5
2008 I	79 073	172 068	49 974	201 167	63,2	39,3
II	80 589	192 128	28 263	244 454	35,1	33,0
Wskaźnik zmian w %						
<u>II 2008</u> I 2008	1,9	11,7	-43,4	21,5	x	x
<u>II 2008</u> II 2007	7,2	57,2	-20,6	51,1	x	x
<u>II 2008</u> XII 2007	9,9	11,7	-27,6	18,5	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2006 I-XII	900 554	10 044	392 913	517 685	43,6	174,0
2007 I-XII	937 500 ^c	6 696	390 099	554 097	41,6	169,2
2007 II	75 150	387	33 390	42 147	44,4	178,3
III	79 014	528	35 148	44 394	44,5	178,0
IV	69 668	406	12 938	57 136	18,6	121,9
V	70 002	310	24 441	45 871	34,9	152,6
VI	60 149	249	29 449	30 949	49,0	194,4
VII	56 246	730	19 619	37 357	34,9	150,6
VIII	87 408	755	45 099	43 064	51,6	203,0
IX	86 979	1 654	34 567	54 066	39,7	160,9
X	86 264	359	34 873	51 750	40,4	166,7
XI	84 660	286	48 597	36 349	57,4	232,9
XII	73 332	549	35 663	38 218	48,6	191,9
2008 I	79 073	714	48 087	31 700	60,8	249,4
II	80 589	76	25 092	55 573	31,1	145,0
Wskaźnik zmian w %						
<u>II 2008</u> I 2008	1,9	-89,4	-47,8	75,3	x	x
<u>II 2008</u> II 2007	7,2	-80,4	-24,9	31,9	x	x
<u>II 2008</u> XII 2007	9,9	-86,2	-29,6	45,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2006 I-XII	345 455	25 078	39 941	330 592	8,66	11,6	104,5
2007 I-XII	345 054 ^c	31 464	61 882	314 636	8,24	17,9	109,7
2007 II	27 006	2 077	3 887	25 196	0,66	14,4	107,2
III	27 201	2 320	4 080	25 441	0,67	15,0	106,9
IV	32 064	2 780	5 837	29 007	0,76	18,2	110,5
V	27 578	1 875	4 783	24 670	0,65	17,3	111,8
VI	27 790	2 495	4 119	26 166	0,69	14,8	106,2
VII	25 088	2 513	3 436	24 165	0,63	13,7	103,8
VIII	26 310	1 957	3 761	24 506	0,64	14,3	107,4
IX	29 724	1 894	4 870	26 748	0,70	16,4	111,1
X	32 141	2 689	6 373	28 457	0,75	19,8	112,9
XI	34 778	3 108	8 597	29 289	0,77	24,7	118,7
XII	32 628	3 258	7 893	27 993	0,73	24,2	116,6
2008 I	27 706	5 898	5 599	28 005	0,73	20,2	98,9
II	28 111	4 424	4 101	28 434	0,75	14,6	98,9
Wskaźnik zmian w %							
<u>II 2008</u> I 2008	1,5	-25,0	-26,8	1,5	1,5	x	x
<u>II 2008</u> II 2007	3,3	90,7	0,5	11,8	11,8	x	x
<u>II 2008</u> XII 2007	23,6	-1,6	-3,4	23,6	23,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2006 I-XII	934,4	447,6	2,09
2007 I-XII	956,6	699,6	1,37
2007 III	1008,9	634,5	1,59
IV	983,3	620,1	1,59
V	999,0	610,9	1,64
VI	982,0	582,2	1,69
VII	950,8	552,4	1,72
VIII	963,2	678,6	1,42
IX	1053,4	837,3	1,26
X	1065,0	825,7	1,29
XI	1009,8	799,1	1,26
XII	1081,4	803,8	1,35
2008 I	1085,0	861,2	1,26
II	1144,0	879,7	1,30
III	1188,0	909,6	1,31
Wskaźnik zmian w %			
<u>III 2008</u> II 2008	3,8	3,4	x
<u>III 2008</u> III 2007	17,8	43,4	x
<u>III 2008</u> XII 2007	9,9	13,2	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2006 I-XII	3,22	3,87	4,07	4,70	5,24	5,60
2007 I-XII	3,63	3,64	4,29	4,91	5,35	5,53
2007 III	3,64	4,00	4,03	4,80	5,28	5,46
IV	3,73	3,85	4,06	4,79	5,24	5,42
V	3,55	x	4,12	4,81	5,25	5,40
VI	3,49	x	3,99	4,80	5,25	5,38
VII	3,43	4,07	4,10	4,81	5,27	5,40
VIII	3,46	4,18	4,12	4,83	5,29	5,42
IX	3,62	4,13	4,20	4,90	5,39	5,52
X	3,86	4,65	4,68	5,04	5,44	5,63
XI	4,00	x	5,01	5,22	5,57	5,83
XII	3,94	x	5,02	5,30	5,66	5,95
2008 I	4,01	x	5,54	5,44	5,78	6,03
II	4,13	4,04	5,51	5,54	5,93	6,11
III	4,65	4,52	5,58	5,77	6,07	6,27
Wskaźnik zmian w %						
<u>III 2008</u> <u>II 2007</u>	12,6	11,9	1,3	4,2	2,4	2,6
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	27,7	13,0	38,5	20,2	15,0	14,8
<u>III 2008</u> <u>XII 2007</u>	18,0	x	11,2	8,9	7,2	5,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

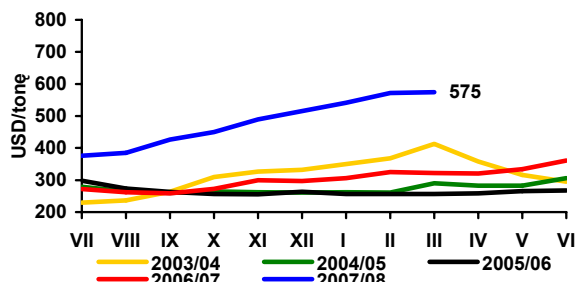
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2006 I-XII	3,72	4,76	6,62	11,44	2,83	4,88	6,26	12,13	15,15	4,60
2007 I-XII	4,40	5,24	7,16	13,15	2,78	5,16	x	12,18	16,90	4,40
III	4,16	5,40	7,06	11,55	2,65	4,96	x	11,98	15,15	4,32
IV	4,08	x	7,15	11,62	2,64	4,96	x	11,98	15,25	4,32
V	4,08	5,04	7,11	11,69	2,61	5,00	x	12,08	15,25	4,32
VI	4,12	5,04	7,12	11,99	2,63	5,00	x	12,03	15,40	4,32
VII	4,16	4,96	7,15	12,85	2,67	5,04	x	12,05	15,85	4,28
VIII	1,06	1,26	7,12	13,94	2,74	1,28	x	4,84	3,29	1,07
IX	4,36	5,16	7,21	15,06	2,84	5,16	x	12,28	18,50	4,32
X	4,96	5,40	7,36	15,61	3,01	5,32	x	12,40	19,70	4,40
XI	5,24	5,44	7,53	15,45	3,05	5,56	x	12,43	20,55	4,56
XII	5,28	5,44	7,31	14,97	3,06	5,68	x	12,53	20,55	4,68
2008 I	5,32	x	x	14,10	3,14	7,36 ^c	x	12,73	20,35	4,72
II	5,76	5,40	x	13,71	3,17	7,52 ^c	x	12,80	19,70	4,72
III	5,92	5,64	x	13,59	3,17	7,76	x	12,80	19,30	4,80
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2008</u> <u>II 2007</u>	2,8	4,4	x	-0,9	0,0	3,2	x	0,0	-2,0	1,7
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	42,3	4,4	x	17,7	19,6	56,5	x	6,9	27,4	11,1
<u>III 2008</u> <u>XII 2007</u>	12,1	3,7	x	-9,2	3,6	36,6	x	2,2	-6,1	2,6

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

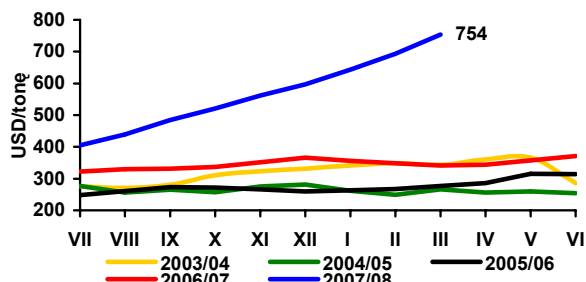
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% mas, ^c od I 2008 r. Margaryna do pieczenia, np. Kasia

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

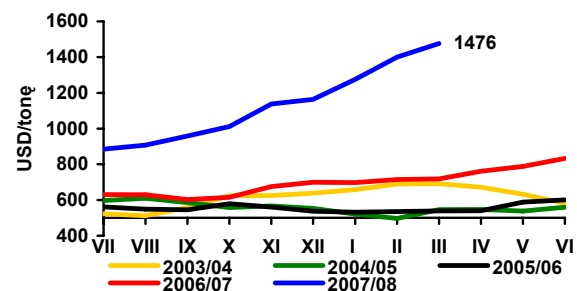
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

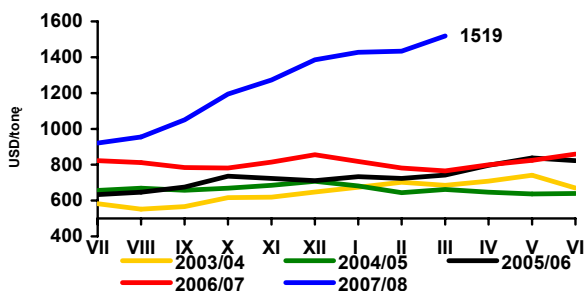
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

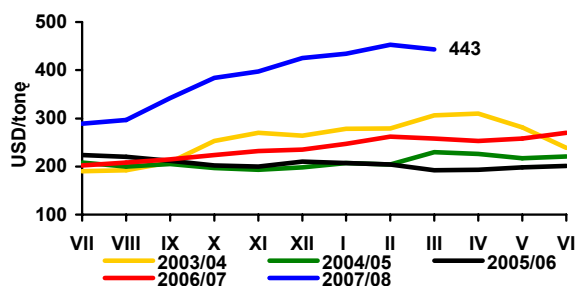
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

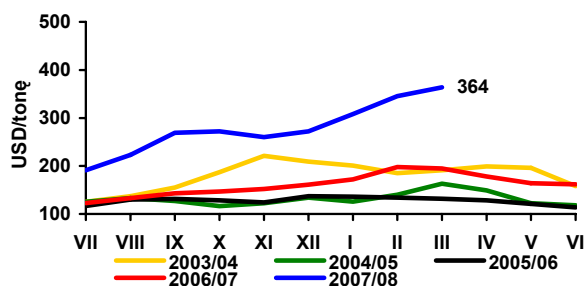
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

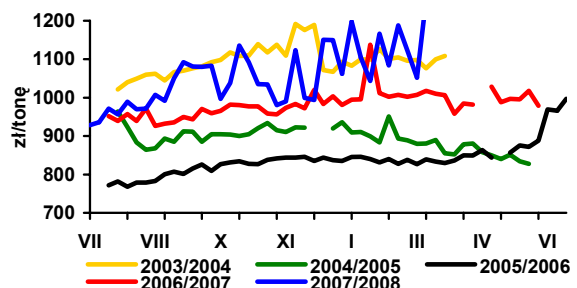
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śrutu sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

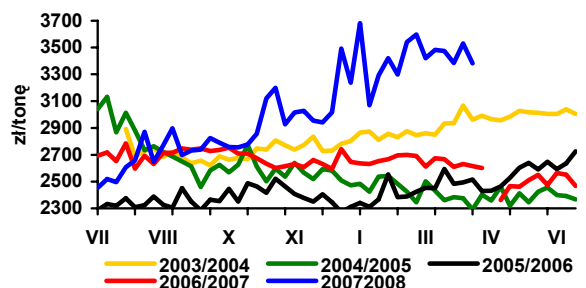
Rys. 6. Ceny niemieckiej śrutu rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

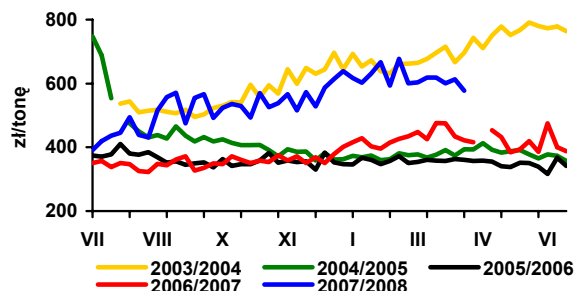
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

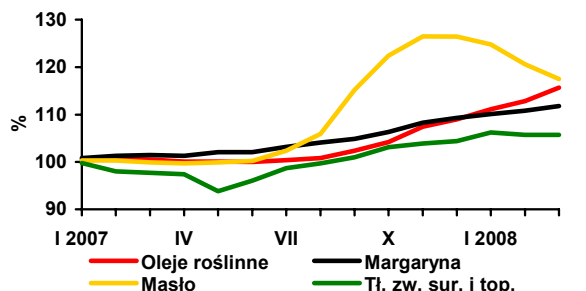
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śrutu rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

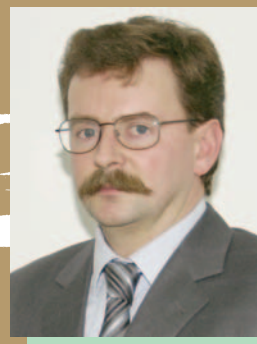
Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2006 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W marcu ponownie obniżyły się ceny targowiskowe ziemniaków, a ich przeciętny poziom wyniósł 56,3 zł/dt i był o 53,3% niższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Zmiany cen były zróżnicowane terytorialnie, w sześciu województwach ceny ziemniaków na targowiskach wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem, a w dziesięciu obniżyły się. Najtaniej (poniżej 50 zł/dt) można było kupić ziemniaki w centralnej i wschodniej części kraju. Najdroższe ziemniaki, w cenie powyżej 70 zł/dt, były w województwach: opolskim, pomorskim i zachodniopomorskim.

W podobnym stopniu jak na targowiskach obniżyły się ceny detaliczne ziemniaków. Natomiast spadek cen hurtowych w bieżącym sezonie jest dużo większy niż targowiskowych. W końcu kwietnia ich ceny na głównych rynkach hurtowych, w zależności od lokalizacji kształtowały się pomiędzy 20 a 50 zł/dt (przeciętnie ok. 35 zł/dt) i były 2,5-krotnie niższe w porównaniu z analogicznym okresem 2007 r. Coraz większa jest oferta importowanych ziemniaków wczesnych, a ich ceny oscylują ok. 2 zł/kg i są przynajmniej o 25% niższe niż przed rokiem.

Przemysłowy przerób ziemniaków na skrobię w kampanii 2007/08 wyniósł 690 tys. ton i był wyższy niż w poprzednim sezonie o prawie 44%. Mimo to, już trzeci rok z rzędu, niewykorzystany został kontyngent produkcji skrobi, który wynosi niespełna 145 tys. ton. Produkcja skrobi w sezonie 2007/08 była niższa o ok. 17% od kontyngentu i wyniosła ok. 120 tys. ton. Przerób na susze był nieco wyższy, a na spirytus niższy w porównaniu z poprzednim sezonem. Stały, niewielki wzrost wykazuje przerób ziemniaków na przetwory spożywcze.

Kwota produkcji skrobi ziemniaczanej w sezonie 2008/09 została utrzymana na poziomie z ostatnich lat (145 tys. ton). Część plantatorów, która miała najniższe plony ziemniaków, z powodu nieopłacalności produkcji zrezygnowała z ich

uprawy. Zakłady skrobiowe ziemniaków podpisały kontrakty z plantatorami na uprawę blisko 25 tys. ha ziemniaków skrobiowych oraz skup ok. 720 tys. ton ziemniaków. W tej sytuacji produkcja skrobi w sezonie 2008/09 wyniesie najwyżej ok. 130 tys. ton, a Polska również nie wykorzysta kontyngentu na jej produkcję.

Ceny skrobi ziemniaczanej, które systematycznie obniżały się od początku bieżącej kampanii, w marcu nieco wzrosły na poziomie producenta, notowano natomiast dalszy ich spadek w sprzedaży detalicznej. Spośród spożywczych przetworów ziemniaków nieznacznie potaniały chipsy, a ceny pozostałych wzrosły w ciągu miesiąca o kolejne 0,7-0,8%.

W pierwszych dwóch miesiącach 2008 r. eksport ziemniaków nieprzetworzonych wyniósł 5,4 tys. ton, wobec 0,3 tys. ton w analogicznym okresie ubiegłego roku. Ich import zmalał w tym czasie z 18,8 tys. ton do 2,8 tys. ton. Na podobnym poziomie jak przed rokiem był eksport skrobi modyfikowanych, chipsów i suszu z ziemniaków, wzrosła natomiast sprzedaż na rynki zagraniczne frytek i skrobi ziemniaczanej.

W okresie styczeń-luty 2008 r. w porównaniu z analogicznym okresem 2007 r., wyraźnie obniżył się import produktów skrobiowych. Niższy jest również przywóz pozostałych przetworów ziemniaczanych.

Znaczący spadek cen w kończącym się sezonie spowodował, że powierzchnia uprawy ziemniaków w krajach europejskich w 2008 r. została wyraźnie ograniczona. Dotyczy to zwłaszcza ziemniaków bardzo wczesnych. Również ich import spoza UE jest znacząco niższy w porównaniu 2007 r. Również w Polsce z powodu niskich cen ziemniaków oraz rekordowo drogich zbóż w nasilił się trend ograniczania areалу uprawy ziemniaków.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I	.	.	.	-	1 894	-
II	.	.	.	-	41	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	38 600	39 100	34 600	-	-	-
V	29 100	32 400	28 400	-	-	-
VI	24 900	29 400	10 200	-	-	-
VII	25 800	21 900	22 800	-	-	-
VIII	44 500	36 700	69 100	806	-	2 363
IX	238 900	159 600	298 500	27 538	12 631	28 984
X	319 600	326 900	303 300	41 608	37 510	35 730
XI	144 600	133 700	129 300	20 373	17 714	14 131
XII	49 900	45 400	41 500	5 092	1 999	-
RAZEM	855 900 ^b	747 500 ^c	864 500 ^d	95 417	71 789	81 208

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII -XII 2005, ^c okres VII-XII 2006,

^d okres VII-XII 2007

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2007 I	2	40	84	2 018	22	2 757	649	7 173	1 315	650
II	72	-	151	1 921	12	2 914	764	7 076	1 058	709
III	167	170	173	2 286	2	3 568	942	8 225	1 689	644
IV	268	482	77	884	5	3 613	1 049	7 179	1 276	444
V	405	698	17	1 004	27	4 748	986	7 277	1 168	306
VI	373	-	452	994	8	4 334	967	7 165	1 333	203
VII	13	-	1 239	942	18	3 748	1 111	7 773	1 202	238
VIII	25	-	2 421	948	9	3 511	1 119	7 814	1 033	299
IX	39	-	7 399	3 864	17	4 805	860	7 689	1 151	384
X	38	1	4 871	3 432	9	4 869	1 138	8 824	929	522
XI	44	7	2 231	3 877	4	4 092	1 019	7 558	1 117	499
XII	76	252	981	3 353	16	3 426	785	6 399	920	530
2008 I	48	367	1 745	2 433	317	4 452	947	8 021	916	456
II	269	465	2 490	3 450	17	1 242	504	7 381	1 107	644

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2007 I	1 679	320	3 674	483	5 044	10 252	5 760	3 718	248	498
II	2 433	4 084	4 299	868	4 543	11 550	7 005	3 366	226	433
III	4 904	10 116	10 626	1 292	4 669	16 092	7 851	4 595	198	343
IV	12 598	10 360	9 307	852	3 282	12 947	6 987	3 267	217	248
V	37 790	4 190	21 550	1 167	6 322	16 597	8 275	4 781	447	393
VI	18 202	97	12 366	1 160	3 418	10 497	7 917	8 731	519	296
VII	113	1 528	3 378	897	4 151	18 690	8 043	5 087	794	110
VIII	391	1 072	437	627	3 755	11 836	7 851	4 663	559	99
IX	66	77	22	574	4 410	13 814	7 321	3 771	577	86
X	53	77	66	598	5 044	11 867	7 442	3 319	620	168
XI	130	-	44	453	3 888	11 520	7 911	2 986	412	169
XII	688	165	407	323	2 196	6 808	4 079	2 342	249	144
2008 I	637	0	655	446	1 814	1 905	5 306	3 122	303	133
II	829	239	431	471	2 055	856	3 946	1 461	235	149

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	III	I	II	III	Wskaźnik zmian cen	
		2007	2008	2008	2008	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu
	Targowiskowa	120,5	55,7	57,7	56,3	46,7	97,6
	Detaliczna (zł/kg)	1,68	0,75	0,76	0,78	46,4	102,6
	Importowa	133,4	169,6	135,9	.	112,9	80,1
	Eksportowa	121,8	56,6	59,8	.	48,9	105,7
Relacje cen	Skup / targowisko	-	-
	Targowisko / detal	0,78	0,84	0,80	0,80	-	-
	Skup / detal	0,19	0,32	0,26	0,26	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	146,8	136,3	135,3	133,6	91,0	98,7
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	2,75	21,60	2,11	2,13	77,5	100,9
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	4,01	4,58	4,51	4,44	110,7	98,4
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	8,88	9,16	9,20	9,26	104,3	100,7
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	31,10	32,50	32,60	32,50	104,5	99,7
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	7,00	7,44	7,48	7,54	107,7	100,8
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,52	7,98	8,04	8,10	107,7	100,7

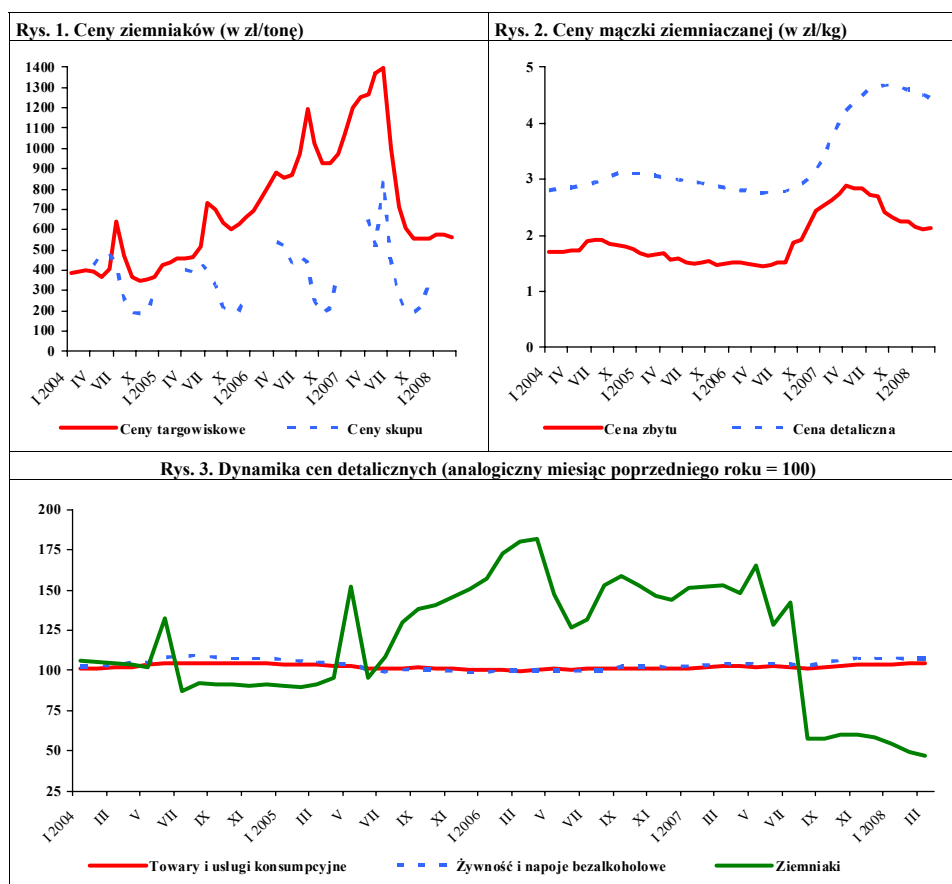
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemiaków na targowiskach

		2007	2008			wsk. zmian cen	
		marzec	styczeń	luty	marzec	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	144,8	62,2	62,0	59,9	41,4	96,7
2	Kujawsko-pomorskie	143,7	56,2	58,2	56,7	39,5	97,5
3	Lubelskie	90,7	51,5	52,6	49,9	55,1	94,9
4	Lubuskie	146,7	67,8	64,5	65,6	44,7	101,6
5	Łódzkie	133,1	47,5	45,1	48,2	36,2	106,9
6	Małopolskie	113,9	60,2	57,8	59,9	52,6	103,6
7	Mazowieckie	120,5	47,4	45,8	47,2	39,2	103,0
8	Opolskie	147,1	71,6	70,4	70,4	47,9	100,0
9	Podkarpackie	109,4	64,9	65,6	61,4	56,1	93,6
10	Podlaskie	112,5	48,8	47,9	44,6	39,7	93,3
11	Pomorskie	145,8	65,8	70,6	73,0	50,1	103,5
12	Śląskie	136,8	60,5	62,7	59,2	43,2	94,3
13	Świętokrzyskie	97,8	51,9	53,5	49,4	50,5	92,4
14	Warmińsko-mazurskie	107,7	58,1	60,4	57,0	53,0	94,4
15	Wielkopolskie	142,6	59,9	59,6	59,0	41,4	99,0
16	Zachodniopomorskie	145,9	73,2	71,7	70,6	48,4	98,5
maksimum		147,1	73,2	71,7	73,0	x	
minimum		90,7	47,4	45,1	44,6		
różnica w %		62,2	54,6	58,9	63,6		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W kwietniu 2008 r. w porównaniu z marcem wzrosła cena skupu wszystkich warzyw ze zbiorów ubiegłorocznych zarówno do bezpośredniego spożycia, jak i do przetwórstwa (oprócz pietruszki, która potaniała o 29%) oraz przeznaczonych na eksport. Spośród wszystkich gatunków warzyw – ze względu na niską podaż - najbardziej podrożała kapusta biała (przeznaczona na eksport nawet dwukrotnie), marchew, buraki, kapusta pekińska i czerwona. Wyższą cenę uzyskała cebula, której poprzednie notowania w tym sezonie wykazywały tendencję spadkową. W stosunku do kwietnia 2007 r. najbardziej wzrosły ceny skupu kapusty białej (przeznaczonej na eksport ponad dwukrotnie), pekińskiej, marchwi, buraków i pietruszki. Natomiast potaniała cebula (do bezpośredniego spożycia o 52%), pomidory szklarniowe oraz przeznaczona na eksport kapusta czerwona i seler. Więcej o 10% płacono za pieczarki do bezpośredniego spożycia.

W kwietniu br. w porównaniu z marcem w hurcie buraki ćwikłowe podrożały o 37%, a w mniejszym stopniu cebula i marchew. Tańsze o 57% były pomidory spod osłon, o 37% ogórki spod osłon i o 17% kapusta biała. W relacji do kwietnia 2007 r. najbardziej wzrosły ceny hurtowe buraków ćwikłowych (o 24%) i marchwi (o 15%). Natomiast obniżyły się ceny cebuli (o 55%), kapusty białej, ogórków i pomidorów spod osłon.

W marcu 2008 r. w porównaniu z lutym ceny detaliczne warzyw świeżych zmieniły się nieznacznie: kapusta biała podrożała o 6% do 1,09 zł/kg, a pory potaniały o 2% do 4,45 zł/kg. Ceny cebuli, marchwi, buraków ćwikłowych, selerów, porów, kalafiorów i pieczarek utrzymały się na podobnym poziomie, jak w lutym 2008 r. W tym czasie w stosunkowo małym stopniu zmieniły się ceny detaliczne i zbytu przetworów warzywnych (oprócz koncentratu pomidorowego, którego cena zbytu wzrosła o 5%). W stosunku do marca 2007 r. zwiększyły się ceny detaliczne kapusty białej (o 45%), pieczarek, porów i buraków ćwikłowych oraz wszystkich przetworów warzywnych, a najbardziej mrożonych mieszanek warzywnych (o 9%), i soku wielowarzywnego (o 7%). Obniżył się poziom ceny detalicznej cebuli (o 28%), selerów, kalafiorów i marchwi. W tym czasie

zwykowały ceny zbytu koncentratu pomidorowego, ogórków konserwowych, mrożonych mieszanek warzywnych, keczupu, mrożonych kalafiorów i mrożonej fasoli szparagowej. Cena zbytu soku pomidorowego utrzymała się na poziomie roku ubiegłego.

W lutym 2008 r. w porównaniu z lutym roku poprzedniego średnie i duże zakłady przetwórcze o 29% zwiększyły produkcję marynat warzywnych i o 21% soku pomidorowego. Produkcja gotowych dań mrożonych obniżyła się o 16%, jednogatunkowych soków warzywnych o 7% i konserw o 6%. Na poziomie zbliżonym do poprzedniego miesiąca utrzymała się produkcja warzyw mrożonych.

W lutym 2008 r. wyeksportowano 39,1 tys. ton warzyw świeżych o wartości 10,4 mln EUR. W stosunku do lutego 2007 r. wolumen eksportu warzyw świeżych zwiększył się o 55%, a jego wartość o 12%. Na wzrost eksportu wpłynęła ośmiokrotnie większa sprzedaż marchwi, dwukrotnie kalafiorów, o 90% kapusty i o 36% cebuli. Zmniejszyła się jedynie sprzedaż ogórków (o 25%). W lutym br. sprzedano 41,5 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 23,7 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów wzrósł w stosunku do lutego 2007 r. o 7%, natomiast jego wartość o 4%. Najbardziej wzrosła sprzedaż marynat (o 29%), suszy (o 15%) i mrożonek (o 10%). O 32% obniżył się eksport konserw warzywnych.

Import warzyw świeżych w lutym 2008 r. wyniósł 27,7 tys. ton, a jego wartość 19,6 mln EUR. W porównaniu z lutym 2007 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 19%, a jego wartość o 20%. Na spadek importu warzyw świeżych wpłynął niższy o 62% zakup cebuli, o 35% marchwi, o 5% papryki i o 4% ogórków. Natomiast o 90% więcej zakupiono kapusty, o 12% pomidorów i o 5% czosnku. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 11,7 tys. ton, a jego wartość 9,9 mln EUR. W porównaniu z lutym 2007 r. ilość zakupionych przetworów warzywnych obniżyła się o 6%, a ich wartość o 15%. Zakupiono o 54% mniej konserw i o 51% mniej mrożonek. Natomiast o 76% wzrosła ilość importowanego koncentratu pomidorowego, o 23% suszy i o 13% marynat.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2007 II	1,04	1,56	0,30	0,67	0,51	-	-	-	-	-	4,38
III	1,12	1,65	0,33	0,71	0,54	-	-	-	7,06	-	4,28
IV	1,47	1,81	0,47	0,75	0,54	-	-	-	7,69	-	4,25
V	1,71	2,05	1,08	0,86	0,57	-	-	-	4,08	-	4,09
VI	2,13	2,46	0,80	0,99	0,85	-	-	-	3,22	-	4,56
VII	1,43	2,09	0,40	1,11	0,64	0,99	0,81	-	2,34	-	5,17
VIII	0,96	1,73	0,68	0,71	0,50	1,48	1,03	1,40	1,34	1,46	6,00
IX	0,75	1,51	0,52	0,61	0,48	2,44	1,50	1,17	2,46	2,05	5,43
X	0,65	1,28	0,40	0,58	0,44	-	-	-	3,38	2,09	4,79
XI	0,64	1,24	0,38	0,59	0,46	-	-	-	4,03	-	4,60
XII	0,64	1,26	0,35	0,60	0,45	-	-	-	4,79	-	4,98
2007 I-XII	1,12	1,68	0,50	0,73	0,54	1,64	1,11	1,29	4,14	1,87	4,75
2008 I	0,66	1,22	0,41	0,72	0,50	-	-	-	-	-	4,92
II	0,65	1,21	0,51	0,71	0,53	-	-	-	-	-	4,63
III	0,62	1,21	0,58	0,72	0,52	-	-	-	-	-	4,75
IV	0,71	1,24	1,12	0,96	0,65	-	-	-	5,61	-	4,69
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2008</u> <u>III 2008</u>	115	102	193	133	125	x	x	x	x	x	99
<u>IV 2008</u> <u>IV 2007</u>	48	69	193	133	120	x	x	x	73	x	110

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuły różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2007 II	1,43	0,33	0,46	0,26	1,13	-	-	-	-	-	-
III	1,46	0,33	0,43	0,27	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	1,59	0,39	-	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	1,76	0,66	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,80	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	0,22	-	0,72	-	-	0,98	-	-
VIII	1,03	0,45	0,22	-	-	0,71	1,20	0,87	1,22	0,53	0,21
IX	0,82	0,38	0,23	0,23	-	0,65	1,16	0,99	-	0,50	0,20
X	0,79	0,31	0,23	0,24	0,75	-	1,30	1,03	-	0,47	0,20
XI	0,78	0,33	0,24	0,23	0,75	-	1,47	1,05	-	-	-
XII	0,78	0,30	0,24	0,23	0,75	-	1,48	1,07	-	-	-
2007 I-XII	1,24	0,41	0,30	0,25	0,86	0,69	1,32	1,00	1,10	0,50	0,20
2008 I	0,78	0,35	0,27	0,24	0,75	-	-	-	-	-	-
II	0,79	0,43	0,34	0,25	1,20	-	-	-	-	-	-
III	0,78	0,47	0,35	0,25	1,20	-	-	-	-	-	-
IV	0,82	0,74	0,41	0,33	0,85	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2008</u> <u>III 2008</u>	105	157	117	132	71	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2008</u> <u>IV 2007</u>	52	182	x	122	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2007 II	-	-	1,02	0,25	0,54	-	0,60	1,70	0,98	0,84	1,00	0,31	-
III	-	-	1,57	0,25	0,69	-	0,60	1,33	1,20	0,84	-	0,28	-
IV	-	-	2,40	0,46	1,18	-	-	1,40	1,30	0,88	-	0,23	-
V	3,06	-	1,21	0,83	-	-	-	2,20	2,50	1,05	-	0,25	-
VI	2,98	-	0,78	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	2,80	0,61	0,78	0,80	1,10	5,00	-	-	-	0,89	-	0,63	0,44
VIII	1,85	0,94	0,85	0,71	0,50	3,50	0,63	-	0,70	0,73	0,80	0,36	-
IX	2,86	-	1,22	0,64	0,60	3,19	0,54	1,41	0,79	0,57	0,86	0,38	0,23
X	3,42	-	0,81	0,39	0,55	3,30	0,54	1,37	0,78	0,43	0,84	0,37	0,23
XI	3,38	-	0,69	0,32	0,51	-	0,51	1,47	0,77	0,44	0,86	0,36	-
XII	-	-	0,84	0,34	0,50	-	0,50	1,59	0,78	0,42	0,85	0,37	-
2007 I-XII	2,91	0,78	1,07	0,50	0,66	3,75	0,56	1,57	1,06	0,72	0,89	0,36	0,30
2008 I	-	-	1,74	0,48	0,45	-	0,57	1,71	0,77	0,44	2,00	0,35	-
II	-	-	1,71	0,57	0,46	-	0,65	1,92	0,80	0,45	2,00	0,38	-
III	-	-	1,84	0,61	0,56	-	0,71	2,63	0,75	0,44	-	0,38	-
IV	5,90	-	3,01	1,22	0,70	-	0,93	2,80	0,80	0,58	-	0,55	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>IV 2008</u> <u>III 2008</u>	x	x	164	200	125	x	131	106	107	132	x	145	x
<u>IV 2008</u> <u>IV 2007</u>	x	x	125	265	59	x	x	200	62	66	x	239	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2006 XI	2 226	840	52 278	5 611	1 540	4 566
XII	2 152	933	32 767	3 384	1 343	3 325
2006 I-XII	32 607	10 456	428 679	72 237	15 502	57 187
2007 I	3 306	837	37 035	5 341	1 626	3 285
II	3 335	929	33 376	5 075	1 543	3 331
III	4 138	690	30 500	6 577	1 789	4 986
IV	4 175	1 205	18 526	4 494	1 442	3 060
V	3 472	296	21 912	4 361	1 248	2 037
VI	2 871	455	20 237	9 694	1 098	1 741
VII	2 890	319	24 636	11 243	928	7 564
VIII	3 806	756	53 689	18 082	1 450	8 425
IX	4 188	927	60 892	18 770	1 310	4 706
X	2 677	606	66 569	8 991	1 581	5 434
XI	2 566	764	51 442	7 038	1 696	4 600
XII	3 144	521	38 369	5 841	1 971	3 193
2007 I-XII	40 568	8 305	457 183	105 507	17 682	52 362
2008 I	3 193	807	42 032	7 479	1 759	3 054
II	3 867	750	42 332	7 040	1 481	3 938
Wskaźnik zmian w %						
<u>II 2008</u> <u>II 2007</u>	121	93	101	94	84	129

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006		2007												2008		II 2008 II 2007 (%)	
	I-XII		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I		II
Warzywa ogółem	380054	27923	25271	29933	20740	28192	36364	39207	45081	39003	48674	38124	32053	410563	31904	39057		155
Cebula	144225	9256	8221	7855	6244	7526	6969	8373	12056	12108	14395	12988	10060	116051	10453	11212		136
Kapusta	48426	5144	5913	8835	6584	3420	5982	5113	2709	2887	5956	5671	3913	62126	7004	11252		190
Marchew	12441	922	764	1001	1049	1564	1771	1988	1832	2433	3153	3284	3045	22807	3395	6430		842
Ogórki	22260	415	151	52	441	1253	2642	6400	4326	902	696	276	390	17943	165	114		75
Pomidory	56486	1021	1021	1419	1461	8998	10473	9182	13437	10747	10375	3477	2963	74573	637	1050		103
Kalafiory	15127	179	205	325	261	1150	4054	2905	4083	2358	3840	1585	616	21561	449	408		199
Przetwory ogółem	418814	39943	38845	45350	31811	33115	28327	24475	28565	36771	48056	44124	37327	436710	44131	41499		107
Susze	17436	1560	1261	1186	1097	1157	999	808	817	1296	1479	1431	1386	14476	1496	1449		115
Marynaty	30726	2322	2369	2742	3247	3192	3181	2687	2631	2984	4403	3823	3166	36747	3043	3066		129
Konserwy	34973	3694	3994	4454	3703	3311	2359	1873	1862	2385	4231	3289	3480	38635	4317	2697		68
-kapusta kwasz.	11543	1784	1852	2376	1938	1159	911	745	599	610	1154	1170	1243	15562	1197	993		54
Mrożonki	306806	29264	28210	33937	21206	23028	19060	16390	20730	26815	34608	32060	26083	312621	31912	30918		110
Pieczarki i ich przetwory	132479	14903	13391	17819	16107	15315	11906	11287	10811	12583	15833	16750	16013	124280	16491	13989		104
Warzywa ogółem	145484	10296	9260	10874	9039	16951	19100	20008	21759	19919	22537	14479	11382	185604	10271	10387		112
Cebula	44928	4482	3903	3579	3034	3812	3637	3878	4249	4033	4768	4811	3544	47730	3340	3158		81
Kapusta	7113	688	840	1471	955	772	1265	966	554	522	825	800	666	10323	1228	2017		240
Marchew	2360	166	157	187	178	346	364	495	303	294	392	404	368	3654	419	723		461
Ogórki	8174	250	56	51	328	847	2040	2019	1599	558	489	214	244	8695	159	66		118
Pomidory	44928	720	717	1220	1753	7354	7990	7798	9868	8589	8925	2936	1795	59666	406	504		70
Kalafiory	5281	95	109	170	141	431	1099	1422	1449	1174	1731	743	314	8879	256	232		213
Przetwory ogółem	240414	24907	22843	26752	19641	20897	18932	16349	18829	23767	30801	27990	25838	277546	26433	23691		104
Susze	28686	3002	2329	2370	2048	2295	2024	1609	1830	2807	3012	2923	2875	29122	2982	2958		127
Marynaty	23838	2146	2062	2653	2477	2449	2490	2190	2168	2355	3706	3201	2748	30647	2546	2368		115
Konserwy	21769	2155	2256	2529	2167	2160	2048	1581	1792	2090	3472	2506	2601	27357	2626	2026		90
-kapusta kwasz.	4739	557	574	692	576	444	428	318	291	291	500	534	587	5792	469	400		70
Mrożonki	144681	15275	13978	16916	11101	12191	10020	8605	10998	13695	17592	16441	12044	159428	15602	13871		99
Pieczarki i ich przetwory	189059	22036	19114	24541	21816	21053	17096	16419	16245	19095	22070	23719	21791	179463	23475	19048		100

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CIHŻ. MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006		2007												2008		II 2008 II 2007 (%)	
	I-XII		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I		II
	249374	35790	34259	49680	44102	35668	20363	9649	4732	5497	6804	20448	25825	292818	28156	27747		
Warzywa ogółem	249374	35790	34259	49680	44102	35668	20363	9649	4732	5497	6804	20448	25825	292818	28156	27747	81	
Cebula	53275	8858	11159	11408	12668	11425	6202	2980	1406	1869	2402	2950	3899	77227	3804	4229	38	
Kapusta	1849	57	50	378	1697	1225	335	14	143	3	12	38	28	3977	52	95	190	
Marchew	34763	1097	2174	4461	4902	5812	5337	941	505	280	68	307	1375	27259	1688	2900	65	
Ogórk	19093	5040	2654	3047	2067	1488	312	188	81	1055	1556	4396	4091	25977	3915	2545	96	
Pomidory	67860	11226	9306	14334	10828	8838	4436	2205	578	651	591	585	9451	78293	10612	10461	112	
Papryka	22948	2494	2306	2588	2198	2269	2249	1553	632	520	525	2525	2226	22086	2426	2192	95	
Czosnek	6081	740	276	868	1099	534	363	931	596	381	332	387	602	7110	391	289	105	
Przetwory ogółem	113190	11824	12508	14412	10530	12831	12498	11676	11695	11957	14986	16922	14179	156018	11902	11696	94	
Mrożonki	29683	2883	3662	3863	2712	2824	2618	2398	2976	2616	3152	3528	3216	36448	2466	1788	49	
Susze	9226	1510	1058	1243	809	958	1188	897	742	880	1265	972	694	12216	981	1299	123	
Marynaty	8665	846	901	989	1073	1087	1029	784	901	1299	1090	1301	1069	12369	855	1019	113	
Konserwy	25026	1349	2799	3480	1900	2421	2112	2112	2896	3493	3525	3765	2504	32356	2151	1287	46	
-kukurydza																		
konserw.	15044	674	1615	2227	913	1354	1060	1147	2082	2171	2100	2050	1007	18401	978	450	28	
Koncentrat pomid.	28325	3910	3043	3340	2964	4173	4271	3984	2564	2632	4408	5723	5294	46306	4255	5347	176	
Warzywa ogółem	168977	32226	24652	39266	33799	19245	10884	6162	2512	3069	4571	19937	23677	22000	22848	19599	80	
Cebula	8268	1680	2171	2918	2839	2665	1286	403	196	296	347	361	646	15808	389	559	26	
Kapusta	689	31	27	182	640	312	92	4	41	1	3	6	18	1358	24	39	144	
Marchew	9958	295	551	1185	971	1148	1224	232	122	72	14	112	368	6295	323	555	101	
Ogórk	17039	5346	3685	2685	1716	1141	209	93	63	619	1226	3822	3256	23860	3819	2757	75	
Pomidory	61388	14296	9323	17075	14882	6471	3162	1893	626	762	753	6418	11018	86680	9682	8526	91	
Papryka	28264	3915	3858	4883	4108	4105	3283	2339	498	316	738	4819	3621	36483	3151	3086	80	
Czosnek	7833	834	476	1012	1058	605	449	593	334	292	316	380	529	6878	274	192	40	
Przetwory ogółem	90393	10885	11707	12499	8544	10354	10421	10144	9752	10721	13295	13623	11975	133919	10104	9893	85	
Mrożonki	20246	2968	2971	3254	2133	2105	1946	1891	2147	2071	2498	2742	2302	29027	2013	1430	48	
Susze	14033	2213	1825	1912	1272	1695	1785	1565	1453	1577	2051	1735	1333	20416	1582	2071	113	
Marynaty	6655	756	756	875	875	769	870	607	653	819	814	1152	984	9930	678	766	101	
Konserwy	26028	1861	3576	3368	1736	2392	2223	2366	2527	3556	3846	3856	2895	34202	2227	1236	35	
-kukurydza																		
konserw.	11213	534	1262	1726	637	1005	842	990	1464	1831	1861	1756	1003	14912	791	394	31	
Koncentrat pomid.	15715	2115	1775	1968	1703	2397	2602	2363	1667	1764	2695	2786	3311	27144	2690	3503	197	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od I.I.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2006 I-XII	0,29	0,16	0,35	0,38	0,82	0,36	1,51	0,83	0,41	0,49
2007 I	0,48	0,13	0,18	0,60	0,70	0,53	1,44	1,14	0,31	0,46
II	0,47	0,14	0,21	0,37	0,70	0,53	1,37	1,04	0,31	0,45
III	0,46	0,17	0,19	0,97	0,86	0,52	1,33	1,23	0,29	0,46
IV	0,49	0,15	0,17	0,75	1,20	0,54	1,37	0,65	0,29	0,52
V	0,51	0,23	0,22	0,68	0,82	0,37	1,42	0,66	0,38	0,49
VI	0,52	0,21	0,21	0,77	0,76	0,27	1,48	0,71	0,47	0,45
VII	0,46	0,19	0,25	0,32	0,85	0,49	1,51	0,68	0,43	0,47
VIII	0,35	0,20	0,17	0,37	0,73	0,35	1,57	0,74	0,49	0,53
IX	0,33	0,18	0,12	0,62	0,80	0,50	1,62	0,68	0,48	0,50
X	0,33	0,14	0,12	0,70	0,86	0,45	1,43	0,72	0,43	0,52
XI	0,37	0,14	0,12	0,78	0,84	0,47	1,46	0,73	0,46	0,52
XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2007 I-XII	0,41	0,17	0,16	0,48	0,80	0,41	1,44	0,77	0,37	0,49
2008 I	0,32	0,18	0,12	0,96	0,64	0,57	1,51	0,74	0,39	0,48
II	0,28	0,18	0,11	0,58	0,48	0,57	1,45	0,72	0,40	0,45
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2008</u> I 2008	88	100	92	60	75	100	96	97	103	94
<u>II 2008</u> II 2007	60	129	52	157	69	108	106	69	129	100

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntow ^a
2006 XI	1,15	1,00	0,82	0,68	-	-	5,45	3,78	-
XII	1,19	1,06	0,78	0,67	-	-	6,53	5,58	-
2006 I-XII	0,93	0,89	1,04	0,78	1,71	1,03	4,22	5,02	2,10
2007 I	1,28	1,13	0,78	0,69	-	-	13,38	-	-
II	1,29	1,30	0,80	0,69	-	-	11,13	-	-
III	1,31	1,32	0,81	0,63	-	-	7,11	14,08	-
IV	1,83	1,35	0,87	0,66	-	9,37	5,50	9,37	-
V	1,73	2,06	0,90	0,65	-	-	4,04	4,18	-
VI	2,12	1,69	1,25	0,93	2,60	-	2,13	3,22	-
VII	1,41	2,13	1,03	0,69	1,02	1,98	1,13	2,97	2,26
VIII	1,00	2,07	0,73	0,57	1,50	0,91	1,62	1,65	1,74
IX	0,78	1,76	0,71	0,55	3,40	1,29	2,96	2,89	2,75
X	0,70	1,54	0,70	0,56	4,33	1,24	3,61	3,25	2,45
XI	0,68	1,42	0,72	0,55	7,32	-	5,46	4,08	-
XII	0,68	1,28	0,72	0,56	-	-	6,50	4,82	-
2007 I-XII	1,23	1,59	0,84	0,64	3,36	2,96	5,38	5,05	2,30
2008 I	0,69	1,29	0,99	0,60	-	-	-	-	-
II	0,74	1,45	0,96	0,62	-	-	9,30	13,50	-
III	0,73	1,51	0,95	0,60	-	-	6,57	14,39	-
IV	0,82	1,26	1,00	0,82	-	-	4,11	7,46	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>IV 2008</u> III 2008	112	83	105	137	x	x	63	43	x
<u>IV 2008</u> IV 2007	45	93	115	124	x	x	75	80	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2007 II	2,67	7,72	3,23	2,99	3,11	6,07	2,27
III	2,67	7,74	3,22	2,98	2,89	5,98	2,26
IV	2,64	7,83	3,26	2,84	2,88	6,01	2,27
V	2,68	7,96	3,24	2,86	2,93	6,09	2,30
VI	2,69	7,85	3,24	2,82	2,95	6,06	2,32
VII	2,74	7,88	3,25	2,82	3,03	6,00	2,32
VIII	2,76	7,89	3,22	2,86	3,01	6,00	2,24
IX	2,82	8,04	3,20	2,91	2,97	5,98	2,23
X	2,88	7,98	3,15	2,89	2,94	6,10	2,29
XI	2,96	8,01	3,19	2,97	2,98	6,13	2,32
XII	2,94	8,00	3,22	2,99	3,04	6,11	2,32
2007 I-XII	2,77	7,88	3,23	2,92	2,98	6,04	2,28
2008 I	2,89	8,75	3,23	2,99	3,00	6,11	2,27
II	2,88	8,89	3,28	3,04	3,04	6,13	2,22
III	2,91	9,32	3,30	3,02	3,06	6,15	2,25
Wskaźnik zmian w %							
<u>III 2008</u> II 2008	101	105	101	99	101	100	101
<u>III 2008</u> III 2007	109	120	102	101	106	103	100

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2007 I	2,01	0,76	1,59	1,29	3,06	4,08	10,41	-	10,3	5,84	6,11
II	2,09	0,75	1,64	1,29	3,11	4,23	12,11	-	-	5,76	6,05
III	2,15	0,75	1,66	1,29	3,20	4,28	12,96	-	-	5,54	6,02
IV	2,43	0,90	1,75	1,32	3,68	4,40	14,59	-	-	6,14	6,04
V	2,73	1,48	1,85	1,35	4,41	4,27	14,30	-	-	4,97	6,01
VI	2,98	2,41 ^a	2,06	1,82	4,78	4,32	11,48	-	3,94	2,88	6,28
VII	2,67	2,63 ^a	2,11	1,67	5,14	-	10,18	-	2,17	3,30	7,03
VIII	2,18	2,73 ^a	1,72	1,41	4,14	4,69	5,36	2,91	2,91	2,78	7,62
IX	1,79	1,24	1,56	1,30	3,49	3,90	4,12	3,71	3,81	3,62	7,35
X	1,62	1,00	1,49	1,26	3,12	3,81	4,65	4,81	4,79	3,54	6,85
XI	1,55	0,91	1,48	1,25	3,02	3,63	10,75	-	-	3,71	6,70
XII	1,55	0,90	1,48	1,27	3,00	3,67	11,91	-	-	4,07	7,05
2007 I-XII	2,15	0,97	1,70	1,38	3,68	4,12	10,24	3,81	4,65	4,35	6,59
2008 I	1,56	0,95	1,57	1,29	3,10	4,38	11,24	-	-	5,42	7,05
II	1,56	1,03	1,63	1,30	3,12	4,53	9,99	-	-	5,40	6,82
III	1,55	1,09	1,64	1,31	3,11	4,45	-	-	-	5,43	6,82
Wskaźnik zmian w %											
<u>III 2008</u> II 2008	99	106	101	101	100	98	x	x	x	101	100
<u>III 2008</u> III 2007	72	145	99	102	97	104	x	x	x	98	113

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2007 I	4,29	15,57	7,22	5,76	7,28	6,00	8,80	3,59	5,33	7,91	3,99
II	4,27	15,57	7,44	5,80	7,42	6,02	8,85	3,59	5,38	7,94	3,98
III	4,26	15,71	7,58	5,80	7,52	6,10	8,85	3,61	5,33	7,97	4,00
IV	4,21	15,86	7,60	5,78	7,54	6,10	8,85	3,61	5,30	7,83	4,01
V	4,21	15,86	7,74	5,78	7,62	6,14	8,85	3,62	5,38	7,91	4,03
VI	4,19	15,86	7,78	5,80	7,64	6,22	8,85	3,65	5,40	7,97	4,04
VII	4,21	15,86	7,80	5,80	7,64	6,24	8,85	3,66	5,45	8,03	4,05
VIII	4,22	16,00	7,82	5,82	7,64	6,28	8,90	3,69	5,50	8,06	4,05
IX	4,22	16,00	7,94	5,82	7,70	6,32	8,85	3,71	5,55	8,14	4,06
X	4,27	16,14	8,00	5,94	7,74	6,42	8,85	3,73	5,58	8,14	4,13
XI	4,34	16,14	8,02	5,94	7,78	6,46	8,85	3,75	5,63	8,14	4,18
XII	4,36	16,14	8,00	6,00	7,80	6,48	8,90	3,77	5,58	8,17	4,20
2007 I-XII	4,25	15,89	7,75	5,84	7,61	6,23	8,85	3,67	5,45	8,02	4,06
2008 I	4,41	16,29	8,00	6,06	7,90	6,54	9,00	3,79	5,65	8,31	4,23
II	4,50	16,43	7,98	6,10	7,92	6,60	9,05	3,79	5,65	8,34	4,24
III	4,49	16,43	7,96	6,14	7,98	6,66	9,10	3,79	5,60	8,31	4,27
Wskaźnik zmian w %											
<u>III 2008</u> <u>II 2008</u>	100	100	100	101	101	101	101	100	99	100	101
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	105	105	105	106	106	109	103	105	105	104	107

^a w zł/l

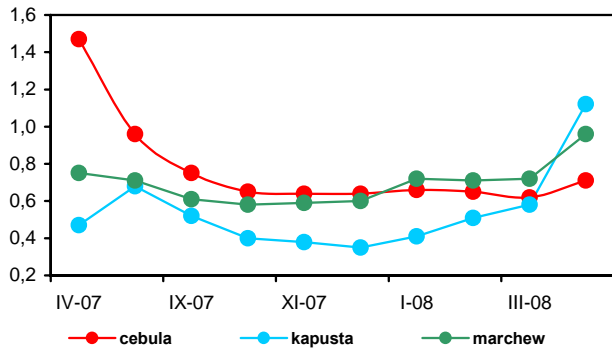
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

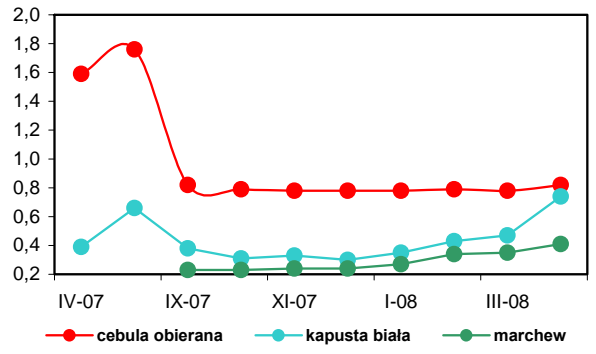
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2006 XI	53	74	30	26	-	-
XII	50	75	32	28	-	-
2007 I	48	72	35	29	-	-
II	47	68	45	27	-	-
III	47	61	61	28	-	-
IV	48	57	66	26	-	-
V	46	59	68	27	-	-
VI	48	62	65	26	-	-
VII	49	65	62	25	45	54
VIII	45	68	32	28	-	-
IX	42	72	39	29	-	-
X	41	73	32	27	-	-
XI	44	71	28	27	-	-
XII	43	73	34	26	-	-
2008 I	45	69	38	27	-	-
II	44	72	39	25	-	-
III	46	73	35	26	52	62

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

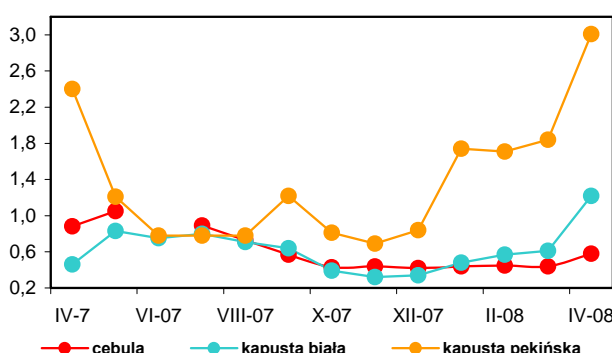
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

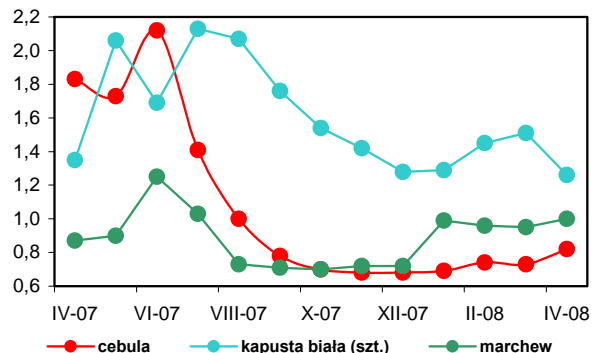
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

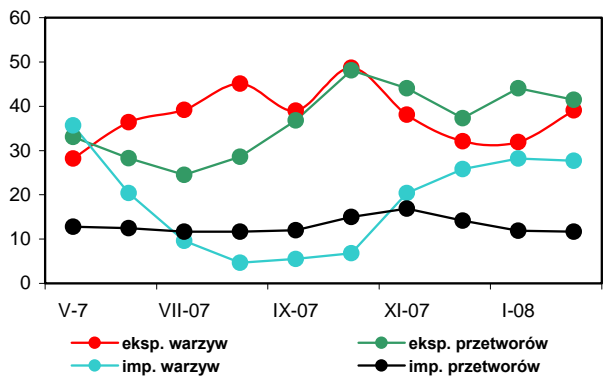
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

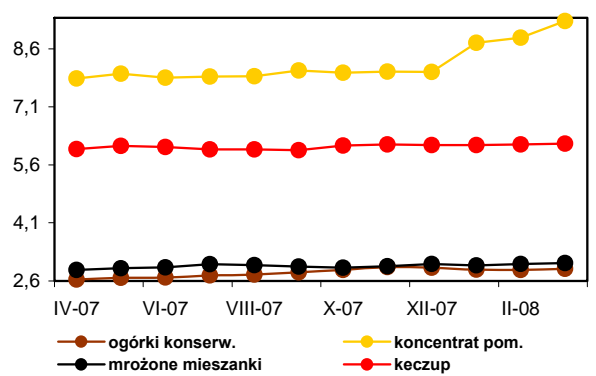
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

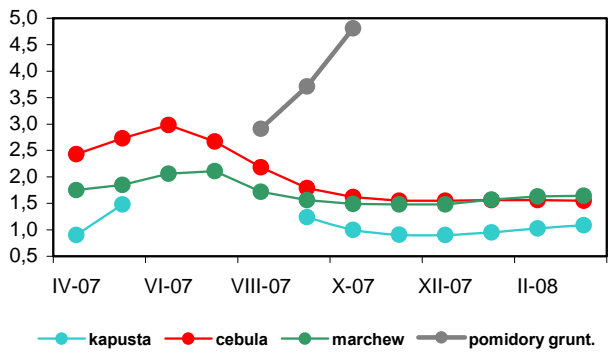
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

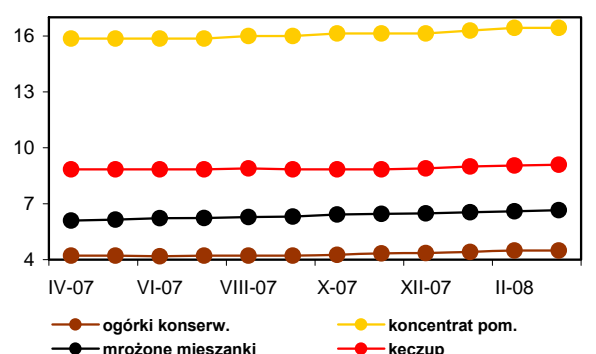
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W kwietniu 2008 r. ceny jabłek na rynku hurtowym były o 53% wyższe niż w kwietniu roku poprzedniego. Najbardziej podrożały odmiany Cortland (o 80%) i Lobo (o 65%). Ceny oferowane przez firmy eksportowe wzrosły o 64%, a najbardziej zwiększyły się ceny odmiany Idared (o 82%), która jest podstawową odmianą w eksporcie do krajów WNP i do nowych krajów członkowskich UE oraz odmiany Szampion (o 79%). Jabłka przeznaczone do przetwórstwa potaniały o 18%. Spadek cen jabłek przemysłowych wynikał z małego zapotrzebowania na surowiec krajowych zakładów produkujących zagęszczony sok jabłkowy. W kwietniu ceny hurtowe gruszek (głównie pochodzących z importu) były wyższe niż w kwietniu roku poprzedniego zaledwie o 6%. Z powodu niedoborów na rynku europejskim i światowym zwiększyły się ceny importowe i hurtowe niemal wszystkich owoców południowych. Najbardziej podniesiono (ponad dwukrotnie) ceny hurtowe cytryn. Ceny pomarańcz zwiększyły się o 10%, mandarynek o 8%, winogron o 4%, a bananów o 16%. W kwietniu 2008 r. ceny hurtowe wszystkich owoców były wyższe niż w miesiącu poprzednim (poza bananami i winogronami), a najbardziej wzrosły ceny hurtowe cytryn (o 11%). Wyższe niż w marcu 2008 r. były ceny oferowane za jabłka przez firmy eksportowe (o 8%) i spółdzielnie ogrodnicze (o 6%). O 26% obniżyły się ceny skupu jabłek kierowanych do przetwórstwa.

Ceny jabłek w Polsce nadal były niższe niż w większości krajów rozszerzonej Wspólnoty, choć różnice te w pierwszych miesiącach 2008 r. były mniejsze, niż na początku roku poprzedniego. W marcu ceny hurtowe w naszym kraju stanowiły 77% średnich cen hurtowych w Niemczech, wobec 57% w marcu 2007 r.

W marcu 2008 r. w relacji do marca roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej zwiększyły się o 50%. Owoce południowe podrożały o 20%, a przetwory owocowe o 6%. Średnie ceny owoców i ich przetworów wzrosły o 30%, przy wzroście cen żywności o 7%. Wyższe były ceny

niemal wszystkich owoców i ich przetworów, a najbardziej podrożały: cytryny (o 82%), jabłka (o 60%) i mrożone truskawki (o 44%). W marcu 2008 r. nieznacznie tańsze niż w miesiącu poprzednim były winogrona (o 13%).

W lutym 2008 r., w firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych była wyższa niż w lutym roku poprzedniego o 21%, natomiast soków zagęszczonych obniżyła się o 41%. Produkcja mrożonych owoców wzrosła o 4% (zdecydował o tym wzrost produkcji mrożonych malin), a dżemów o 91%. W lutym 2008 r. większa niż w styczniu br. była produkcja dżemów o 69%, owoców mrożonych o 20% i soków pitnych owocowych i owocowo-warzywnych o 3%. Jedynie produkcja soków zagęszczonych obniżyła się o 64% i kompotów o 26%.

W lutym 2008 r. eksport owoców świeżych był niższy w porównaniu z lutym roku poprzedniego o 41%, a przetworów owocowych o 34%. Najbardziej obniżyły się rozmiary zagranicznej sprzedaży jabłek (o 52%) i zagęszczonego soku jabłkowego (o 55%). Eksport owoców mrożonych zmniejszył się o 26%. Z powodu wzrostu cen eksportowych niemal wszystkich owoców i ich przetworów (najbardziej podrożały jabłka i zagęszczony sok jabłkowy), wpływy z zagranicznej sprzedaży całej tej grupy towarowej obniżyły się mniej, niż wolumen eksportu i stanowiły 94% poziomu z lutego 2007 r. Podwyżki cen importowych spowodowały spadek przywozu niemal wszystkich owoców południowych i ich przetworów (z wyjątkiem bananów i arbuzów oraz ananasów w puszkach). Niedobory na rynku krajowym spowodowały wzrost importu jabłek, zagęszczonego soku jabłkowego i owoców mrożonych. Wartość przywozu owoców i ich przetworów w lutym obniżyła się o 4% do 85 mln EUR. Ujemne saldo obrotów tymi produktami w lutym 2008 r. pogłębiło się i wyniosło 5,1 mln EUR (- 4,9 mln EUR w lutym 2007 r.). W miesiącach I-II 2008 r. ujemne saldo osiągnęło poziom 31,4 mln EUR wobec -3,1 mln EUR w okresie styczeń-luty 2007 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2007 II	1,04	2,34	-	-	-	-	-
III	1,27	2,45	-	-	-	-	-
IV	1,39	2,73	-	-	-	-	-
V	1,98	2,82	8,43	-	-	-	-
VI	2,15	-	3,13	-	-	-	-
VII	2,07	-	-	2,94	4,59	2,93	2,93
VIII	2,45	2,83	-	-	4,83	2,29	2,61
IX	2,07	2,55	-	-	-	2,61	2,09
X	2,04	2,58	-	-	-	-	-
XI	1,90	2,41	-	-	-	-	-
XII	1,85	2,38	-	-	-	-	-
2007 I-XII	1,77	2,53	5,78	2,94	4,71	2,61	2,54
2008 I	1,96	2,08	-	-	-	-	-
II	2,04	3,14	-	-	-	-	-
III	2,16	3,64	-	-	-	-	-
IV	2,30	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IV 2008</u> <u>III 2008</u>	106	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2008</u> <u>IV 2007</u>	165	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2007 II	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	3,24	1,43	1,75	2,46	-	-	-	-
VII	0,45	3,93	1,91	3,40	3,86	-	1,96	1,71	-
VIII	0,74	-	-	-	4,09	2,72	-	-	1,25
IX	0,88	-	-	-	4,50	2,50	-	-	1,15
X	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-
2007 I-XII	0,61	3,41^a	1,81^a	3,22^a	3,93^a	2,75^a	1,94^a	1,71^a	1,20^a
2008 I	0,56	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,59	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,50	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,37	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>IV 2008</u> <u>III 2008</u>	74	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2008</u> <u>IV 2007</u>	82	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2007 II	1,01	1,20	1,80	0,95	0,89	0,90	0,91	-	-	-	-	-	-
III	1,13	1,40 ^a	1,80 ^a	1,12	1,13	1,12	1,10	-	-	-	-	-	-
IV	1,24	1,33 ^a	1,73 ^a	1,17	1,18	1,16	1,15	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,77	1,60	1,98	1,97	1,95	1,96	1,91	-	-	4,50	-	-	-
VI ^a	1,90	-	-	2,03	1,97	1,96	2,00	-	-	4,23	8,50	9,00	-
VII	1,91	-	-	2,07	2,0	2,00	2,00	-	-	-	7,75	9,00	-
VIII	1,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,09
IX	1,63	1,87	-	-	-	-	1,80	2,0	2,0	-	-	-	2,30
X	1,54	1,73	-	1,45	1,50	1,57	1,58	1,95	1,95	-	-	-	2,50
XI	1,46	1,73	1,80	1,37	1,50	1,42	1,45	2,00	2,00	-	-	-	-
XII	1,45	1,78	1,87	1,41	1,47	1,44	1,44	1,99	1,99	-	-	-	-
2007 I-XII	1,47	1,57	1,83	1,45	1,44	1,44	1,47	1,89	1,87	4,37	8,13	9,00	2,30
2008 I	1,79	1,80	1,97	1,73	1,64	1,64	1,61	1,90	1,90	-	-	-	-
II	1,76	1,81	1,94	1,83	1,72	1,71	1,71	-	-	-	-	-	-
III	1,79	1,90 ^a	2,10 ^a	1,74	1,70	1,69	1,69	-	-	-	-	-	-
IV ^a	2,03	1,96	2,33	2,13	2,04	2,05	2,06	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>IV 2008</u> <u>III 2008</u>	113	103	111	122	120	121	122	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2008</u> <u>IV 2007</u>	164	147	135	182	173	177	179	x	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2007 I	7 063	9 502	25 947	4 203	11 179	3 951	1 876
II	5 795	7 339	25 776	2 778	10 995	3 702	1 281
III	7 552	9 443	31 246	3 044	14 565	4 273	1 307
IV	8 409	9 662	27 806	2 049	9 403	4 411	1 094
V	7 495	6 327	25 350	979	8 203	4 063	1 313
VI	6 408	7 558	26 028	5 116	84 340	5 296	990
VII	6 548	6 486	18 851	12 091	72 542	4 687	3 187
VIII	5 955	7 203	20 553	22 451	29 822	3 419	1 611
IX	5 667	6 693	26 221	34 700	19 919	3 967	1 307
X	7 304	8 449	26 060	38 007	12 624	4 671	879
XI	5 068	7 416	25 000	8 143	11 262	3 876	901
XII	5 458	8 450	19 367	2 766	8 559	3 317	887
2007 I-XII	78 723	94 528	297 635	136 327	293 413	49 633	16 663
I	4 837	6 485	27 659	4 533	9 496	4 166	1 247
II	4 057	7 512	28 508	1 648	11 386	7 061	926
Wskaźniki zmian (%)							
<u>II 2008</u> <u>I 2008</u>	84	116	103	36	120	169	74
<u>II 2008</u> <u>II 2007</u>	70	102	111	59	104	191	72

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2007												2008		II 2008 II 2007 (%)		
	2006	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII		I	II
Owoce świeże	583 020	95 558	91 562	121 133	54 305	42 081	45 809	36 164	24 374	28 953	19 387	26 524	43 943	629 792	41 226	54 350	59
Jabłka	398 370	87 548	83 612	111 609	47 167	34 311	18 321	4 434	2 545	5 631	6 023	11 460	21 827	434 489	29 366	39 999	48
Gruszki	3 169	168	242	270	189	264	262	225	161	400	307	375	401	3 264	290	537	222
Truskawki	24 073	78	29	131	48	856	15 021	519	147	47	61	68	306	17 312	19	77	265
Śliwki	10 504	77	15	11	31	29	42	661	2 329	4 009	1 512	507	464	9 688	7	2	73
Maliny	20 776	2	16	-	151	25	2 333	7 300	3 270	7 910	2 873	36	150	24 065	17	-	-
Wiśnie	9 232	217	-	87	23	25	559	3 076	118	155	95	217	107	4 677	1	44	-
Przetwory owocowe	754 293	58 607	55 479	63 407	53 618	55 985	69 231	69 438	58 487	59 913	51 454	42 962	37 804	676 385	38 152	36 439	66
Zagęszczony sok jabłkowy	241 788	18 208	14 964	16 163	15 340	15 044	14 673	12 211	15 404	19 232	14 653	7 990	10 020	173 903	6 933	6 691	45
Truskawki w puszkach	8 175	722	649	972	657	722	1 443	791	784	748	651	492	470	9 099	409	531	82
Wiśnie w puszkach	6 405	545	635	682	592	693	928	894	737	703	295	236	189	7 129	335	316	50
Dżemy	28 664	2 296	2 842	4 264	2 735	3 126	4 238	3 848	2 956	2 483	2 494	2 278	1 937	35 497	1 677	1 689	59
Mrożonki	287 626	22 122	22 601	25 718	20 743	20 558	31 814	34 480	22 823	23 696	19 396	19 232	13 050	276 232	16 551	16 672	74
Owoce świeże	213 238	25 611	25 287	33 135	19 042	18 466	32 686	35 508	25 992	24 621	15 230	15 125	17 287	287 989	18 335	22 098	87
Jabłka	97 070	21 490	20 889	27 494	14 580	13 262	8 960	2 519	1 424	2 490	3 099	5 468	6 724	128 400	11 565	13 381	64
Gruszki	1 468	59	119	143	123	196	210	185	78	191	223	296	218	2 044	165	238	200
Truskawki	17 861	105	37	161	59	927	13 697	520	300	100	88	116	300	16 412	23	82	222
Śliwki	5 065	41	14	9	42	21	50	348	1 029	1 809	980	274	114	4 731	7	2	73
Maliny	15 573	3	21	-	106	19	2 458	9 596	4 406	10 859	3 300	56	184	31 010	31	-	-
Wiśnie	4 588	170	-	19	20	23	545	2 227	83	158	98	240	67	3 650	0	46	-
Przetwory owocowe	779 645	61 655	57 921	64 588	57 074	57 126	83 204	106 547	97 364	96 023	79 229	63 518	48 038	872 286	58 269	57 747	100
Zagęszczony sok jabłkowy	245 510	18 553	14 913	15 407	13 991	14 551	13 657	12 144	22 636	35 650	23 602	12 848	12 880	210 832	13 655	11 914	80
Truskawki w puszkach	9 307	912	805	1 186	789	863	1 901	981	1 109	935	812	698	593	11 583	549	913	113
Wiśnie w puszkach	7 148	616	683	752	595	671	969	890	748	722	371	338	250	7 605	458	399	58
Dżemy	35 669	2 901	3 439	4 871	3 623	4 020	5 507	6 896	4 899	4 203	4 554	3 658	2 819	51 389	2 982	2 493	73
Mrożonki	276 265	22 418	22 863	23 760	20 892	19 112	33 706	47 010	32 544	29 019	26 959	26 420	16 775	321 477	22 717	23 356	102

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007												2008		II 2008 II 2007 (%)
	2006												2007												2008		
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II											
Owoce świeże	1 029 333	105 250	91 980	96 461	79 452	71 700	77 297	119 698	119 282	138 984	98 587	100 672	1 219 960	92 496	70 573	77											
Banany	233 149	21 902	19 008	25 013	20 980	23 325	16 373	17 772	15 378	17 845	17 862	17 560	233 284	19 197	21 765	115											
Owoce cytrusowe	382 025	67 120	58 067	48 953	33 676	20 390	10 070	9 943	10 118	13 024	23 249	50 651	60 510	57 003	33 330	57											
Brzoskwinie i nekt.	72 456	30	86	212	34	1 969	14 182	33 143	29 196	13 409	3 113	556	97 354	7	24	28											
Winożrona	119 571	5 203	5 037	7 495	9 502	7 417	2 617	8 241	23 846	19 562	11 663	5 926	126 197	3 839	4 293	85											
Arbuzy	91 386	271	183	667	1 963	6 409	21 135	37 006	18 287	2 782	382	606	91 413	166	249	136											
Jablka	21 395	252	392	949	1 295	3 629	3 352	2 802	7 937	45 203	60 891	1 427	130 889	2 334	2 213	564											
Przetwory razem	256 129	16 569	32 743	30 747	22 776	18 039	20 192	22 637	26 447	32 018	30 525	22 332	300 271	20 629	19 012	58											
Soki zagęszczone	94 102	5 552	8 171	7 800	6 254	6 624	9 967	8 873	10 837	11 904	15 096	11 993	113 217	9 293	6 505	80											
-sok pomarańczowy	41 691	2 458	2 468	3 012	2 251	1 869	3 087	2 056	2 030	1 967	2 446	2 359	28 729	2 256	1 779	72											
Mrożonki	27 637	1 589	1 866	2 374	2 034	2 513	1 542	5 535	4 456	3 166	3 280	2 424	32 558	2 317	2 224	119											
Susze	12 214	1 340	937	941	527	654	563	951	970	1 603	1 827	1 316	13 151	1 094	1 189	127											
Dżemy	6 968	585	654	664	624	696	634	550	815	379	640	706	7 731	280	427	65											
Przetwory puszkow.	113 353	7 347	20 933	18 724	13 182	7 470	7 424	6 620	9 286	8 003	10 908	13 672	8 173	7 478	8 539	41											
-ananasy	24 599	1 316	2 037	2 769	1 653	1 319	918	1 002	1 570	1 418	1 746	2 796	20 316	2 111	3 149	155											
-brzoskwinie	36 881	2 078	2 069	4 981	3 149	1 870	1 824	2 079	2 237	2 005	2 640	5 365	32 825	1 537	1 131	55											
Owoce świeże	681 054	67 145	60 524	66 717	60 119	54 466	53 881	72 689	80 738	85 246	80 981	80 612	833 746	75 053	61 582	102											
Banany	134 487	13 735	12 239	16 235	13 537	14 216	9 497	9 165	10 969	11 087	10 898	11 246	142 467	11 841	14 755	121											
Owoce cytrusowe	199 794	34 214	30 177	24 963	17 652	11 134	6 589	6 890	7 007	9 687	17 363	34 849	242 353	41 257	24 820	82											
Brzoskwinie i nekt.	56 309	26	84	220	49	2 109	11 144	23 730	23 911	9 018	2 742	540	74 713	19	40	48											
Winożrona	107 213	6 520	6 273	9 078	12 136	9 803	4 193	9 602	19 270	15 606	19 476	13 281	132 852	6 346	6 455	103											
Arbuzy	23 934	139	107	456	1 346	3 411	6 689	5 775	3 360	713	189	223	22 919	96	168	157											
Jablka	11 146	178	276	592	1 021	2 479	2 570	2 144	2 584	11 962	15 049	1 194	40 839	1 213	1 274	462											
Przetwory razem	298 855	18 349	27 563	30 736	23 964	23 965	25 977	33 999	35 435	44 822	39 374	29 180	368 716	27 804	23 406	85											
Soki zagęszczone	108 086	7 389	10 660	10 310	8 030	8 600	12 952	11 410	13 844	16 075	20 820	16 782	150 432	12 276	7 491	70											
-sok pomarańczowy	53 371	3 524	3 820	5 269	3 646	3 282	5 570	3 372	3 513	3 326	4 151	3 840	47 481	3 220	2 442	64											
Mrożonki	44 902	1 582	2 069	2 948	2 431	3 056	1 790	12 276	7 778	5 389	4 795	3 343	50 080	2 529	2 889	140											
Susze	20 764	2 247	1 773	1 559	1 130	1 149	903	1 370	1 449	2 708	3 492	2 937	23 172	2 185	2 251	127											
Dżemy	9 399	882	1 022	1 127	1 048	1 085	994	962	815	604	920	982	11 601	604	812	79											
Przetwory puszkow	113 211	6 026	11 796	14 494	11 210	9 938	9 259	7 809	11 433	10 362	14 409	14 949	130 861	9 984	9 771	83											
-ananasy	13 285	680	1 083	1 592	923	730	544	629	1 088	979	1 199	1 961	12 635	1 487	2 164	200											
-brzoskwinie	20 464	1 387	1 244	3 253	1 977	1 127	1 167	1 352	1 489	1 290	1 684	3 510	21 256	1 108	743	60											

tyś. EUR

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2007 I	0,25	0,35	1,35	0,49	1,65	0,78	1,05	0,74	1,11	1,26	1,13
II	0,25	0,49	1,28	-	1,38	-	1,05	0,73	1,11	1,24	1,08
III	0,25	0,53	1,23	0,46	0,50	0,22	1,01	0,71	1,10	1,22	1,10
IV	0,31	0,65	1,23	-	0,71	0,87	1,05	0,77	1,10	1,20	1,00
V	0,39	0,74	1,08	-	0,75	0,95	1,02	0,75	1,13	1,19	0,97
VI	0,49	0,80	0,91	2,62	1,05	0,98	1,13	0,80	1,13	1,32	1,04
VII	0,57	0,82	1,00	1,13	1,31	0,72	1,45	0,88	1,18	1,24	1,00
VIII	0,56	0,49	2,04	-	1,35	0,70	1,48	0,91	1,65	1,41	1,01
IX	0,44	0,48	2,13	2,06	1,37	1,02	1,35	0,68	2,01	1,25	1,03
X	0,51	0,73	1,46	0,85	1,15	1,03	1,46	0,94	1,72	1,25	1,26
XI	0,48	0,79	1,70	-	1,57	1,11	1,48	0,91	1,78	1,42	1,43
XII	0,31	0,54	0,98	7,31	1,23	0,63	1,31	0,87	1,38	1,26	1,32
2007 I-XII	0,30	0,63	0,95	1,12	1,29	0,78	1,23	0,80	1,38	1,27	1,07
2008 I	0,39	0,57	1,21	3,38	1,77	0,51	1,46	0,93	2,18	1,34	1,37
II	0,33	0,44	1,07	-	0,51	1,05	1,44	0,89	1,97	1,72	1,26
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>II 2008</u> I 2008	85	77	88	x	29	206	99	96	90	128	92
<u>II 2008</u> II 2007	132	90	84	x	37	x	137	122	177	139	117

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiR, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2007 II	1,35	1,28	1,31	1,32	1,53	3,00	-	-	-	-	3,65	3,07	3,84	3,16	10,16
III	1,46	1,28	1,38	1,39	1,56	3,14	-	-	-	-	3,71	3,00	4,20	3,28	9,31
IV	1,73	1,29	1,65	1,54	1,98	3,20	-	-	-	-	3,73	3,05	4,40	3,32	8,21
V	2,29	1,62	2,38	2,41	2,68	3,53	6,54	-	4,97	-	3,66	3,19	4,78	3,59	8,15
VI	2,49	2,28	2,48	2,45	2,75	4,25	3,43	-	6,27	-	3,48	3,30	5,67	3,85	9,20
VII	2,68	-	-	-	-	4,17	11,04	2,95	6,97	4,13	3,28	3,29	5,32	4,23	7,60
VIII	2,59	-	-	-	-	3,20	7,72	3,35	-	2,71	3,28	3,26	5,26	4,43	5,26
IX	2,45	2,30	2,57	2,45	2,79	3,28	7,13	-	-	3,25	3,07	4,07	5,68	4,48	4,65
X	2,23	2,25	2,23	2,20	2,15	2,89	13,31	-	-	4,44	3,51	4,44	5,54	4,27	5,28
XI	2,08	2,10	2,00	2,00	2,10	2,86	19,00	-	-	-	3,36	5,33	4,28	4,02	6,08
XII	2,07	2,09	2,01	2,00	2,08	2,97	-	-	-	-	3,35	5,73	3,70	3,55	8,51
2007 I-XII	2,06	1,78	1,93	1,91	2,11	3,29	9,74	3,15	6,07	3,63	3,48	3,74	4,70	3,79	7,73
2008 I	2,21	2,15	2,05	2,18	2,13	3,31	-	-	-	-	3,27	6,50	4,08	3,28	10,60
II	2,37	2,20	2,41	2,39	2,35	3,08	-	-	-	-	3,91	6,13	4,46	3,39	10,94
III	2,48	2,21	2,56	2,48	2,49	3,31	-	-	-	-	4,42	6,17	4,83	3,55	10,23
IV	2,65	2,32	2,68	2,54	2,74	3,38	-	-	-	-	4,31	6,85	4,73	3,64	8,53
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IV 2008</u> III 2008	107	105	105	102	110	102	x	x	x	x	98	111	98	103	83
<u>IV 2008</u> IV 2007	153	180	162	165	138	106	x	x	x	x	116	225	108	110	104

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2006 I-XII	7,52	7,36	6,84	3,01	1,49	1,85
2007 I	7,53	7,30	7,23	3,14	1,54	2,12
II	7,47	6,93	7,07	3,13	1,55	2,19
III	7,43	7,23	7,03	3,14	1,54	2,22
IV	7,63	7,20	7,07	3,14	1,54	2,25
V	7,73	7,30	7,23	3,15	1,56	2,30
VI	8,10	7,30	7,53	3,12	1,59	2,32
VII	8,20	7,60	7,73	3,16	1,56	2,34
VIII	8,10	7,37	7,73	3,15	1,54	2,35
IX	8,40	8,07	7,77	3,15	1,58	2,35
X	8,43	7,97	8,07	3,16	1,89	2,36
XI	8,90	8,03	8,23	3,13	1,97	2,38
XII	8,93	7,93	7,97	3,13	2,00	2,31
2007 I-XII	8,07	7,52	7,56	3,14	1,66	2,29
2008 I	8,50	7,87	8,08	3,17	2,12	2,29
II	8,13	7,77	8,23	3,03	2,13	2,37
III	8,33	7,83	8,20	3,05	2,13	2,38
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>III 2008</u> II 2008	102	101	100	101	100	100
<u>III 2008</u> III 2007	112	108	117	97	138	107

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2007 I	2,13	4,53	-	-	-	-	11,69	4,58	4,63	4,42	4,66
II	2,20	4,74	-	-	-	-	11,98	4,68	4,57	4,40	4,75
III	2,29	5,03	-	-	-	-	11,11	4,68	4,55	4,37	5,02
IV	2,49	5,31	-	-	-	-	10,67	4,69	4,57	4,36	5,26
V	3,20	5,48	-	-	11,67	-	10,52	4,67	4,74	4,46	5,69
VI	3,73	5,62	-	8,89	4,61	-	11,02	4,53	5,03	4,61	6,30
VII	3,89	5,82	6,13	10,07	8,63	12,82	11,07	4,32	5,50	4,61	6,91
VIII	3,80	5,04	4,49	-	-	12,86	6,95	4,35	5,89	4,58	6,82
IX	3,61	4,72	3,92	-	-	12,26	6,00	4,43	5,86	5,05	6,94
X	3,49	4,67	5,16	-	-	-	6,63	4,51	5,71	5,60	6,98
XI	3,43	4,79	-	-	-	-	7,59	4,45	5,41	6,71	5,48
XII	3,41	4,83	-	-	-	-	10,04	4,44	4,95	7,23	4,82
2007 I-XII	3,14	5,05	4,93	9,48	8,30	12,65	9,61	4,53	5,12	5,03	5,80
2008 I	3,47	5,06	-	-	-	-	14,45	4,55	4,80	7,89	5,03
II	3,57	5,20	-	-	-	-	14,56	4,90	4,71	8,02	5,32
III	3,67	5,53	-	-	-	-	12,71	5,27	4,75	7,94	5,75
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>III 2008</u> II 2008	103	106	x	x	x	x	87	108	101	99	108
<u>III 2008</u> III 2007	160	110	x	x	x	x	114	113	104	182	115

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2007 I	10,97	3,93	2,93	3,76	9,62	5,24	4,73
II	11,03	3,91	2,93	3,81	9,80	5,20	4,76
III	11,00	3,87	2,93	3,83	9,84	5,16	4,78
IV	10,94	3,85	2,93	3,91	9,82	5,12	4,78
V	10,94	3,88	2,94	3,97	9,86	5,10	4,74
VI	10,89	3,88	2,95	4,02	9,92	5,10	4,81
VII	10,92	3,89	2,98	4,07	10,0	5,14	4,82
VIII	11,00	3,90	2,99	4,09	10,24	5,26	4,87
IX	11,08	4,00	2,97	4,12	10,96	5,36	4,87
X	11,33	4,09	3,05	4,17	11,82	5,42	4,92
XI	11,44	4,14	3,17	4,22	12,52	5,56	4,92
XII	11,67	4,15	3,20	4,20	13,06	5,66	4,85
2007 I-XII	11,10	3,96	3,00	4,01	10,62	5,28	4,82
2008 I	11,78	4,21	3,27	4,23	13,42	5,82	4,92
II	11,78	4,27	3,31	4,25	13,92	5,96	4,96
III	11,75	4,28	3,32	4,26	14,20	5,94	4,94
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>III 2008</u> <u>II 2008</u>	100	100	100	100	102	100	100
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	107	111	113	111	144	115	103

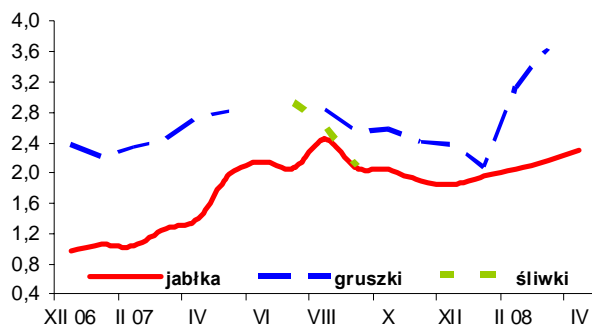
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

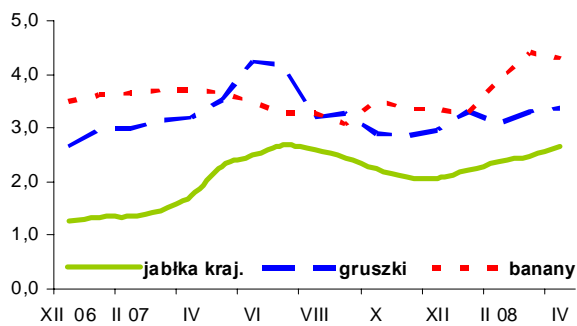
Miesiące	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
X	45	77	-	68	68	51
XI	46	74	-	72	62	-
XII	52	93	-	75	64	-
2007 I	52	94	-	65	59	-
II	56	99	-	64	61	-
III	57	-	-	71	68	-
IV	61	-	-	67	75	-
V	59	-	38	68	66	-
VI	57	-	41	65	75	-
VII	58	-	39	64	65	-
VIII	61	-	-	56	69	69
IX	68	86	-	69	74	72
X	70	89	-	65	66	82
XI	65	88	-	72	69	-
XII	75	88	-	74	68	-
2008 I	74	85	-	68	66	-
II	73	89	-	67	67	-
III	77	87	-	65	66	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

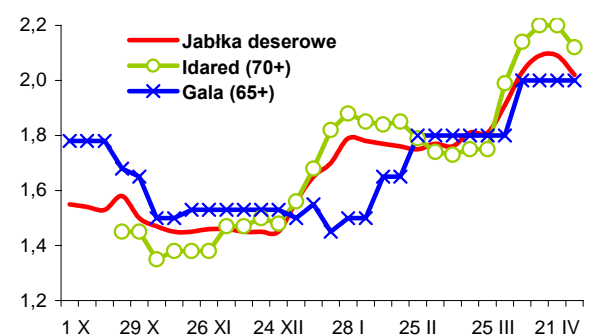
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2006 - 2008 r. (zł/kg)

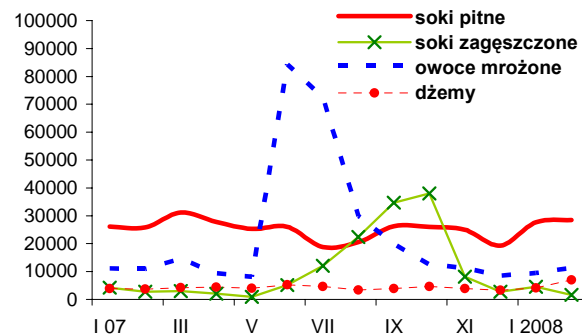
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2006-2008 (zł/kg)

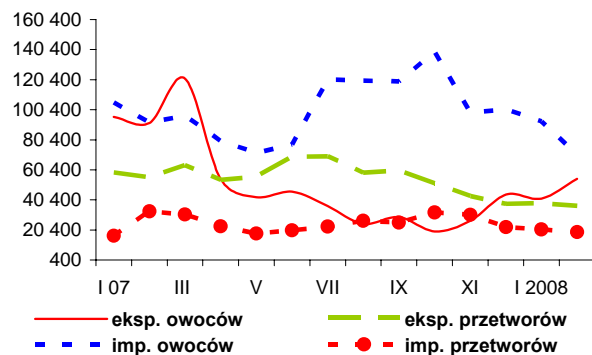
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od X. 2007 r. do IV 2008 r. (zł/kg)

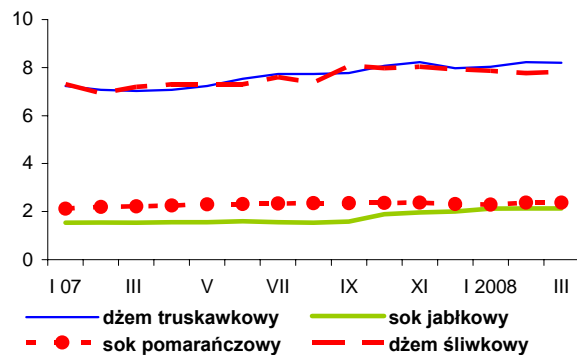
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2007 i w 2008 r. (tony)

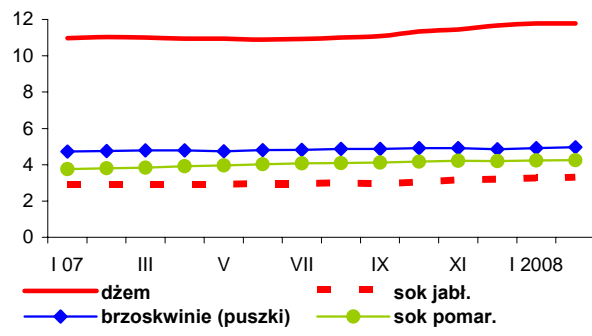
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2007 i 2008 r. (tony)

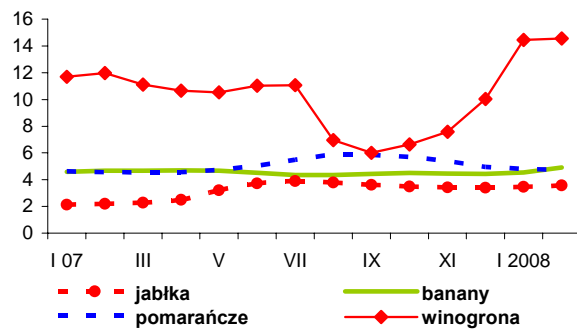
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2007 i 2008 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2007 i 2008 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2007 i 2008 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Od początku br. notowane są tendencje spadkowe cen skupu mleka. Cena mleka o standardowych parametrach (kl. ekstra) obniżyła się ze 132,29 zł/100 kg w grudniu ub. r. do 123,69 zł/100 kg w styczniu, 121,17 zł/100 kg w lutym i 117,54 zł/100 kg w marcu br. Natomiast przeciętna cena skupu mleka obniżyła się ze 132,15 zł/100 l w ostatnim miesiącu ub. r. do 120,59 zł/100 l w lutym i 116,63 zł/100 l w marcu br., ale była o 18,9% wyższa od płaconej w analogicznym miesiącu 2007 r. Spadek cen wyrażony w euro był znacznie mniejszy ze względu na aprecjację złotego. Ceny skupu mleka surowego w Polsce w lutym br. wynosiły 33,80 EUR/100 kg, podczas gdy w Słowacji 33,11 EUR/100 kg, we Francji 34,75 EUR/100 kg, w Czechach 35,22 EUR/100 kg oraz w Niemczech 37,00 EUR/100 kg. Obniżkom cen mleka towarzyszył spadek cen krów na targowiskach (o 2%), przy niewielkim wzroście cen jałówek celnych (o 1%).

Na krajowym rynku artykułów mleczarskich w kwietniu br. nie notowano istotnych ruchów cen. Przeciętne ceny mleka spożywczego 2% wahały się w granicach 165,37-166,50 zł/100 kg. W końcu miesiąca płacono od 156,59 zł/100 kg w makroregionie zachodnim do 171,63 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim. Za mleko UHT 2% płacono przeciętnie 185-187 zł/100 kg, od ok. 185 zł/100 kg w m. północnym do 196,63 zł/100 kg w m. centralnym.

Bardziej zróżnicowane ceny płacono za jogurt, od ok. 305 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do 360-367 zł/100 kg w m. centralnym. Notowano duże regionalne zróżnicowanie cen kefiru, od 221-231 zł/100 kg w m. zachodnim do 315-325 zł/100 kg w m. centralnym. Ceny śmietany 10-29% najniższe płacono w m. południowo-wschodnim (480-496 zł/100 kg), a najwyższe w m. centralnym (605-606 zł/100 kg), przeciętnie w kraju ok. 520 zł/100 kg.

Masło w blokach najtańsze było w m. zachodnim (879-894 zł/100 kg), a najdroższe w m. północnym i centralnym (900-930 zł/100 kg). Utrzymywała się stosunkowo duża różnica cen między masłem w blokach a masłem konfekcjonowanym, za które najczęściej płacono w m. południowo-wschodnim (1319-1339 zł/100 kg) i m. zachodnim (ok. 1300 zł/100 kg), podczas gdy w m. centralnym płacono tylko 874-900 zł/100 kg. Mleko w proszku pełne przeciętnie w kraju staniało z 1035 do 984 zł/100

kg. Najwyższe ceny płacono w m. południowo-wschodnim (1339-1370 zł/100 kg) oraz w m. zachodnim (ok. 1300 zł/100 kg). W m. centralnym ceny obniżyły się w ciągu miesiąca z ok. 900 do ok. 874 zł/100 kg. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku przeciętnie w kraju wynosiły ok. 780 zł/100 kg, przy wahaniach od 745-768 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim, do 810-830 zł/100 kg w m. północnym.

Ceny serów Gouda i Edam były zbliżone poziomem z tendencją spadkową z 1228-1241 zł/100 kg na początku kwietnia do ok. 1160 zł/100 kg w końcu miesiąca, przy niewielkim zróżnicowaniu regionalnym. Grupa serów: Podlaski, Zamojski i Morski charakteryzowała się dużym regionalnym zróżnicowaniem cen, od 1340-1428 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do 1033-1117 zł/100 kg w m. północnym. Ser Radarem staniał z ok. 1500 do 1440 zł/100 kg. Ceny twarogu zwykowały z 896 zł/100 kg w pierwszej dekadzie kwietnia do ok. 912 zł/100 kg w końcu miesiąca, przy tym najniższe ceny notowano w m. północnym (ok. 700 zł/100 kg), a najwyższe w m. centralnym (ponad 990 zł/100 kg).

W krajach Unii Europejskiej dominowały słabe tendencje spadkowe cen zbytu trwałych wyrobów mleczarskich. W okresie 6-20 kwietnia ceny masła obniżyły się: w Belgii z 2970 do 2939 EUR/tonę, w Niemczech z 2725 do 2650 EUR/tonę, we Francji z 2710 do 2680 EUR/tonę, w Holandii z 2770 do 2690 EUR/tonę, w Polsce z 2677 do 2639 EUR/tonę oraz w Wielkiej Brytanii z 2790 do 2782 EUR/tonę. Taniało także mleko w proszku pełne: w Belgii z 3000 do 2999 EUR/tonę, w Niemczech z 2875 do 2800 EUR/tonę, w Holandii z 2900 do 2870 EUR/tonę. Jedyne w Polsce PMP zdrożało z 2925 do 2972 EUR/tonę, a we Francji utrzymało się na niezmiennym poziomie 3000 EUR/tonę. Równocześnie wzrosły ceny mleka odtłuszczonego w proszku: w Belgii z 2290 do 2298 EUR/tonę, w Niemczech z 1975 do 2015 EUR/tonę, we Francji z 1950 do 2080 EUR/tonę, w Holandii z 1920 do 2020 EUR/tonę oraz w Polsce z 2286 do 2305 EUR/tonę.

W znacznie większym stopniu wzrosły natomiast ceny serwatki w proszku: w Niemczech z 380 do 470 EUR/tonę, we Francji z 400 do 500 EUR/tonę oraz w Holandii z 410 do 470 EUR/tonę.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2006 I-XII	8 419,3	93,02	.	.
2007 I-XII	8 379,9	107,46	.	.
2007 II	593,4	97,19	103,30	.
III	674,8	98,07	103,50	.
IV	687,7	98,38	102,91	.
V	768,2	98,52	103,07	.
VI	738,0	99,41	102,94	.
VII	757,5	101,92	105,84	.
VIII	744,5	105,93	109,87	.
IX	693,9	114,63	117,15	.
X	680,5	121,49	124,18	.
XI	607,1	129,77	130,59	.
XII	640,4	132,15	132,29	.
2008 I	648,0	124,55	123,69	.
II	638,4	120,59	121,17	.
III	688,0	116,63	117,54	.
Wskaźnik zmian w %				
<u>III 2008</u> II 2008	107,8	96,7	97,0	.
<u>III 2008</u> III 2007	102,0	118,9	113,6	.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2006 I-XII	2 293,5	127,2	36,5	321,0	342,6	173,3	302,4	257,3
2007 I-XII^a	2 283,0	124,5	28,2	369,3	341,7	172,0	324,0	246,0
2007 I	186,5	6,8	2,7	32,8	25,4	13,2	27,4	21,3
II	172,1	6,1	1,9	29,2	24,0	12,2	25,4	19,4
III	187,8	7,7	2,0	35,7	28,6	14,4	31,2	21,5
IV	181,9	10,4	2,4	29,1	28,3	14,3	26,6	20,5
V	201,6	14,6	1,8	36,0	34,4	16,0	28,2	20,9
VI	193,2	14,6	1,8	30,2	33,7	14,2	25,3	19,5
VII	210,0	15,7	2,3	30,6	32,4	15,7	26,1	20,3
VIII	198,8	15,2	3,1	31,6	31,0	15,2	27,0	20,8
IX	188,8	12,0	2,6	29,0	28,5	15,1	26,0	20,0
X	191,6	8,5	2,6	32,0	27,9	15,1	27,3	22,1
XI	188,6	5,4	2,0	30,0	23,1	13,0	26,6	19,9
XII	184,6	7,4	2,9	23,1	24,4	13,0	25,5	18,8
2008 I	184,3	6,5	2,8	32,8	24,4	13,8	27,5	21,2
II	169,2	6,5	2,7	31,3	24,2	13,1	26,0	21,8
Wskaźnik zmian w %								
<u>II 2008</u> I 2008	91,8	100,0	96,4	95,4	99,2	94,9	94,6	102,8
<u>II 2008</u> II 2007	98,3	106,6	142,1	107,2	100,8	107,4	102,4	112,4

^a dane nieostateczne.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2007 II	1,25	1,68	9,27	10,44	10,11	11,59	0,76	4,64	7,30	11,72
III	1,26	1,67	9,79	10,45	10,14	11,23	0,76	4,63	7,31	11,73
IV	1,26	1,67	10,66	11,38	10,62	11,36	0,75	4,66	7,34	11,81
V	1,27	1,68	12,06	12,10	10,76	11,33	0,75	4,67	7,35	12,01
VI	1,29	1,70	13,11	13,05	11,25	11,52	0,73	4,72	7,41	12,16
VII	1,32	1,73	14,08	13,90	13,00	12,46	0,72	4,81	7,54	12,87
VIII	1,35	1,77	14,25	14,74	13,89	13,42	0,74	4,96	7,77	13,89
IX	1,40	1,88	14,23	15,39	15,20	13,99	0,75	5,19	8,13	15,76
X	1,46	1,96	13,86	15,17	15,52	14,59	0,75	5,48	8,54	16,77
XI	1,49	2,01	12,18	14,42	15,46	14,49	0,78	5,59	8,65	16,59
XII	1,51	2,01	10,93	13,34	13,97	13,40	0,78	5,63	8,73	15,50
2008 I	1,51	2,00	9,82	11,27	12,63	12,67	0,78	5,63	8,81	14,33
II	1,51	1,98	9,64	10,82	12,34	12,47	0,76	5,58	8,78	14,03
III	1,51	1,97	9,41	10,90	11,97	12,28	0,77	5,55	8,72	13,55
IV ^a	1,66	1,86	7,60	9,61	8,85	10,35	.	5,22	9,12	11,65
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2008</u> <u>II 2008</u>	100,0	99,5	97,6	100,7	97,0	98,5	101,3	99,5	99,3	96,6
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	119,8	118,0	96,1	104,3	118,0	109,4	101,3	119,9	119,3	115,5

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 21-27 IV 2008 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g) ^a	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2007 II	1,60	2,38	10,70	3,04	3,03	0,63	1,06	1,35	9,69	15,91
III	1,61	2,39	10,69	3,05	3,03	0,63	1,06	1,36	9,72	15,92
IV	1,62	2,41	10,65	3,04	3,05	0,63	1,06	1,36	9,77	15,98
V	1,62	2,43	10,68	3,04	3,05	0,63	1,06	1,36	9,80	16,09
VI	1,64	2,44	10,64	3,04	3,08	0,63	1,05	1,37	9,89	16,22
VII	1,67	2,46	10,63	3,05	3,17	0,63	1,05	1,38	10,02	16,28
VIII	1,71	2,49	10,76	3,05	3,29	0,63	1,05	1,40	10,21	16,95
IX	1,81	2,58	11,10	3,07	3,70	0,64	1,06	1,45	10,64	18,66
X	1,89	2,63	11,29	3,08	3,94	0,65	1,07	1,50	11,11	20,70
XI	1,94	2,71	11,36	3,10	4,11	0,66	1,07	1,52	11,42	22,06
XII	1,97	2,74	11,51	3,12	4,11	0,67	1,07	1,54	11,54	22,08
2008 I	2,00	2,77	11,70	3,03	4,07	0,68	1,08	1,56	11,66	21,85
II	2,02	2,77	12,13	3,05	3,94	0,68	1,09	1,56	11,72	21,30
III	2,02	2,78	12,38	3,06	3,86	0,68	1,10	1,57	11,71	20,63
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2008</u> <u>II 2008</u>	100,0	100,4	102,1	100,3	98,0	100,0	100,9	100,6	99,9	96,9
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	125,5	116,3	115,8	100,3	127,4	107,9	103,8	115,4	120,5	129,6

^a od 2008 r. w opakowaniu 400 g.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2006 I-XII	109,1	120,6	24,1	244,4	88,1	7,2	18,7	4,7	32,3	11,6
2007 I-XII	99,1	133,4	32,2	172,1	98,5	16,5	26,4	6,6	61,1	35,5
2007 I	5,8	11,7	2,5	15,4	8,7	1,0	2,0	0,5	2,9	1,3
II	6,2	11,4	2,6	13,5	7,8	1,3	1,6	0,5	2,6	1,6
III	7,5	11,8	3,3	14,3	8,9	1,4	2,7	0,5	5,2	3,4
IV	6,1	11,4	3,2	14,0	8,4	1,5	1,8	0,4	5,0	2,9
V	9,8	11,6	4,1	14,1	9,4	2,5	2,5	0,4	5,0	4,1
VI	9,6	11,1	3,7	18,0	9,0	1,0	2,8	0,5	5,4	4,7
VII	14,4	12,1	3,2	17,3	7,8	0,9	2,3	0,4	6,5	3,3
VIII	12,5	11,2	2,7	14,3	8,2	1,0	2,4	0,6	5,9	3,4
IX	6,4	11,1	1,4	14,5	7,4	1,1	2,4	0,7	5,8	3,0
X	5,9	11,3	2,3	14,1	8,5	1,7	2,2	0,9	6,5	2,6
XI	8,6	10,0	1,5	11,7	8,1	1,2	2,1	0,6	5,4	3,1
XII	6,4	8,7	1,5	11,1	6,2	2,0	1,6	0,6	4,9	2,2
2008 I	9,7	12,1	3,0	10,8	9,1	1,5	1,3	0,5	1,2	2,4
II	6,6	10,8	3,4	11,3	8,5	1,2	1,2	0,4	1,3	2,3
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2008</u> <u>I 2008</u>	68,0	89,3	113,3	104,6	93,4	80,0	92,3	80,0	108,3	95,8
<u>II 2008</u> <u>II 2007</u>	106,5	94,7	130,8	83,7	109,0	92,3	75,0	80,0	50,0	143,8

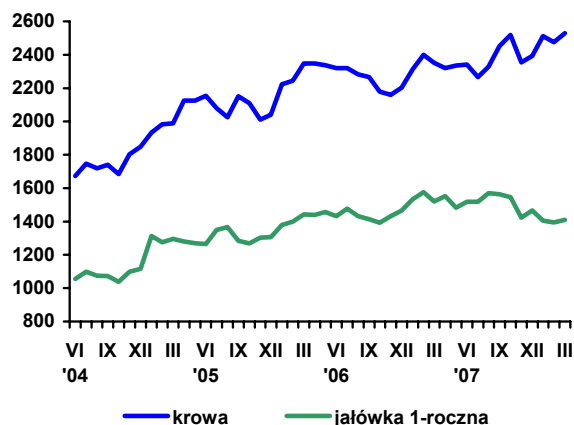
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tone)

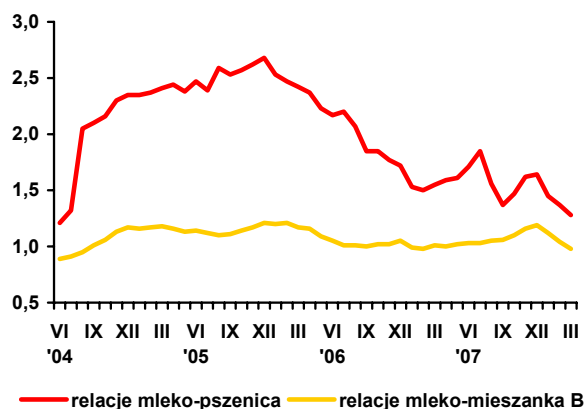
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2006 I-XII	1 956	2 628	1 842	552	1 025	1 950	3 003	2 856	499	1 127
2007 I-XII	2 939	2 774	2 753	853	1 008	2 282	3 196	3 309	575	946
2007 I	2 264	2 581	1 772	578	983	2 008	3 065	3 018	447	1 074
II	2 253	2 472	1 802	588	999	2 065	3 142	2 874	474	1 061
III	2 325	2 488	1 837	620	979	2 021	3 011	2 901	474	1 001
IV	2 501	2 496	2 284	631	973	1 771	3 024	3 057	425	1 003
V	2 901	2 549	2 432	671	993	1 593	2 956	3 163	574	966
VI	3 206	2 538	2 660	791	1 040	2 495	3 064	2 674	657	942
VII	3 550	2 649	3 202	954	978	2 642	3 157	3 304	595	863
VIII	3 619	2 837	3 814	1 255	1 002	3 069	3 158	3 976	499	964
IX	3 190	3 065	3 927	1 208	1 011	3 189	3 293	3 781	631	865
X	3 213	3 198	3 894	1 120	1 025	2 598	3 445	3 004	697	865
XI	2 324	3 368	4 252	999	1 061	3 103	3 469	4 029	627	897
XII	2 635	3 280	2 978	836	1 067	2 080	3 796	3 574	653	964
2008 I	2 618	3 353	2 470	737	1 161	2 938	3 645	4 064	1 067	1 012
II	2 509	3 236	2 681	676	1 179	2 508	3 561	3 690	1 135	1 001
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2008</u> <u>I 2008</u>	95,8	96,5	108,5	91,7	101,6	85,4	97,7	90,8	106,4	98,9
<u>II 2008</u> <u>II 2007</u>	111,4	130,9	148,8	115,0	118,0	121,5	113,3	128,4	239,5	94,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

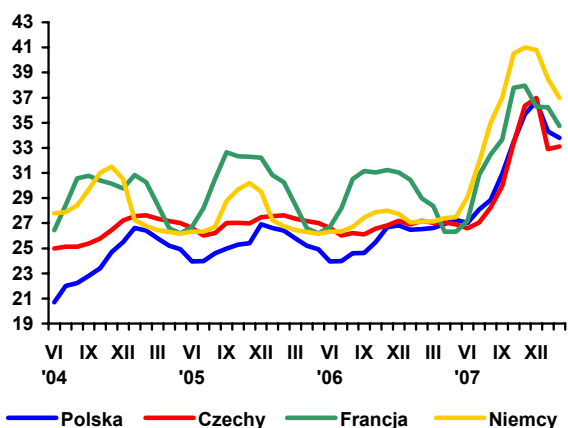
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

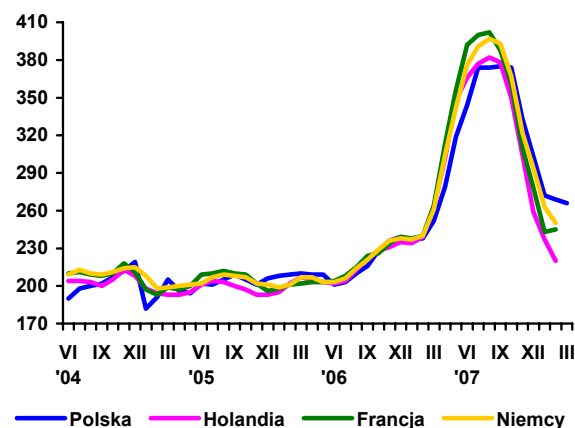
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

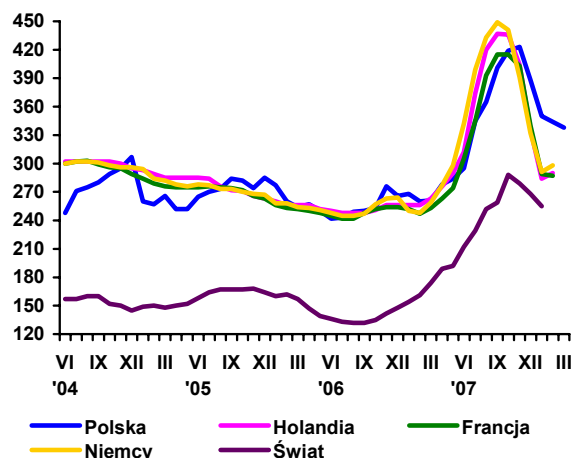
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

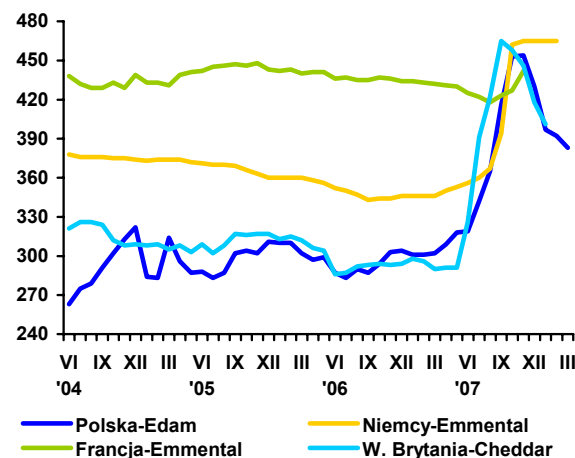
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W marcu 2008 r. cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,03 zł/kg wagi żywej i była o ok. 3% niższa w porównaniu do marca 2007 r. Według informacji Departamentu Rynków Rolnych, w kwietniu br. tendencje w rozwoju cen poszczególnych kategorii wiekowo-użytkowych bydła były zróżnicowane. Po krótkotrwałym spadku cen skupu krów i buhajków, w kwietniu 2008 r. nastąpił ich ponowny wzrost: buhajów z 4,72 do 4,78-4,80 zł/kg żywej wagi i krów z 3,39 do 3,45 zł/kg żywej wagi. Natomiast ceny skupu jałówek obniżyły się z 4,18 do 4,14 zł/kg żywej wagi. W kwietniu 2008 r. nastąpił dalszy spadek cen cieląt i młodego bydła na targowiskach. Przy malejącej opłacalności eksportu żywego bydła mięsnego wzrasta zainteresowanie produkcją wołowiny wysokiej jakości. Ceny młodego bydła kształtowały się w granicach 4,76-4,51 zł/kg i były o 2-30 groszy/kg niższe niż przed miesiącem.

W I kwartale 2008 r. uboje przemysłowe bydła wyniosły 315,2 tys. sztuk i były o 2,2 tys. sztuk większe niż przed rokiem. Uboje byków wzrosły o 11,8% w porównaniu do I kwartału 2007 r. i rekompensowały spadek ubojów krów (o 10, 9%) i jałówek (o 3%). W strukturze ubojów bydła udział byków zwiększył się z 46% w I kwartale 2007 r. do 51% w kwartale 2008 r., a udział krów obniżył się z 39,2% do 34,7%.

Cena referencyjna wołowiny w UE-27 obniżyła się z 316 EUR/100 kg w marcu 2008 r. do 313 EUR/100 kg kl. R3 w kwietniu br., w tym w Polsce nastąpił jej wzrost z 256 do 267 EUR/100 kg spowodowany umacnianiem się złotego.

W I kwartale 2008 r. cena zbytu mięsa wołowego z kością wynosiła 16,65 zł/kg i była o 4,5% wyższa niż przed rokiem, a jego cena detaliczna ukształtowała się na poziomie 17,89 zł/kg i wzrosła o 4% w porównaniu do I kwartału 2007 r. Wzrost cen zbytu i cen detalicznych mięsa wołowego, przy utrzymujących się

na relatywnie niskim poziomie cenach skupu żywca wołowego i cielęcego, jest uwarunkowany cenami uzyskiwanymi w ich eksporcie.

W styczniu i lutym 2008 r. eksport cieląt wyniósł 50 tys. sztuk i był o 24 tys. sztuk mniejszy niż w analogicznych miesiącach 2007 r. Ceny uzyskiwane w ich eksporcie kształtowały się na poziomie 2,96 EUR/kg wagi żywej i były o ok. 37% niższe niż przed rokiem. Powodem spadku eksportu cieląt jest „oderwanie” w państwach piętnastki dopłat bezpośrednich od produkcji. Przez wiele lat cielęta z Polski były sprzedawane do UE-15, gdzie przeznaczano je do dalszego chowu. W państwach piętnastki sprzyjały temu dopłaty bezpośrednie powiązane z produkcją, które zachęcały do zakupu cieląt oferowanych po relatywnie niskich cenach. Od 2007 r. dopłaty bezpośrednie do bydła są włączone do jednolitej płatności na gospodarstwo i wypłacane niezależnie od tego, czy gospodarstwo zajmuje się chowem tych zwierząt lub są one wypłacane w powiązaniu z produkcją, ale tylko w ramach określonych opcji (tzw. płatność indywidualna).

W styczniu i lutym 2008 r. eksport mięsa wołowego wyniósł 28,6 tys. ton i był zbliżony do analogicznego okresu roku poprzedniego. Średnia cena w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego i mrożonego wynosiła 2,69 EUR/kg i była o ok. 12 % wyższa niż w styczniu i lutym 2007 r.

Import bydła obniżył się z 2,8 tys. sztuk w styczniu i lutym 2007 r. do 2,2 tys. sztuk w analogicznym okresie 2008 r., w tym z UE-12 z 1,5 do 0,7 tys. sztuk. Import bydła z UE-15 wyniósł 1,5 tys. sztuk i był o 0,2 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Ceny bydła w imporcie wzrosły z ok. 890 do ok. 1440 EUR/sztukę. Import mięsa wołowego wyniósł 1,1 tys. ton i był o 0,2 tys. ton większy niż w styczniu i lutym 2007 r.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2004	255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8	
I-XII 2005 ^c	204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7	
2006	VIII	13,0	13,0	2,8	9,8	0,5
	IX	13,8	14,2	2,0	11,4	0,7
	X	15,4	11,0	1,5	9,3	0,2
	XI	16,2	13,0	1,4	10,8	0,3
	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	I	15,6	15,9	1,9	13,6	0,7
	II	15,1	13,0	1,2	11,4	0,6
	III	17,5	14,2	1,8	12,4	0,5
	IV	14,3	13,3	2,0	10,6	0,7
	V	16,3	14,2	2,4	11,8	-
	VI	14,9	12,9	2,5	10,4	-
	VII	13,7	12,1	2,1	10,0	0,6
	VIII	16,6	14,5	3,9	10,1	0,7
	IX	15,7	12,9	2,1	10,5	0,7
	X	17,5	14,5	2,2	11,9	0,9
	XI	17,0	13,0	1,5	10,3	0,8
	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	I	13,4	12,8	1,7	10,7	1,1
	II	13,4	14,4	1,7	12,7	
	III	13,4				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2006	VII	4,10	11,25	15,17	17,15	3,70	4,18
	VIII	4,08	9,56	15,32	17,27	3,75	4,23
	IX	4,15	9,56	15,36	17,25	3,70	4,15
	X	4,05	8,95	15,35	17,17	3,79	4,24
	XI	3,93	9,20	15,37	17,18	3,91	4,37
	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	I	4,08	9,47	15,62	17,11	3,82	4,19
	II	4,20	9,66	15,64	17,19	3,72	4,09
	III	4,17	9,95	15,65	17,27	3,75	4,14
	IV	4,09	9,31	15,71	17,37	3,84	4,24
	V	3,94	8,17	15,72	17,43	3,99	4,42
	VI	3,91	8,10	15,73	17,43	4,02	4,46
	VII	3,88	8,21	15,91	17,61	4,01	4,54
	VIII	4,01	8,17	16,06	17,54	4,00	4,37
	IX	4,09	8,44	15,97	17,67	3,90	4,32
	X	3,95	8,66	16,01	17,63	4,05	4,46
	XI	3,82	8,85	15,95	17,67	4,08	4,52
	XII	3,91	-	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	I	3,98	8,55	16,34	17,82	4,10	4,47
	II	4,03	8,26	16,52	17,94	4,09	4,45
	III	4,03	8,03	17,10	17,93	4,24	4,45
w % ceny	sprzed roku	96,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,0	-	-	-	-	-

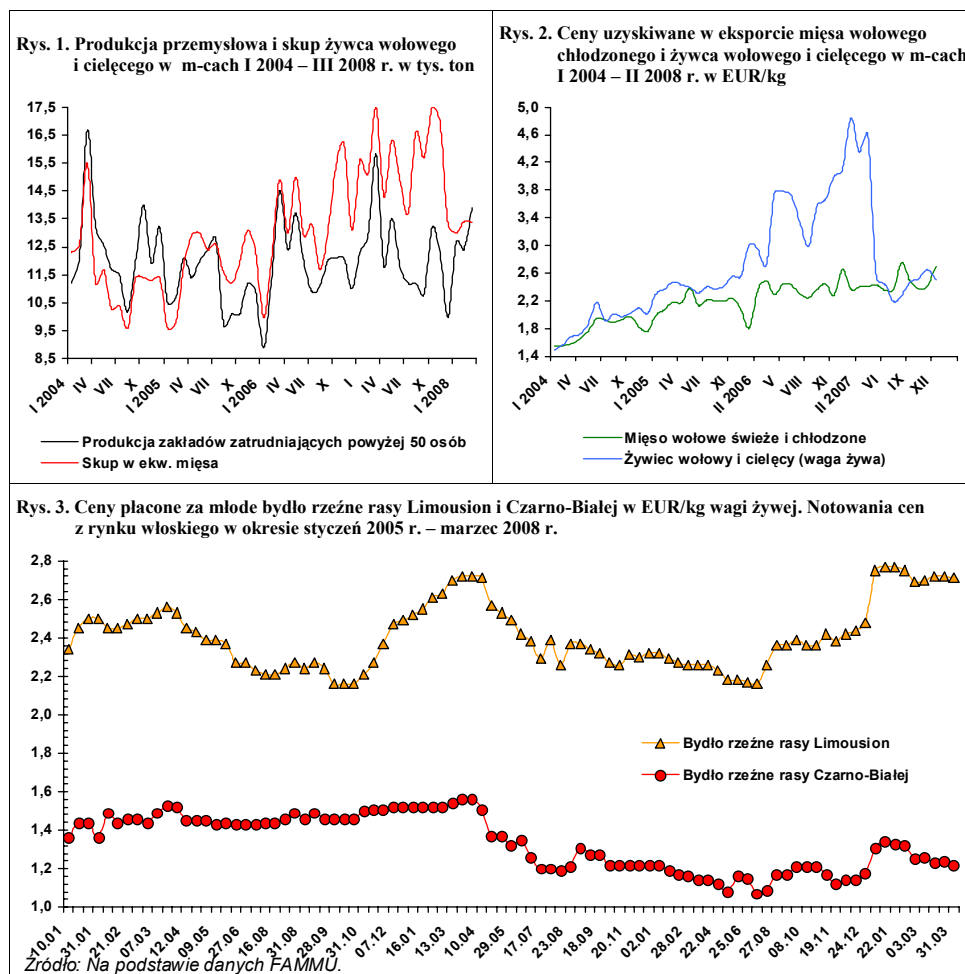
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VIII 2007	IX 2007	X 2007	XI 2007	XII 2007	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,17	4,16	3,96	3,89	3,84	4,15	4,22	4,17	4,20
Buhaje	4,64	4,52	4,24	4,21	4,29	4,53	4,47	4,39	4,78
Krowy	3,44	3,48	3,30	3,11	2,94	3,26	3,36	3,42	3,44
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,63	8,86	9,22	9,24	9,37	9,23	9,03	8,77	8,48
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 149	9 202	8 949	8 963	9 226	9 342	9 240	9 306	9 350
Ćwierci z krów rzeźnych	7 470	7 391	7 015	6 888	6 804	7 193	7 436	7 777	7 402
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	291,4	300,4	300,7	305,9	306,9	315,8	320,7	316,1	313,5
Polska	238,8	240,8	238,3	238,2	246,5	252,4	255,5	255,8	267,0

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W Polsce przed przystąpieniem do Unii Europejskiej, ceny żywca i ceny detaliczne wieprzowiny były silnie ujemnie skorelowane z jej produkcją i podażą. Wysokiej podaży, o której decydowała krajowa produkcja odpowiadały niskie ceny i odwrotnie. W ostatnich latach związku cen z podażą oraz podaży z krajową produkcją zostały osłabione otwartością rynku, a także innymi czynnikami, jak odmiennym rytmem zmian produkcji w wiodących pod względem produkcji trzody krajach Unii Europejskiej, ich wyższą efektywnością oraz elastycznością działania na otwartym rynku, a także aprecjacją złotego. Kumulacja tych czynników systematycznie osłabia konkurencyjność naszej produkcji, co wyraża się malejącym eksportem i rosnącym importem wieprzowiny. W konsekwencji ostatni kryzys na rynku wieprzowiny w Unii Europejskiej najszybciej dał znać o sobie w Polsce pogłębieniem tendencji spadkowej chowu trzody, która wystąpiła w 2007 r.

W roku gospodarczym 2006/2007 warunki chowu trzody w gospodarstwach opierających go na paszach własnych były skrajnie niekorzystne, ponieważ po słabych zbiorach ceny zbóż osiągnęły wówczas rekordowo wysoki poziom, a ceny trzody były niskie. W rezultacie pogłowia trzody w gospodarstwach indywidualnych w lipcu 2007 r. było mniejsze o 5,7% niż w lipcu 2006 r. Natomiast w spółkach prawa handlowego pogłowia trzody wzrosło z 1577 do 1800 tys. sztuk to jest o 14,1%, gdyż ceny pasz przemysłowych wzrosły o kilkanaście, a nie o kilkadziesiąt, procent jak w przypadku cen zbóż.

W roku gospodarczym 2007/2008 warunki chowu w Polsce były jeszcze gorsze. Ceny zbóż i pasz przemysłowych wzrosły ponownie, a ceny trzody nadal były niskie, mimo spadku produkcji trzody. Chów trzody przynosił straty nawet dużym fermom. W okresie jesienno-zimowym mało więc w dalszym ciągu krycie loch zapowiadające duży spadek pogłowia trzody chlewnej w tym roku. Tym razem nie tylko w gospodarstwach indywidualnych, ale także w fermach przemysłowych.

Tymczasem w UE-15, w 2007 r. pogłowia trzody chlewnej nieco się powiększyło powodując wzrost podaży i spadek cen. Jednakże po słabych zbiorach nastąpił gwałtowny wzrost cen zbóż i pasz. Na przykład w Danii, według Danmarks Statistik, w I kwartale 2008 r. przeciętna cena jęczmienia paszowego wyniosła 192,74 DKK/100 kg i była aż o 80% wyższa niż przed rokiem. Z kolei cena kompletnej mieszanki paszowej dla tuczników osiągnęła 209 DKK/100 kg i była wyższa o 68%. Tak silny wzrost cen zbóż i pasz w połączeniu z niskimi cenami trzody doprowadził więc do ograniczenia jej pogłowia. Według spisu z kwietnia br. pogłowia trzody w Danii spadło z 13,6 mln sztuk w kwietniu 2007 r. do 12,2 mln sztuk tj. o 10%, w tym macior prośnych o 12,8%. Zdaniem przedstawicieli duńskiego koncernu Danske Slagterier redukcja była większa niż się spodziewano. Dla nas, taka sama jak w Danii skala spadku pogłowia w Polsce nie byłaby zaskakująca.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2006 I-XII	2178,0	112,0	411,7	135,6	182,9	90,6	228,8
I-VI	1030,5	109,4	168,9	139,7	164,3	128,1	4,6
2007 I-XII	2210,0	101,5	363,9	88,4	256,9	140,5	107,0
I	137,4	125,4	32,4	159,6	15,0	111,1	17,4
II	128,0	121,4	30,2	133,6	14,8	120,3	15,4
III	140,9	115,5	31,9	120,9	22,7	121,3	9,2
IV	119,7	104,6	26,9	106,4	14,8	111,3	12,1
V	131,9	102,4	28,3	93,7	16,1	114,3	12,2
VI	108,1	94,7	28,7	82,4	22,3	159,3	6,4
I-VI	1127,0	109,4	167,6	99,2	85,2	51,9	82,4
VII	117,5	109,6	25,3	73,5	24,6	160,8	-1,7
VIII	117,8	94,5	25,2	86,3	28,2	150,5	-2,9
IX	105,5	94,2	26,0	80,1	23,4	182,1	1,8
X	134,2	101,0	28,0	96,0	24,4	232,4	1,6
XI	132,5	104,6	25,0	81,9	22,5	147,0	5,5
XII	113,1	87,9		95,1	17,3	139,5	7,7
2008 I	120,7	87,9	16,5	50,9	28,0	186,7	-11,5
II	121,0	87,9	20,3	67,2	22,2	150,0	-1,9
III	128,9	91,4	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d miesięczny eksport i import nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywa wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2006 VII	3,92	37,78	10,4	76,80	5,1	158,26	2,5	106
VIII	4,28	40,85	10,5	76,57	5,6	157,72	2,7	106
IX	4,12	47,68	8,6	77,96	5,3	158,48	2,6	104
X	3,75	51,25	7,3	79,27	4,7	158,43	2,4	97
XI	3,43	51,95	6,6	80,54	4,3	158,21	2,2	92
XII	3,29	53,98	6,1	82,02	4,0	158,27	2,1	86
2007 I	3,16	58,43	5,4	86,03	3,7	159,35	2,0	85
II	3,26	65,13	5,0	89,00	3,7	160,76	2,0	80
III	3,29	65,03	5,1	91,80	3,6	161,92	2,0	80
IV	3,32	64,33	5,2	96,07	3,5	162,12	2,0	84
V	3,22	65,33	4,9	93,43	3,4	160,96	2,0	84
VI	3,51	63,87	5,5	93,53	3,8	160,91	2,2	78
VII	3,95	60,82	6,5	93,71	4,2	160,90	2,4	95
VIII	4,07	62,70	6,5	94,45	4,3	161,23	2,5	92
IX	4,06	70,86	5,7	101,07	4,0	164,45	2,5	89
X	3,59	73,07	4,9	104,27	3,4	167,84	2,1	82
XI	3,27	71,81	4,6	105,71	3,1	171,01	1,9	75
XII	3,36	71,37	4,7	105,55	3,2	170,79	2,0	75
2008 I	3,49	73,59	4,7	107,50	3,2	172,25	2,0	83
II	3,27	74,59	4,4	110,55	3,0	176,72	1,9	73
III	3,62	76,32	4,7	113,50	3,2	180,61	2,0	76

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2006 VII	5,14	12,08	15,75	9,16			11,71		123,6	127,8
VIII	5,59	12,84	16,16	9,33	13,74	19,86	11,84	107,0	122,9	126,9
IX	5,38	12,88	16,24	9,36	14,28	20,07	12,02	110,9	123,6	128,4
X	4,91	12,51	16,17	9,24	13,98	20,08	11,98	111,8	128,6	129,7
XI	4,49	12,11	16,05	9,34	13,61	20,10	11,94	112,4	125,2	127,8
XII	4,31	11,88	15,82	9,25	13,21	19,72	11,77	111,2	124,7	127,2
2007 I	4,14	11,52	15,46	9,49	13,09	19,69	11,73	113,6	127,4	123,6
II	4,27	11,37	15,42	9,41	12,75	19,62	11,58	112,1	127,2	123,1
III	4,31	11,36	15,47	9,40	12,70	19,56	11,69	111,8	126,4	124,4
IV	4,35	11,45	15,40	9,38	12,77	19,39	11,69	111,5	125,9	124,6
V	4,22	11,39	15,48	9,34	12,78	19,44	11,66	112,2	125,6	124,8
VI	4,60	11,77	15,72	9,44	12,87	19,45	11,71	109,3	123,7	124,0
VII	5,18	12,48	16,10	9,72	13,88	19,95	11,89	111,2	123,9	122,3
VIII	5,33	12,76	16,41	9,86	14,11	20,03	12,05	110,6	122,1	122,2
IX	5,32	12,84	16,47	9,89	14,43	20,22	12,14	112,4	122,8	122,8
X	4,70	12,64	16,35	9,87	14,28	20,23	12,23	113,0	123,7	123,9
XI	4,28	12,26	16,29	9,81	13,81	20,31	12,23	112,6	124,7	124,7
XII	4,40	12,44	16,06	9,81	13,69	20,15	12,20	110,0	125,5	124,4
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3

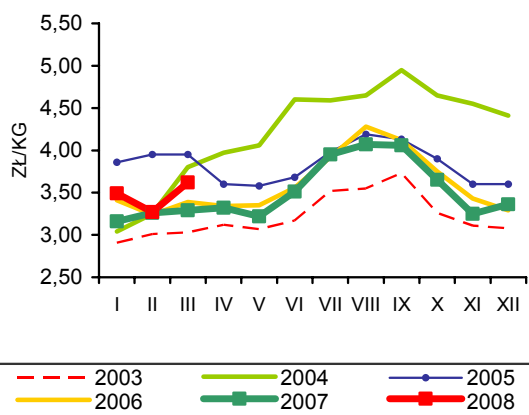
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

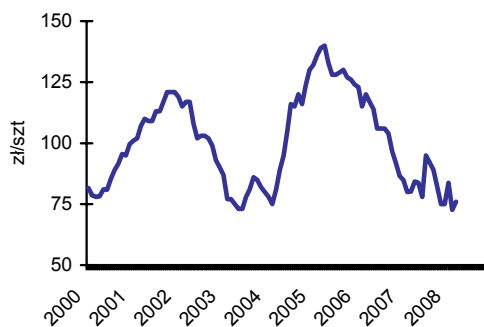
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2006 I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
II	138,73	120,92	143,46	118,05	87,2	84,3	102,4
III	141,81	122,67	149,77	121,05	86,5	81,9	101,3
IV	141,80	121,19	151,22	126,73	85,5	80,1	95,6
V	141,96	122,16	151,73	128,47	86,3	80,9	95,2
VI	152,66	125,43	165,65	133,65	81,4	74,4	93,3
VII	157,30	138,36	168,48	135,99	88,0	82,2	101,7
VIII	162,97	152,15	176,38	137,78	93,8	86,5	110,4
IX	156,39	143,96	164,19	138,86	92,1	87,7	103,7
X	143,63	132,88	150,65	132,48	92,5	88,2	100,3
XI	136,86	124,31	144,25	126,78	90,8	86,2	98,1
XII	132,99	118,72	140,41	122,26	89,3	84,6	97,1
2007 I	128,52	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
II	130,03	115,58	135,04	116,45	88,9	85,6	99,3
III	128,96	118,23	130,43	114,84	91,7	90,6	103,0
IV	129,32	119,64	132,21	111,72	92,5	90,5	107,1
V	131,71	118,16	137,91	115,01	89,8	85,6	102,7
VI	139,38	128,88	142,63	117,25	92,5	90,4	109,9
VII	146,12	144,81	150,74	121,73	99,2	96,2	119,1
VIII	146,57	147,76	150,10	123,08	101,2	98,8	120,5
IX	144,51	146,93	150,03	122,58	101,7	97,9	119,9
X	134,70	133,31	140,42	121,42	99,0	94,9	109,8
XI	130,13	123,52	134,62	120,00	94,9	91,8	102,9
XII	132,11	129,82	135,40	112,06	97,8	95,9	115,8
2008 I	131,94	134,44	135,29	107,10	101,9	99,4	125,5
II	133,67	125,71	141,46	110,49	94,0	88,9	113,8
III	143,78	139,82	150,12	120,33	97,2	93,1	116,2
IV	144,20	144,30	146,50	126,50	100,0	98,5	114,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

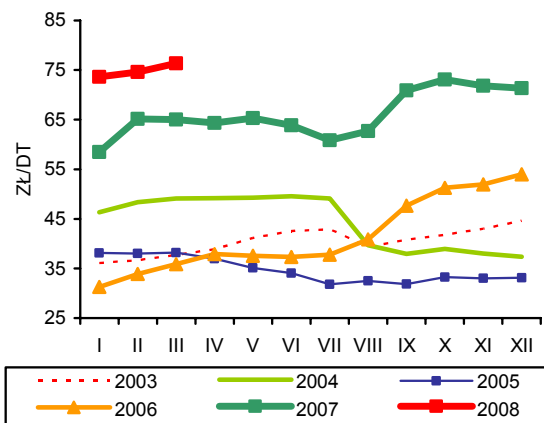
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

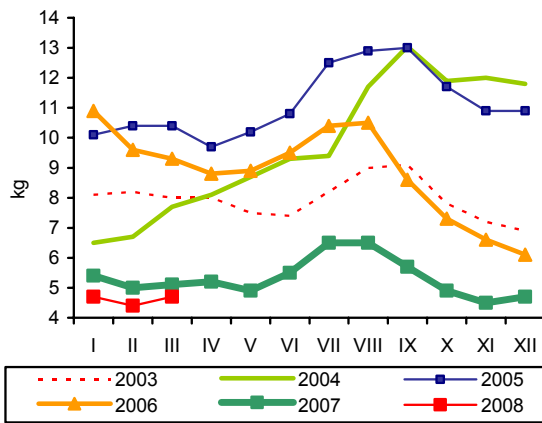
Rys. 2. Ceny psziąt w Polsce

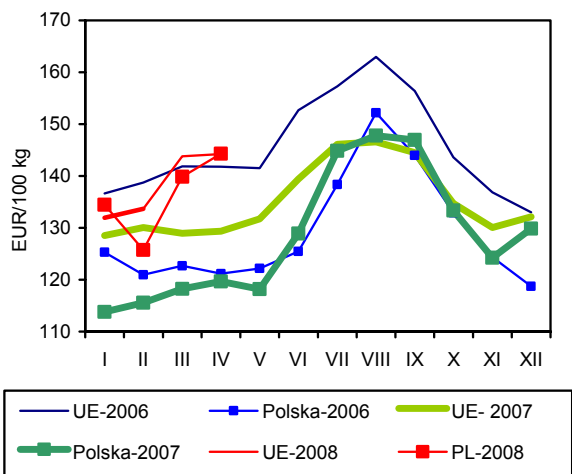
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

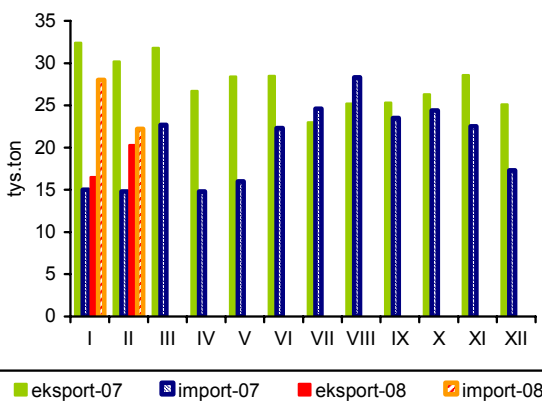
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W pierwszym kwartale 2008 r. w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników produkcja mięsa drobiowego wzrosła o 10% w stosunku do tego samego okresu poprzedniego roku. Od stycznia do marca wytworzono 297 tys. ton mięsa drobiowego.

Ze wstępnych doniesień o eksporcie wynika, iż w styczniu i lutym 2008 r. nadal utrzymywał się wysoki poziom eksportu, zbliżony do średniej miesięcznej z 2007 r. W miesiącach tych sprzedano za granicę ok. 40 tys. ton mięsa drobiowego. Tradycyjnie największym rynkiem zbytu były Niemcy (ok. 30% polskiej sprzedaży zagranicznej), na drugim miejscu - Wielka Brytania (13%) a następnie Czechy, Francja, Austria i Holandia. Bardzo intensywnie rozwija się zbytny w kierunku Litwy oraz Hongkongu. W grupie czołowych rynków zbytu pojawił się w tym roku również Wietnam. Jednocześnie import mięsa drobiowego obniżył się o ponad połowę w stosunku do analogicznego okresu ub.r., wynosząc ok. 4 tys. ton.

Od września 2006 r. utrzymuje się wzrostowa tendencja cen mieszanek paszowych dla drobiu. W okresie od stycznia do grudnia 2007 r. pasze dla drobiu podrożały średnio o ok. 21%. W pierwszych miesiącach 2008 r., wg danych GUS, pasze dla kurcząt podrożały o prawie 6% względem cen z grudnia 2007 r. Pod wpływem wzrostu cen pasz i spadku cen skupu w grudniu 2007 r. relacje cenowe uległy zmianie na niekorzyść hodowców. Sytuacja taka utrzymywała się jeszcze w styczniu 2008 r. W lutym br. nastąpił wzrost cen skupu do poziomu 3,22 zł/kg, czyli średniej ceny z miesięcy poprzedzających pojawienie się ognisk epidemicznych. W kwietniu ceny skupu obniżyły się w stosunku do cen minionego kwartału. W relacji do marca 2008 r. obniżka ta wyniosła 2,5%.

Ceny zbytu na rynku drobiarskim w lutym i marcu 2008 r. powróciły do wysokiego poziomu z połowy poprzedniego roku, utrzymując się na poziomie 5,27 zł za 1 kg tuszki kurczęcia, tj. o 35% wyższym niż w styczniu br. Wzrost cen zbytu kurcząt znacząco przekroczył przyrosty cenowe wynikające z odrabiania przez zakłady ubojowe strat, spowodowanych spadkiem popytu na przełomie 2007/08 roku. W kwietniu 2008 r. ceny zbytu, obniżyły się w stosunku do cen z marca o 8,5%. Spadek cen zbytu był silniejszy niż obniżka cen skupu żywca.

Na rynku indyków, ceny płacone hodowcom wzrosły w kwietniu 2008 r. o 3,7% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Nadal jest to poziom znacząco niższy niż przeciętnie w 2007 r., gdy w niektórych miesiącach ceny żywca indyczego przekraczały 5 zł za 1 kg. W grudniu ub.r. ceny zbytu indyków były o prawie 16% wyższe niż 12 miesięcy wcześniej. Dopiero na początku 2008 r. odnotowano znaczący spadek cen zbytu, tj. o 17% w relacji do poprzedniego miesiąca. W pierwszym kwartale 2008 r. zarówno ceny skupu jak i ceny zbytu oscylowały wokół cen z początku 2007 r., przy równoczesnym wzroście cen pasz w tym okresie.

W marcu 2008 r. polskie ceny wyrażone w euro stanowiły 81% przeciętnej ceny unijnej. Przewaga cenowa polskich eksporterów zmniejszyła się. W marcu polskie ceny sprzedaży mięsa kurcząt, wyrażone w euro, były o 23,4% wyższe niż w grudniu 2007 r., podczas gdy w tej samej relacji, ceny unijne obniżyły się o 1,4%. Pomimo niekorzystnych dla polskich eksporterów zmian relacji cenowych, Polska nadal należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Europie. Pod względem cenowym do największych konkurentów Polski na rynku europejskim należy obecnie Hiszpania.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008
I	62,0	74,4	89,1	93,7	108,0
II	58,1	71,0	84,0	79,7	92,9
III	68,2	84,9	94,3	94,9	95,1
IV	68,3	82,7	83,7	89,2	
V	69,0	77,8	91,6	96,2	
VI	66,2	79,6	94,1	86,4	
VII	68,4	82,9	91,3	93,4	
VIII	70,8	86,3	94,4	97,4	
IX	73,5	87,3	94,9	95,6	
X	76,4	91,4	101	109,0	
XI	71,4	91,6	97,2	99,9	
XII	75,3	90,9	90,4	91,0	
RAZEM	827,6	1 000,8	1 106	1 126,4	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2007 ^a	2008	2007 ^a	2008
I	4 310	2 191	21 256	19 296
II	4 178	1 666	17 083	20 170
III	4 565		18 392	
IV	3 757		17 932	
V	5 419		18 202	
VI	4 098		19 455	
VII	4 917		17 115	
VIII	8 589		19 637	
IX	6 883		24 319	
X	7 713		34 718	
XI	5 742		26 238	
XII	2 640		17 126	
RAZEM	62 814		251 475	

^a dane nieostateczne (na dzień 07 maja 2008 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I	1,46	1,46	1,40	0,20	0,21	0,22
II	1,47	1,48	1,42	0,21	0,20	0,21
III	1,55	1,54	1,46	0,22	0,22	0,22
IV	1,67	1,60	1,48	0,22	0,22	0,21

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt hodowlanych sypka granulowana lub kruszonka (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^a		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
I	1114	1398	1,04	1,19	2,61	2,92	4,26	3,90	5,52	5,95
II	1156	1452	1,08	1,20	2,97	3,22	5,11	5,27	5,97	6,02
III	1190		1,12		3,08	3,24	5,05	5,27	6,43	6,36
IV	1205		1,15		2,99	3,16	4,68	4,82	6,09	
V	1209		1,16		3,00		5,15		6,21	
VI	1210		1,16		3,24		5,67		6,70	
VII	1210		1,18		3,29		5,29		7,06	
VIII	1243		1,19		3,29		5,44		6,86	
IX	1303		1,22		3,23		5,15		6,55	
X	1334		1,24		3,15		4,85		6,24	
XI	1342		1,18		3,18		4,59		6,33	
XII	1348		1,19		2,95		4,15		5,79	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
I	5,20	5,60	4,21	4,25	6,54	6,53
II	5,20	5,60	4,36	4,20	6,61	6,57
III	5,40		4,53	4,36	6,82	7,54
IV	5,60		4,67	4,52	7,09	6,33
V	5,60		4,75		6,96	
VI	5,60		4,61		6,94	
VII	5,60		4,58		6,90	
VIII	5,60		4,62		7,06	
IX	5,60		4,87		6,92	
X	5,60		5,04		6,90	
XI	5,60		5,00		7,20	
XII	5,60		4,28		7,86	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

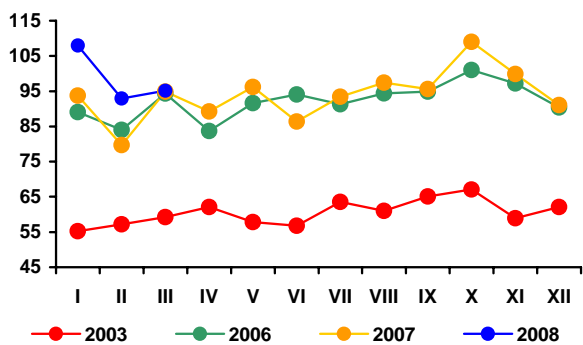
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

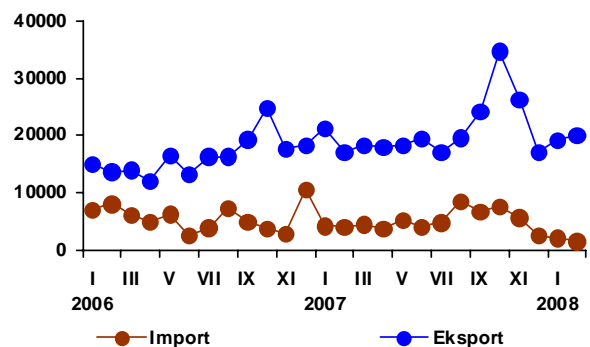
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2007 II	130,70	196,89	130,57	168,99	185,00	155,00	164,07	162,96
III	134,92	201,90	137,41	175,5	185,97	159,2	171,93	168,18
IV	125,59	207,67	144,77	176,39	190,87	162,67	187,03	170,19
V	135,26	215,77	148,63	173,44	197,85	170,00	192,04	177,62
VI	150,08	227,50	154,37	171,82	200,00	173,33	183,16	178,45
VII	148,92	228,00	161,76	186,52	200,00	175,00	185,83	180,48
VIII	144,54	228,00	167,86	184,66	209,00	175,00	186,78	182,57
IX	136,30	233,30	173,90	190,70	209,00	175,00	198,90	184,60
X	132,90	235,50	175,80	193,70	225,00	175,00	201,90	185,50
XI	133,16	235,50	183,02	192,30	225,00	175,00	190,97	184,63
XII	118,22	229,42	194,31	190,38	225,00	175,00	186,36	181,80
2008 I	121,32	229,00	200,54	191,20	224,10	172,98	169,99	179,66
II	135,31	229,00	207,60	189,08	215,31	174,14	164,05	175,82
III	145,93	229,00	212,36	188,52	218,50	175,00	170,50	179,18

Źródło: Dane MRiRW.

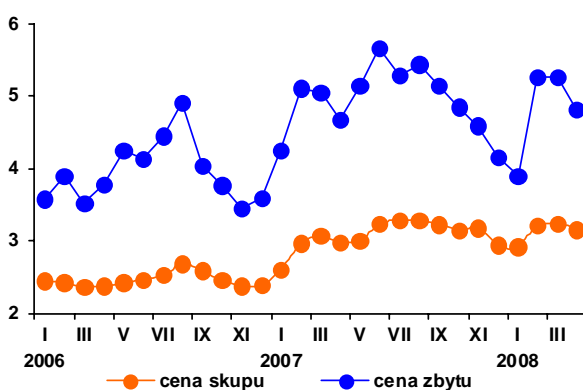
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

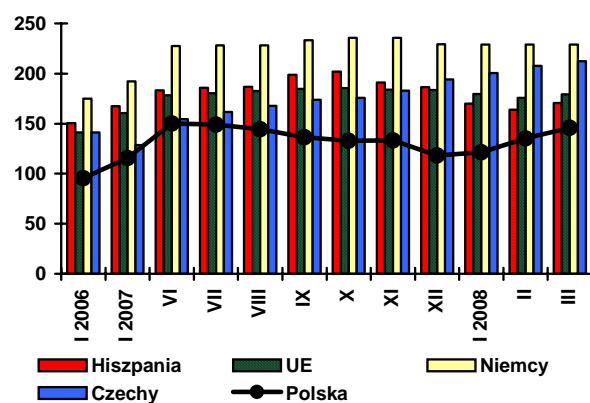
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W pierwszych czterech miesiącach 2008 r. średnia cena zbytu jaj wyniosła 27,23 zł/100 sztuk i była o 19% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W relacji tej najsilniej podrożały jaja najmniejsze, klasy S, tj. o 22%. Jaja klas M i XL (średnie i największe) były droższe o 20%, a najmniejszy wzrost cen odnotowano na rynku jaj klasy L (dużych) - o 12%. W kwietniu jaja potaniały średnio o 8% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Obniżki cen wyniosły od 14% w grupie jaj klasy L do 3% w klasie S. W 2007 r. średnia cena zbytu jaj wyniosła 24,6 zł/100 sztuk i była o 11,6% wyższa niż w roku poprzednim. Zarówno w roku 2006 jak i 2007 rynek jaj konsumpcyjnych był bardzo niestabilny. Występowały na nim silne krótkookresowe wahania cenowe.

Na rynku jaj kierowanych do przetwórstwa wahania cen są jeszcze silniejsze niż na rynku jaj konsumpcyjnych. W 2007 r. ceny jaj do przetwórstwa utrzymywały się na poziomie znacząco wyższym niż średnio w 2006 r., jednakże miesięczne zmiany miały charakter silnie skokowy. W ostatnich miesiącach 2007 r. miesięczne wahania cen wynosiły od -17 do +22%. W pierwszych czterech miesiącach 2008 r. zakłady przetwórcze skupowały jaja przeciętnie po ok. 3,23 zł/kg, a amplituda między miesięczną ceną najwyższą - w lutym, a najniższą - w kwietniu 2008 r. wyniosła 26%.

W 2007 r. nastąpił bardzo silny wzrost eksportu w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku (88 tys. ton - wzrost o 53%). Do największych odbiorców należały Niemcy, Czechy i Dania (ok. 60% eksportu świeżych jaj ogółem). W pierwszych

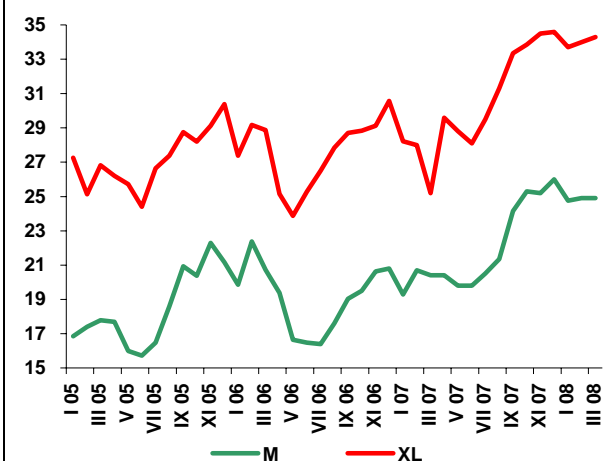
dwóch miesiącach 2008 r. wg wstępnych danych CAAC, eksport uległ obniżeniu w relacji do analogicznych miesięcy 2007 r.

W 2007 r. za granicą zakupiono o 17% więcej jaj świeżych niż w roku poprzednim. Bardziej stabilny był import przetworów z jaj. W okresie od stycznia do końca grudnia import wyniósł ok. 3,7 tys. ton, podczas gdy w roku poprzednim 2,8 tys. ton. W okresie od stycznia do lutego 2008 r., import zwiększył się ponad dwa i pół raza w stosunku do tego samego okresu 2007 r.

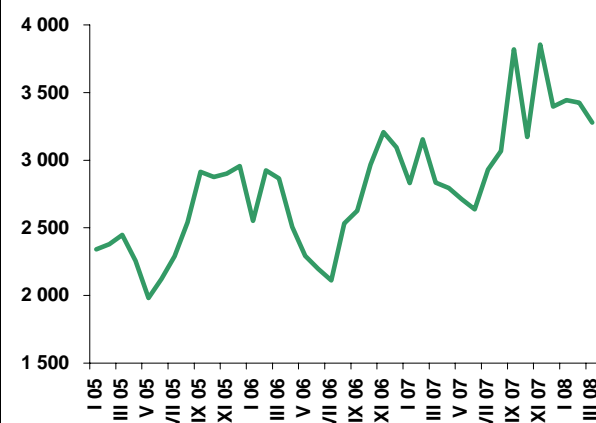
W 2007 r. bardzo intensywnie rósł eksport przetworów z jaj. Polska wyeksportowała 8,9 tys. ton przetworów z jaj (głównie do krajów Unii Europejskiej), a więc dwukrotnie więcej niż w całym 2006 r. W pierwszych miesiącach 2008 r. nadal utrzymywał się wysoki poziom eksportu.

Od maja do grudnia 2007 r. występował wzrostowy trend cenowy w Unii Europejskiej. Od początku 2008 r. ceny unijne spadają. Od grudnia 2007 r. do kwietnia 2008 r. obniżyły się one o 9%. Równocześnie w Polsce w tym samym okresie spadek cen jaj wyrażony w euro wyniósł 6,5%. Przy relatywnie wysokich cenach jaj w Polsce powiększyła się więc różnica pomiędzy ceną polską i unijną. W kwietniu 2008 r. jaja klasy L i M były o 3,4% droższe niż średnio w Unii Europejskiej. W kwietniu roku poprzedniego występowała relacja korzystniejsza dla Polski. Polskie jaja były tańsze niż przeciętnie w Unii o 2%. Najtańszym producentem w kwietniu 2008 r. była Holandia, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 85,83 EUR, podczas gdy w Polsce 123,50 EUR.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2007 ^a	2008	2007 ^a	2008	2007 ^a	2008	2007 ^a	2008
I	494	1 226	5 971	3 112	264	320	559	1 077
II	414	1 078	5 369	1 290	258	424	553	1 005
III	501		5 540		308		578	
IV	808		6 643		227		394	
V	1 130		7 642		246		654	
VI	616		8 768		205		875	
VII	894		8 369		366		755	
VIII	1 677		8 295		291		1 139	
IX	1 022		8 268		576		787	
X	800		11 329		454		1 049	
XI	761		7 479		367		886	
XII	982		4 537		147		730	
RAZEM	10 099		88 213		3 707		8 961	

^a dane nieostateczne (na dzień 07 maja 2008 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
I	28,21	33,71	23,83	28,25	19,28	24,76	18,27	23,84
II	28,00	34,00	24,60	28,60	20,70	24,90	20,20	23,80
III	25,20	34,30	24,40	28,80	20,40	24,90	19,10	23,40
IV	29,60	32,50	25,10	24,80	20,40	22,50	19,10	22,70
V	28,80		25,30		19,80		18,30	
VI	28,10		26,60		19,80		17,00	
VII	29,50		24,70		20,50		17,40	
VIII	31,30		25,85		21,35		17,00	
IX	33,35		28,45		24,15		23,60	
X	33,85		29,00		25,30		22,60	
XI	34,50		29,90		25,20		23,30	
XII	34,60		30,60		26,00		20,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2007 II	97,07	92,08	97,38	93,46	89,64	104,27
III	102,43	92,08	103,25	97,15	91,24	107,29
IV	99,98	84,34	92,38	91,86	77,69	101,83
V	98,62	84,91	86,18	83,56	76,46	94,16
VI	96,38	83,14	87,73	90,44	78,80	96,50
VII	100,20	82,09	94,94	91,78	89,48	98,39
VIII	103,73	90,03	98,03	96,44	93,55	107,28
IX	113,78	106,20	108,81	111,99	106,7	121,49
X	123,48	117,02	113,81	115,04	109,71	123,31
XI	127,09	126,69	122,84	129,49	117,89	129,20
XII	131,99	135,59	122,57	127,74	111,45	131,15
2008 I	133,14	129,05	117,61	116,32	102,39	125,03
II	123,92	127,39	116,69	111,43	99,17	122,66
III	123,50	123,68	111,74	108,18	85,83	119,39

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W Unii Europejskiej, od początku 2008 r., ceny jagniąt i owiec ciężkich rosną, choć w niewielkim stopniu. W I kwartale przeciętna cena jagniąt wyniosła 589,7, a owiec ciężkich 414,1 EUR/100 kg wagi poubojowej. Ceny te były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 9 i 2%. W kwietniu cena jagniąt wyniosła 535 EUR/100 kg i była niższa niż w kwietniu 2007 r. o 6%, ale przypuszczać można, że spadek ten ma związek z przesunięciem terminu świąt Wielkanocnych. Z kolei przeciętna cena owiec ciężkich w UE-27 ukształtowała się w kwietniu na poziomie 447 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5% wyższa niż przed rokiem o tej porze.

W Polsce, ceny skupu owiec nadal spadają. W I kwartale 2008 r. przeciętna cena wyniosła 5,72 zł/kg wagi żywej i była o 15% niższa niż rok wcześniej. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wynika jednak, że w I kwartale 2008 r. przeciętna cena owiec wyniosła 6,60 zł/kg i była o 2% wyższa niż przed rokiem, ale cena jagniąt o wadze 13-16 kg była o 9% niższa.

Zgodnie z przewidywaniem, ceny owiec i jagniąt w Nowej Zelandii i Australii rosną, a unijny import maleje. W marcu import z Nowej Zelandii wyniósł 17,9 tys. ton i był niższy niż w marcu 2007 r. o 12%. Wielka Brytania, a więc największy unijny importer nowozelandzkiego mięsa owczego zakupiła w marcu 9,2 tys. ton, czyli o 20% mniej niż rok wcześniej. Unijny import z Australii był w marcu wyższy niż w marcu ub.r. o 28%, podczas gdy w lutym stopa wzrostu wynosiła 83%. W kwietniu br. import ten wyniósł tylko 1526 ton i był niższy

niż w kwietniu 2007 r. o 5%. Ograniczenie importu powinno korzystnie wpływać na poziom cen jagniąt i owiec w Unii Europejskiej następujących miesiącach.

Trudna, w ostatnich latach, sytuacja sektora produkcji owczarskiej w Unii Europejskiej powoduje, że do Komisji Europejskiej wpływają kolejne raporty i wnioski o pomoc. Jak podaje FAMMU/FAPA w Irlandii został opracowany 10-cio punktowy plan pomocy dla tego sektora. W maju zostanie on poddany dyskusji i głosowaniu w Komitecie ds. Rolnictwa Parlamentu Europejskiego (PE), a w lipcu trafi pod obrady PE. W programie tym zawarte są między innymi takie postulaty, jak przywrócenie dopłat bezpośrednich całkowicie powiązanych z produkcją, wypłacanych za zwierzęta, dodatkowe wsparcie dla tradycyjnych ras górskich w celu ochrony owczarstwa na obszarach problemowych, opracowanie rozporządzenia dotyczącego etykietowania mięsa owczego, które pomogłoby konsumentom unijnym na odróżnienie produktów unijnych od importowanych z krajów trzecich, rewizję celowości wprowadzenia od 2009 r. obowiązku elektronicznej identyfikacji owiec, co łączy się z wysokimi kosztami przy małych korzyściach jak też rewizję dostępu krajów trzecich do rynku Wspólnoty w ramach preferencyjnych kontyngentów. Ten ostatni postulat związany jest z tym, że obecnie unijni producenci narażeni są na nierówną konkurencję ze strony krajów trzecich. Zdaniem autorów raportu mięso owcze powinno znaleźć się na liście produktów „wrażliwych” w ramach negocjacji Rundy z Doha.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	Zmiana w % 2007/2006
I półrocze	1 305	1 434	1438	100,2
II półrocze	1 023	924	901	97,5
Rok	2 328	2 358	2339	99,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2007	35,4	103,4	358,9	58,4	84,3	68,8	107,5	99,1	91,9	32,6	37,8	143,1	1221
2008	23,7	47,0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1250^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	66,9	45,5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	102
Import 2007	5,7	5,3	11,0	9,4	11,1	23,9	28,0	4,0	13,7	16,3	12,0	12,0	152
2008	8,3	15,1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	140^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	145,6	284,9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	92

P- prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
2006/2007	6,45	6,09	6,04	5,70	5,32	5,35	4,89	5,56	6,72	5,69	4,73	6,75
2007/2008	6,14	5,33	5,24	4,64	4,80	5,11	5,02	5,66	6,62	5,23	5,27	6,68
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,2	87,5	86,8	81,4	90,0	95,5	102,7	101,8	98,5	91,9	111,4	99,0

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
V 2007	-	-	-	-	5,29	1,40	11,3	2,99
VI	-	-	-	-	5,45	1,43	11,6	3,05
VII	-	-	-	-	5,17	1,37	11,0	2,92
VIII	-	-	-	-	5,21	1,37	11,1	2,93
IX	-	-	-	-	5,48	1,45	11,7	3,09
X	-	-	-	-	5,18	1,40	11,0	2,97
XI	-	-	-	-	5,13	1,40	10,9	2,98
XII	9,29	2,58	19,77	5,49	5,38	1,49	11,5	3,19
I 2008	-	-	-	-	5,66	1,57	12,0	3,33
II	-	-	-	-	5,27	1,47	11,2	3,13
III	8,38	1,79	17,83	5,04	5,61	1,59	11,9	3,36

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
2006/2007	30,36	30,58	30,55	30,48	30,48	30,99	29,34	28,47	31,76	31,95	30,77	30,77
2007/2008	30,65	30,83	30,69	31,01	31,96	32,39	32,06	32,29	33,07	33,14	33,14	33,94
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,0	100,8	100,5	101,7	104,9	104,5	109,3	113,4	104,1	103,7	107,7	110,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-25												
2006/2007	512,7	540,7	601,8	637,0	673,6	644,5	598,1	593,8	530,9	536,4	559,3	567,5
2007/2008	504,2	502,2	540,0	568,7	582,2	641,0	686,7	672,9	628,1	558,5	578,2	535,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,3	93,2	89,7	89,3	86,4	99,5	114,8	113,3	118,3	104,1	103,4	94,3
Włochy												
2006/2007	642,9	666,0	651,5	668,6	695,2	734,4	719,5	735,4	669,0	572,2	587,6	659,2
2007/2008	643,9	663,7	662,7	658,9	574,2	712,3	733,4	719,6	690,9	596,2	699,4	574,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,2	99,5	101,7	98,5	82,6	97,0	101,9	97,9	103,3	104,2	119,0	87,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-25												
2006/2007	455,7	456,7	423,1	416,9	412,8	407,4	400,3	390,7	395,8	404,9	413,2	423,8
2007/2008	406,4	408,3	403,2	411,3	406,6	400,5	394,9	388,3	390,4	413,7	434,3	447,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,2	89,8	95,3	98,7	98,5	98,3	98,7	99,4	98,6	102,2	105,1	105,6
Wielka Brytania												
2006/2007	448,3	454,8	384,6	362,4	357,8	350,6	347,0	324,0	341,6	361,1	371,3	369,9
2007/2008	361,9	390,1	381,1	364,0	329,0	301,9	285,2	277,0	312,3	364,5	391,2	410,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	80,7	86,1	99,1	100,4	92,0	86,1	82,2	85,5	91,4	100,9	105,3	110,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2006/2007 NZD/100 kg cwe	50,18	55,95	57,35	61,35	64,74	65,55	67,52	58,34	46,20	46,16	45,57	45,58
2007/2008 NZD/100 kg cwe	46,45	48,03	49,42	53,05	56,60	60,59	61,08	54,00	51,55	50,49	49,75	50,36
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,6	85,8	86,2	86,5	87,4	92,4	90,5	92,6	111,6	109,5	109,2	110,5

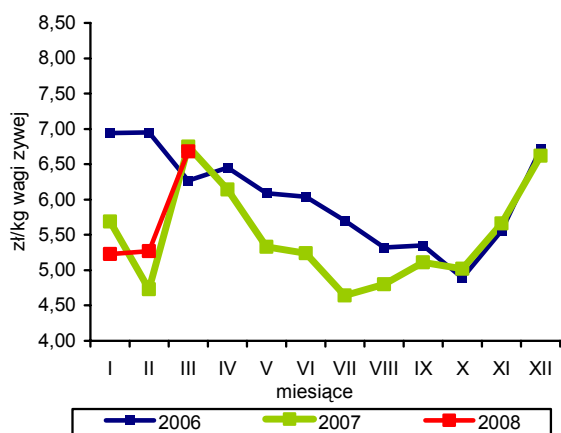
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

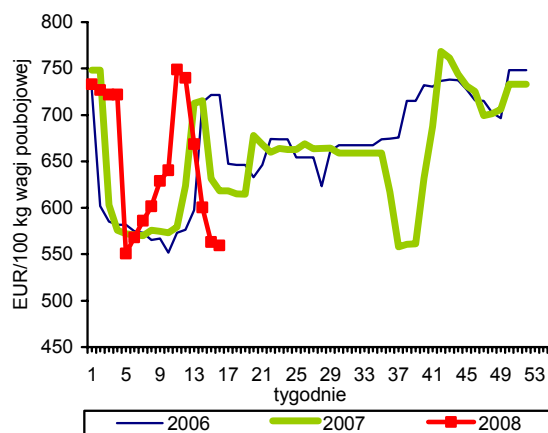
Wyszczególnienie	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2006/2007 AUD/100 kg cwe	346	350	364	367	315	308	289	290	306	339	337	338
2007/2008 AUD/100 kg cwe	365	384	372	322	298	261	294	298	351	379	345	354
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,5	109,7	102,2	87,7	94,5	84,7	101,7	102,8	114,7	111,8	102,4	104,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

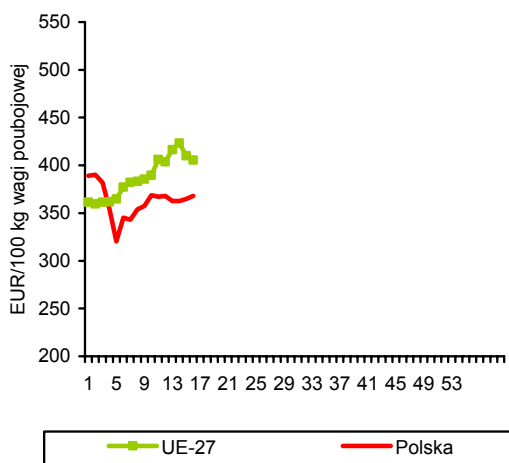
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

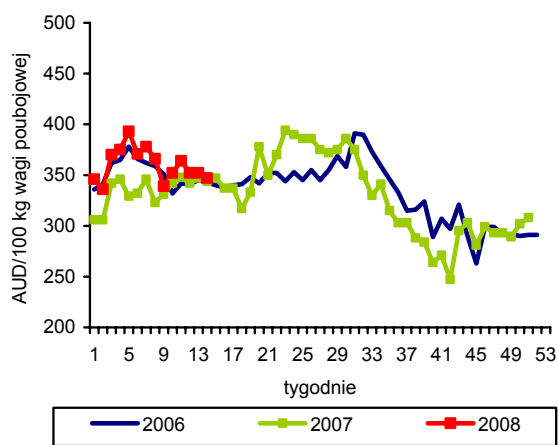
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

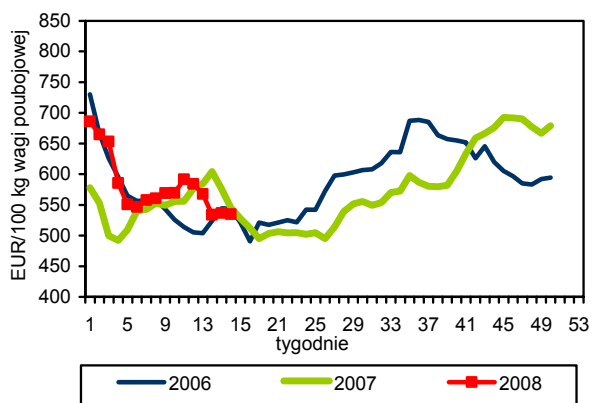
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

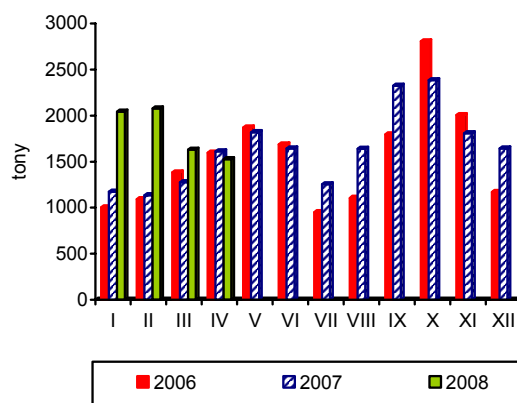
Rys. 4. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W I kwartale 2008 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 31,4 tys. ton, a liczonych w sztukach (troci, łososi, pstrągów) 8,7 tys. i były odpowiednio o 17,9 i 77% niższe niż w analogicznym okresie ub.r. Tak duży spadek wyładunków troci i łososi to skutek zakazu stosowania przez rybaków od początku roku pławic, które wg Komisji Europejskiej zagrażają populacji morświnów. Bardzo niskie są również połowy śledzi (1,1 tys. ton – spadek o 48,7%). Oprócz niskich wydajności połowowych i cen, rybacy mają trudności z ich zbytem. Krajowi przetwórcy wolą używać w produkcji śledzi atlantyckich, których ceny utrzymują się od wielu miesięcy na bardzo niskim poziomie. Mimo optymistycznych prognoz nie zwiększyły się również połowy szprotów i storni, które miały częściowo zastąpić limitowane dorsze. Według oficjalnych statystyk złowiono w okresie styczeń-marzec 2,9 tys. ton dorszy, tj. 25% dostępnej kwoty (11,7 tys. ton).

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających ponad 50 osób wyniosła w lutym 2008 r. 25,2 tys. ton i była o 4,5% niższa niż przed rokiem. Spadek wynika głównie z niższej produkcji mrożonych filetów z ryb morskich, która wyniosła zaledwie 2,2 tys. ton wobec 6,6 tys. ton w lutym ub.r. Oprócz niższej podaży dorszy do przetwórstwa, które po filetowaniu i mrożeniu są eksportowane do Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec i Danii, systematycznie zwiększa się popyt na ryb i filety rybne świeże oraz całe ryby mrożone. Ich produkcja zwiększyła się w analizowanym miesiącu odpowiednio o 49,1 i 73,7%. W dalszym ciągu dynamicznie rośnie produkcja wędzonych łososi oraz przetworów i konserw ze śledzi, która determinowana jest głównie przez rozwijający się eksport tych produktów na rynek niemiecki. W okresie styczeń-luty zwiększała się ona odpowiednio o 30 i 20%, mając blisko 50% udział w wolumenie całego przetwórstwa sektora rybnego.

Eksport ryb, przetworów rybnych i owoców morza wyniósł w okresie styczeń-luty 2008 r., wg wstępnych danych, 29,1 tys.

ton (47,1 tys. ton w ekwiwalencie masy żywej) o wartości 374,8 mln zł i był w porównaniu z rokiem ubiegłym niższy odpowiednio o 10,5 i 8,2%. Zmniejszył się przede wszystkim wywóz odpadów rybnych (o 40,3% - na skutek niższych połowów szprotów), ryb świeżych (o 46,7% - w skutek ograniczenia połowów dalekomorskich ryb pelagicznych) oraz filetów rybnych (o 21,8% - ograniczenia połowów dorszy). Większy niż przed rokiem był natomiast eksport ryb wędzonych (o 20,7%) oraz przetworów i konserw rybnych (o 6,9%), tj. grup produktów które stanowią ok. 75% wartości wywozu. Mimo niższego eksportu, o 4,4% zwiększył się import ryb i owoców morza (67,9 tys. ton w wadze produktu i 117,4 tys. ton w masie żywej). Zwiększono przede wszystkim przywóz ryb świeżych, w którym dominują łososie wykorzystywane w krajowych wędzarniach (o 15,4%) oraz przetworów i konserw rybnych (o 47,0% - głównie tuńczyków i śledzi). Utrzymuje się także wzrostowy trend w imporcie mrożonych filetów z pang, choć jego dynamika jest dużo niższa niż przed rokiem. W okresie styczeń-luty sprowadziliśmy ok. 6,9 tys. ton tych ryb, tj. o 13% więcej niż w analogicznym okresie 2007 r. Ceny zakupu ryb na rynkach światowych są stabilne, a w przypadku niektórych gatunków są nawet niższe niż w roku ubiegłym (łososie, mintaje i pangi).

Wskaźnik zmian cen produkcji sprzedanej przetwórstwa rybnego, po wzroście w styczniu o 0,5%, w lutym spadł o 0,8%. Nie przekłada się to jednak na niższe ceny w obrocie detalicznym, choć w porównaniu z innymi rynkami, ryby należą do najwolniej drożejących grup żywności. W I kwartale 2008 r. średni wzrost cen detalicznych ryb i przetworów rybnych wyniósł 2,4% (w stosunku do I kwartału 2007 r.), przy czym najbardziej podrożały konserwy rybne (o 4,2%) oraz ryby wędzone (o 4,0%), a w przypadku ryb solonych zanotowano 0,1% spadek cen.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś bałtycki
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2007 III	19 754	1 646	1 527	966	170	24 063	26 446	2 903
IV	15 526	1 123	1 610	498	514	19 271	28 147	3 935
V	8 302	1 777	2 153	841	414	13 487	17 003	2 128
VI	383	2 994	989	901	301	5 568	715	22
VII	150	2 080	47	490	306	3 073	2 679	35
VIII	46	2 533	181	704	447	3 911	3 017	36
IX	518	2 378	314	652	438	4 300	5 490	181
X	1 145	3 622	926	1 259	332	7 284	13 361	1 286
XI	2 264	1 768	397	863	153	5 445	7 902	1 515
XII	2 881	1 586	927	1 062	123	6 579	9 293	5 583
2008 I	3 646	424	732	1 172	51	6 025	1 729	121
II	10 936	190	1 085	1 388	92	13 691	3 947	815
III	9 403	528	1 045	682	52	11 710	1 788	277
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	47,6	32,1	68,4	70,6	30,6	48,7	6,8	9,5
<u>I-III 2008</u> <u>I-III 2007</u>	82,9	51,3	83,5	94,7	68,7	82,1	21,7	34,8

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki i szproty	Makrele	
2005 I-XII	4 759	75 171	50 865	113 427	78 883	11 558	6 775	244 222
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2007 I	577	5 539	4 475	11 864	8 085	946	708	22 455
II	776	7 609	5 946	12 118	8 437	967	623	26 449
III	1 339	8 691	5 873	12 788	8 966	1 006	578	28 691
IV	1 074	5 515	3 975	9 688	6 465	868	498	20 252
V	1 114	4 740	3 748	9 735	6 488	785	434	19 337
VI	915	4 108	3 182	8 943	5 991	651	381	17 148
VII	740	3 860	3 236	9 782	6 719	703	674	17 618
VIII	601	2 886	3 685	9 894	6 960	703	434	17 066
IX	684	3 604	4 636	12 955	8 819	1 161	715	21 879
X	1 103	4 492	5 815	13 676	9 140	998	643	25 086
XI	615	5 014	6 968	15 174	11 012	978	622	27 771
XII	292	5 512	9 268	13 656	10 106	742	460	28 728
2008 I	1 068	3 395	5 142	14 532	10 320	1 018	634	24 137
II	1 157	4 560	5 402	14 128	9 611	1 331	742	25 247
Wskaźnik zmian (%)								
<u>II 2008</u> <u>II 2007</u>	149,1	59,9	90,9	116,6	113,9	137,6	119,1	95,5
<u>I-II 2008</u> <u>I-II 2007</u>	164,4	60,5	101,2	119,5	120,6	122,8	103,4	101,0

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2005 I-XII	207,15	60,26	33,58	21,95	16,51	313,17	135,02	73,80	31,59	40,75
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2007 I-XII	219,29	74,63	34,42	27,81	11,23	369,75	173,03	72,39	36,78	62,19
2007 ^b I	15,17	6,70	3,18	1,77	0,58	32,74	14,72	8,56	3,10	3,94
II	17,33	6,16	2,81	2,04	1,06	32,28	14,35	7,50	2,80	5,72
III	33,40	6,34	4,99	2,56	1,53	34,77	16,45	6,53	3,26	6,58
IV	28,73	5,45	3,01	2,05	1,79	22,36	8,00	4,40	2,15	5,99
V	22,32	5,39	3,06	2,15	1,07	25,72	11,29	4,72	2,34	5,29
VI	14,35	5,23	2,84	1,79	0,86	23,01	10,08	4,15	2,15	4,53
VII	13,46	5,65	2,30	1,93	0,77	24,34	8,86	4,91	4,02	4,31
VIII	13,75	5,79	1,89	2,11	0,92	22,93	11,04	4,08	2,79	3,21
IX	13,44	6,44	2,57	1,87	0,59	32,92	15,06	7,08	3,34	4,89
X	16,03	7,39	3,07	2,81	0,56	37,38	17,77	8,10	3,34	5,70
XI	16,65	8,02	2,72	3,07	0,72	46,40	26,37	7,62	4,21	6,07
XII	14,66	6,07	1,98	3,66	0,78	34,90	19,04	4,74	3,28	5,96
2008 ^b I	13,66	7,09	2,27	2,25	0,79	36,55	17,32	7,13	5,51	5,11
II	15,44	6,66	2,41	2,34	1,00	31,32	14,14	5,18	3,17	6,04
Wskaźnik zmian (%)										
<u>II 2008</u> <u>II 2007</u>	89,1	108,1	85,8	114,7	94,3	97,0	98,5	69,1	113,2	105,6
<u>I-II 2008</u> <u>I-II 2007</u>	89,5	106,9	78,1	120,5	109,1	104,4	108,2	76,7	147,1	115,4

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W.Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2005 I-XII	4,55	4,88	4,20	3,84	4,46	6,05	7,05	6,56	13,43	6,86
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2007^a I-XII	3,31	3,14	3,77	4,10	3,85	4,99	7,44	8,77	13,31	8,31
2007 ^a I	3,51	2,81	3,82	4,03	3,90	5,06	6,85	7,43	14,12	7,06
II	3,42	2,83	3,93	4,22	4,42	5,48	6,62	7,89	14,88	7,74
III	3,04	2,58	3,97	4,49	2,18	5,37	6,23	7,93	14,89	8,23
IV	2,86	2,86	3,84	3,90	4,26	5,82	8,40	9,29	15,40	8,42
V	2,78	3,03	3,66	3,95	4,76	5,05	8,59	9,80	13,64	7,16
VI	2,68	2,60	3,87	4,44	3,96	5,82	7,86	9,24	12,59	8,45
VII	2,68	3,58	3,82	5,05	2,42	4,70	8,87	9,52	13,31	7,98
VIII	2,80	3,19	4,02	3,88	-	4,58	7,77	7,77	13,53	6,74
IX	3,36	3,71	3,86	3,95	3,67	4,85	7,95	11,55	12,92	7,92
X	3,50	3,59	4,01	3,90	4,03	4,84	6,57	10,50	12,35	10,53
XI	3,71	3,36	3,78	4,23	3,58	4,76	7,13	8,23	12,05	9,94
XII	3,28	3,17	3,26	3,85	3,49	4,39	6,74	7,97	12,01	9,26
2008 ^a I	3,46	2,98	4,08	4,13	3,69	4,58	7,21	5,95	12,01	9,69
II	3,21	2,78	3,96	3,86	3,82	4,86	7,90	9,02	11,79	9,53
Wskaźnik zmian (%)										
<u>II 2008</u> <u>II 2007</u>	93,9	98,2	100,8	91,5	86,4	88,7	119,3	114,3	79,2	123,1
<u>I-II 2008</u> <u>I-II 2007</u>	98,0	102,8	104,1	98,3	90,4	90,4	110,4	99,2	81,8	133,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportu (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2005 I-XII	7,61	18,57	16,74	18,10	34,76	31,46	43,62	10,65	0,33
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2007 ^a I-XII	7,25	22,69	21,43	21,30	37,93	33,84	43,33	12,29	0,50
2007 ^a I	6,00	24,28	22,45	23,31	40,36	34,69	39,27	12,33	0,55
II	7,47	20,76	22,27	20,59	40,46	35,03	44,07	12,64	0,55
III	7,80	20,49	20,22	20,31	39,35	34,92	46,00	12,62	0,50
IV	7,12	20,54	18,78	21,32	37,48	34,23	42,14	12,05	0,48
V	7,03	19,37	17,55	17,81	37,38	34,78	41,25	11,68	0,48
VI	7,36	18,07	17,10	19,38	36,44	33,91	41,57	12,38	-
VII	7,01	19,14	21,12	21,21	36,96	35,25	42,18	12,33	1,55
VIII	7,34	19,78	24,28	23,20	36,32	34,03	43,71	12,47	-
IX	7,50	39,44	22,15	23,82	38,53	33,93	46,82	12,34	0,45
X	7,05	22,62	22,35	23,23	39,60	32,19	35,36	12,14	0,29
XI	6,69	16,67	23,07	-	36,53	32,36	52,29	12,12	0,86
XII	7,92	23,89	22,72	22,48	36,81	31,35	46,41	11,75	0,40
2008 ^a I	7,60	21,99	20,79	21,22	35,72	31,48	51,12	11,42	0,40
II	7,87	23,35	22,72	20,21	35,15	32,75	63,62	x	0,38
Wskaźnik zmian (%)									
II 2008 II 2007	105,4	112,5	102,0	98,2	86,9	93,5	144,4	x	69,1
I-II 2008 I-II 2007	107,8	99,2	98,1	93,9	87,6	92,0	135,3	x	69,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2007 III	8,82	-	9,60	59%	9,89	74%	8,13	64%	5,72	67%	6,70	64%
IV	8,74	-	9,70	60%	9,85	73%	8,30	66%	5,67	67%	6,67	64%
V	8,61	-	9,63	59%	9,60	72%	8,32	66%	5,71	68%	6,74	64%
VI	8,82	-	9,68	60%	9,47	70%	8,31	66%	5,67	67%	6,69	64%
VII	8,93	-	9,41	58%	9,55	70%	8,29	65%	5,56	66%	6,69	64%
VIII	9,01	-	9,45	58%	9,77	72%	8,38	66%	5,55	66%	6,71	64%
IX	8,83	-	9,45	58%	9,85	72%	8,26	66%	5,53	66%	6,61	63%
X	8,95	-	9,72	60%	9,82	71%	8,31	66%	5,58	66%	6,80	65%
XI	9,14	-	9,43	58%	10,36	74%	8,22	65%	5,34	63%	6,89	66%
XII	9,24	-	9,78	60%	9,86	70%	8,00	63%	5,29	62%	6,97	67%
2008 I	9,49	-	9,79	59%	9,99	71%	7,67	60%	5,23	62%	6,96	66%
II	9,48	-	9,80	60%	9,91	70%	7,71	60%	5,37	63%	7,04	67%
III	9,43	-	9,71	59%	10,01	71%	7,58	60%	5,41	64%	7,05	68%
Wskaźnik zmian (%)												
III 2008 III 2007	106,9	x	101,1	x	101,2	x	93,2	x	94,6	x	105,2	x
I-III 2008 I-III 2007	111,0	x	102,6	x	100,6	x	94,6	x	92,8	x	103,0	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.		
2004 I-XII	13,05	-	13,04	-	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	11,64
2005 I-XII	13,06	-	13,19	-	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,54
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2007 III	13,44	-	12,67	16,14	62,80	7,60	13,38	14,00	13,40	20,23	10,48	11,86
IV	13,47	-	12,62	16,15	63,50	7,65	13,36	14,03	13,40	20,29	10,49	11,92
V	13,37	-	12,58	16,20	63,60	7,68	13,31	14,10	13,45	20,35	10,45	-
VI	13,47	-	12,62	16,23	63,60	7,70	13,30	14,13	13,60	20,35	10,46	-
VII	13,55	-	12,67	16,28	63,10	7,72	13,32	14,16	13,65	20,35	10,46	-
VIII	13,61	-	12,69	16,31	62,90	7,83	13,26	14,10	13,60	20,35	10,51	-
IX	13,65	-	12,57	16,33	62,50	8,01	13,27	14,32	13,70	20,41	10,51	-
X	13,74	-	12,61	16,41	62,20	8,15	13,25	14,39	13,75	20,47	10,50	12,51
XI	13,90	-	12,68	16,58	62,10	8,31	13,30	14,55	13,85	20,65	10,45	12,53
XII	14,03	-	12,77	16,71	62,20	8,44	13,28	14,65	14,00	20,76	10,46	12,28
2008 I	14,01	13,65	12,80	17,23	62,20	8,56	13,29	14,77	14,20	21,00	10,48	12,54
II	14,06	13,33	12,79	17,34	62,40	8,71	13,27	14,71	14,15	21,35	10,46	12,58
III	14,15	13,12	12,72	17,48	62,70	8,79	13,26	14,77	14,05	21,65	10,36	12,64
Wskaźnik zmian (%)												
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>	105,3	x	100,4	108,3	99,8	115,7	99,1	105,5	104,9	107,0	98,9	106,6
<u>I-III 2008</u> <u>I-III 2007</u>	104,8	x	100,2	108,2	99,7	115,1	98,7	106,0	106,7	105,8	99,3	107,8

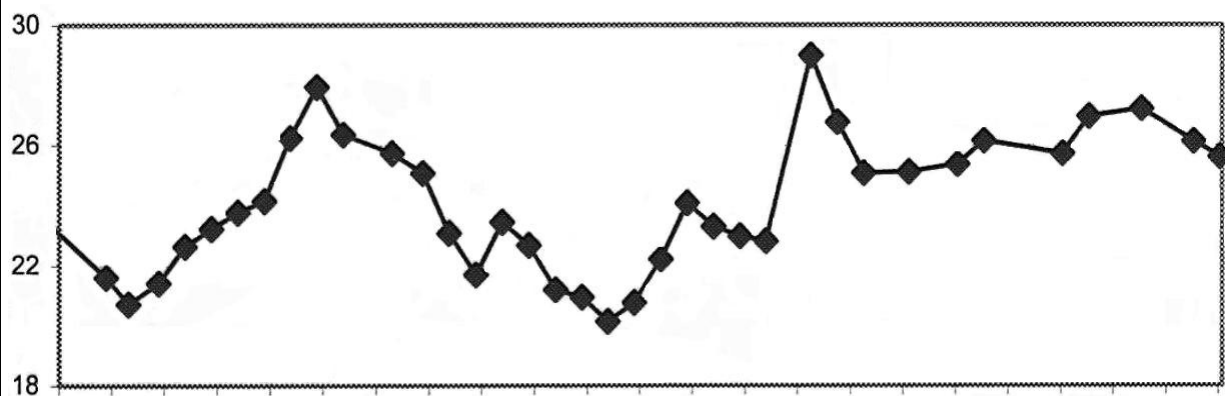
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

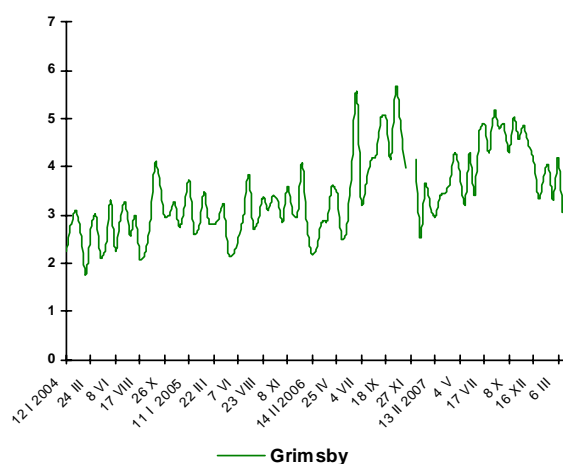
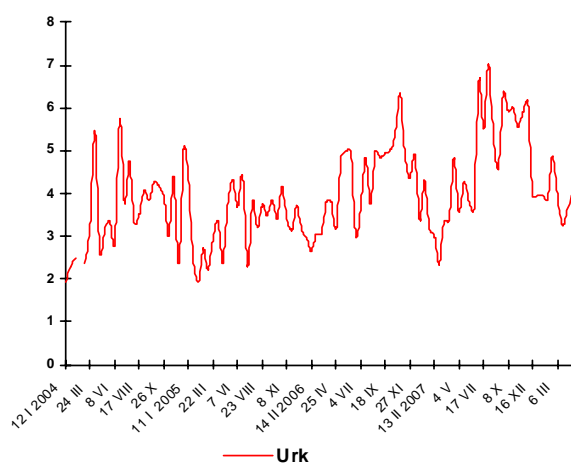
Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2005	5,04	2,25	0,81	0,50	0,56	0,92
2006	5,02	2,40	0,76	0,50	0,59	0,77
2007	5,31	2,52	0,77	0,52	0,59	0,91
Wskaźnik zmian (%)						
<u>2007</u> <u>2006</u>	105,8	105,0	101,3	104,0	100,0	118,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

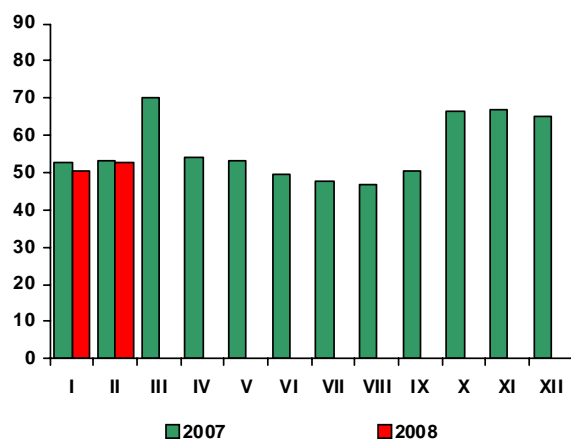
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych lososi w Norwegii w okresie czerwiec 2007 - kwiecień 2008 r. (NOK/kg)

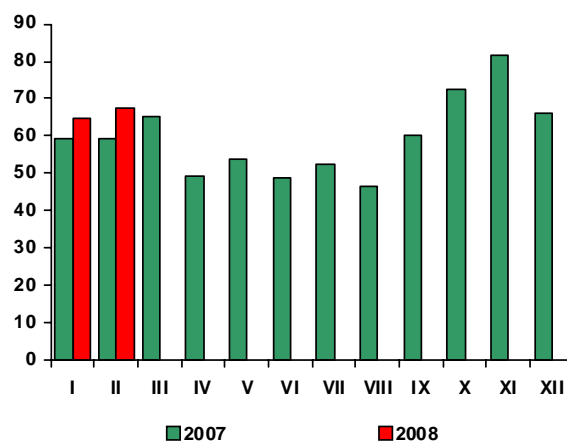
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W pierwszym kwartale 2008 r. dynamika cen żywności była wolniejsza niż przed rokiem. W okresie styczeń-marzec br. łączne ceny detaliczne towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych podniosły się o 1,7%, wobec 2,7% odpowiednio rok wcześniej. Wzrost cen żywności był wyższy od stopy inflacji, która wyniosła 1,5%. Żywność podróżowała bardziej, niż wszystkie pozostałe grupy towarów i usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem użytkowania mieszkania i nośników energii. Głównymi czynnikami wpływającymi na wzrost cen żywności były: wzrost cen skupu podstawowych produktów rolniczych oraz pozasurowcowych kosztów przetwórstwa i obrotu, nasilające się zwykłe tendencje cen żywności na rynkach światowych i utrzymujący się względnie wysoki poziom popytu wewnętrznego kreowany przez rosnące dochody i poprawę sytuacji na rynku pracy. Hamująco na tempo wzrostu cen żywności oddziaływało zwiększenie importu i spowolnienie dynamiki eksportu.

W marcu br., w stosunku do poprzedniego miesiąca, ceny żywności zwiększyły się o 0,4%. Najbardziej wzrosły ceny drobiu (o 2,6%), owoców (o 2,5%), warzyw i tłuszczów roślinnych (po 1,6%), w tym olejów o 2,6%. Obniżyły się natomiast ceny cukru (o 3,2%), masła (o 2,6%), serów dojrzewających i topionych (o 0,9%) i nieznacznie wędlin (o 0,2%).

W marcu br. w porównaniu z grudniem 2007 r. najbardziej, bo o 9,2% podrożały owoce, w tym zwłaszcza banany (o 18,5%). Istotnie zwiększyły się ceny warzyw (o 3,1%) z uwagi na wyczerpywanie się zapasów warzyw gruntowych z ubiegłorocznych zbiorów i wysoki poziom cen nowalijek. Łączne ceny pieczywa i produktów zbożowych wzrosły o 2%, w tym ryżu o 4,9%, makaronów o 4%, a pieczywa o 1,5%. W marcu br. mięso i jego przetwory były średnio o 1,5% droższe niż w końcu ub. roku, głównie za sprawą istotnej wyżki cen drobiu (o 4,5%). W porównywanych okresach ceny jaj podniosły się o 2,2%, a artykułów mleczarskich i ryb odpowiednio o 1% i 0,9%. W grupie nabiału najbardziej wzrosły ceny twarogów (o 1,8%) i mleka spożywczego (o 1,5%), przy spadku cen serów dojrzewających o 1,8%. Potaniały tłuszcze jadalne (o 1,2%) oraz cukier i wyroby cukiernicze (o 0,2%), przy różnokierunkowych zmianach cen poszczególnych asortymentów. Spadkowi cen masła (o 7,2%)

towarzyszył wzrost cen pozostałych tłuszczów zwierzęcych (o 1,2%) oraz margaryn (o 2,3%) i olejów (o 6,1%). Przy istotnej redukcji cen cukru (o 4,8%) wzrosły ceny wyrobów cukierniczych i miodu (o 1,8%), w tym najbardziej czekolady (o 2,1%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-marzec 2008 r. w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku wyniósł 7,4%, w tym żywności 7,5% i był prawie dwukrotnie wyższy od stopy inflacji. Najbardziej wzrosły ceny owoców (o 29,5%). Za pieczywo i produkty zbożowe, artykuły mleczarskie, jaja i tłuszcze trzeba było zapłacić o 12-15% więcej niż przed rokiem. Droższe były także: mięso i wędliny (o 4,8%), ryby (o 2,4%) i wyroby cukiernicze (o 1,6%). Tańsze niż rok wcześniej były natomiast warzywa (o 8,5%), w tym ziemniaki o 50,3% oraz cukier (o 7,1%).

Ocenia się, że w II kwartale br. dynamika cen żywności będzie zbliżona do notowanej w trzech pierwszych miesiącach br. Do nowych zbiorów może się utrzymać zwykła tendencja cen produktów roślinnych (owoców, warzyw, artykułów zbożowych, tłuszczów roślinnych), przy dalszej redukcji cen masła, serów dojrzewających i cukru. Możliwe jest przyspieszenie dynamiki wzrostu cen mięsa, w tym zwłaszcza wieprzowego wskutek zmniejszenia produkcji i opłacalności importu. Nie przewiduje się istotnych zmian popytu na żywność z uwagi na spodziewany wzrost wynagrodzeń i pozytywne tendencje na rynku pracy.

W I kwartale br. realna płaca brutto w sektorze przedsiębiorstw była o 7,2% wyższa niż w analogicznym okresie 2007 r. (wobec wzrostu o 5,9% przed rokiem), przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 6%. W końcu marca br. stopa bezrobocia wyniosła 11,1% i była o 3,2 pkt mniejsza niż w końcu marca ub.r. W okresie styczeń-marzec wzrost sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w ujęciu rocznym wyniósł 5,1%. Utrzymanie wysokiej dynamiki konsumpcji sygnalizują kwietniowe wyniki badań koniunktury konsumenckiej prowadzone przez GUS i NBP.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w marcu 2008 r.

Wyszczególnienie	III 2008			I-III 2008
	II 2008=100	XII 2007=100	III 2007=100	I-III 2007=100
O G Ó Ł E M	100,4	101,5	104,1	104,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,4	101,7	107,0	107,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,2	100,7	105,7	105,6
Odzież i obuwie	101,0	96,2	93,6	92,5
Mieszkanie	100,3	103,9	106,5	105,9
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,3	104,8	107,7	106,9
w tym nośniki energii	100,1	104,8	107,0	105,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,2	100,6	102,1	102,1
Zdrowie	100,4	101,2	103,1	103,2
Transport	100,8	99,8	105,5	106,9
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	101,3	98,3	110,1	113,6
Łączność	100,0	100,3	98,3	98,4
Rekreacja i kultura	99,9	100,4	97,8	98,0
Edukacja	100,1	100,9	103,2	103,1
Restauracje i hotele	100,6	101,8	105,5	105,2
Inne towary i usługi	100,2	100,9	101,5	101,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w marcu 2008 r.

Wyszczególnienie	III 2008			I-III 2008
	II 2008=100	III 2007=100	XII 2007=100	I-III 2007=100
Żywność	100,4	107,1	101,7	107,5
Pieczywo i produkty zbożowe	100,4	112,0	102,0	112,0
Pieczywo	100,2	114,1	101,5	114,3
Ryż	100,8	116,0	104,9	115,7
Makarony	101,3	111,3	104,0	110,2
Mięso i przetwory	100,4	104,0	101,0	104,8
Mięso wieprzowe	100,1	105,6	100,2	105,4
Mięso wołowe	100,2	103,5	101,5	103,4
Drób	102,6	99,5	104,5	104,2
Przetwory mięsne i wędliny	99,8	104,8	100,1	104,9
Ryby	100,2	102,7	100,9	102,4
Mleko, sery i jaja	100,0	114,7	101,1	114,9
Artykuły mleczarskie	100,0	115,0	101,0	115,2
Mleko	100,2	117,1	101,5	117,2
Sery twarogowe	100,3	112,3	101,8	112,2
Sery dojrzewające i topione	99,1	121,7	98,2	123,1
Jaja	99,8	112,9	102,2	112,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,7	113,6	98,8	114,1
Masło	97,4	117,4	92,8	120,6
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,0	108,1	101,2	107,5
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,0	110,2	102,3	109,6
Oleje roślinne	102,6	115,1	106,1	112,6
Owoce	102,5	130,2	109,2	129,5
Jabłka	102,8	160,8	107,7	162,6
Owoce cytrusowe	101,5	123,6	106,4	122,2
Banany	107,4	112,8	118,5	106,0
Warzywa	101,6	90,0	103,1	91,5
Ziemniaki	100,2	46,2	103,7	49,7
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,5	100,6	99,8	100,7
Cukier	96,8	91,3	95,2	92,9
Napoje bezalkoholowe	100,3	107,2	101,5	105,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4									
Pieczywo i produkty zbożowe	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4									
Mięso	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4									
Ryby	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2									
Mleko, sery, jaja	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0									
Tłuszcze	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7									
Owoce	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5									
Warzywa	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6									
Cukier i wyroby cukiernicze	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5									
Cukier	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8									
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4									
III. Średnia płaca ^a	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7									

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0									
Pieczywo i produkty zbożowe	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0									
Mięso	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
	2006	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2007	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2008	105,9	104,6	104,0									
Ryby	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
	2006	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2007	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2008	102,4	102,3	102,7									
Mleko, sery, jaja	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
	2006	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2007	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2008	114,9	115,0	114,7									
Tłuszcze	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
	2006	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2007	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2008	115,0	113,8	113,6									
Owoce	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
	2006	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2007	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2008	127,4	130,7	130,2									
Warzywa	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
	2006	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2007	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2008	93,6	90,9	90,0									
Cukier i wyroby cukiernicze	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
	2006	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2007	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2008	100,6	100,9	100,6									
Cukier	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
	2006	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2007	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2008	94,0	93,4	91,3									
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
	2006	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2007	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2008	104,0	104,2	104,1									
III. Średnia płaca ^a	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2									

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

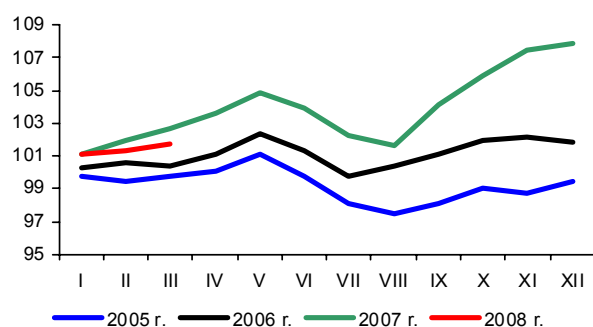
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

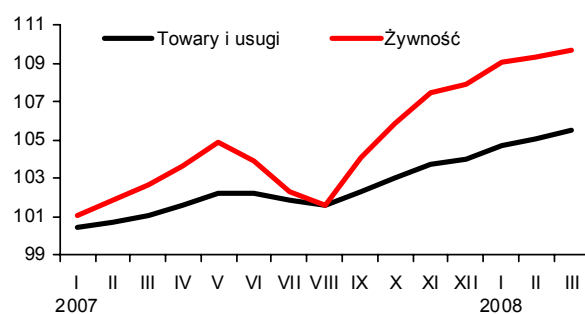
Wyszczególnienie a – 2007 r. b – 2008 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	2,73	2,78	2,79	2,83	2,85	2,86	2,88	2,89	2,91	2,97	3,09	3,15
	b	3,26	3,33	3,38									
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,48	1,50	1,51	1,51	1,51	1,51	1,52	1,53	1,65	1,71	1,73	1,74
	b	1,75	1,76	1,76									
Makaron – 250 g	a	1,78	1,78	1,80	1,80	1,80	1,80	1,81	1,81	1,82	1,88	1,93	1,94
	b	1,97	2,00	2,01									
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,64	1,65	1,66	1,66	1,66	1,67	1,67	1,67	1,76	1,88	1,92	1,96
	b	1,97	2,00	2,03									
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	17,11	17,19	17,27	17,37	17,43	17,43	17,61	17,54	17,67	17,63	17,67	17,68
	b	17,82	17,94	17,93									
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	22,48	22,39	22,41	22,45	22,49	22,49	22,64	22,71	22,92	22,93	23,01	23,06
	b	23,28	23,28	23,43									
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	13,09	12,75	12,70	12,77	12,78	12,87	13,88	14,11	14,43	14,28	13,81	13,69
	b	14,13	13,70	13,83									
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,52	5,97	6,43	6,09	6,21	6,70	7,06	6,86	6,55	6,24	6,33	5,79
	b	5,95	6,02	6,36									
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	19,69	19,62	19,56	19,39	19,44	19,45	19,95	20,03	20,22	20,23	20,31	20,15
	b	20,35	20,25	20,07									
Kielbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,75	8,70	8,70	8,67	8,72	8,70	8,87	9,04	9,22	9,32	9,22	9,19
	b	9,26	9,28	9,32									
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	12,80	12,76	12,67	12,62	12,58	12,62	12,67	12,69	12,57	12,61	12,68	12,77
	b	12,80	12,79	12,72									
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,41	2,40	2,42	2,44	2,48	2,48	2,51	2,54	2,63	2,68	2,75	2,78
	b	2,81	2,83	2,84									
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,94	0,95	0,96	0,98	0,98	0,99
	b	1,00	1,01	1,02									
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	9,65	9,69	9,72	9,77	9,80	9,89	10,02	10,21	10,64	11,11	11,42	11,54
	b	11,66	11,72	11,71									
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,71	15,71	15,68	15,85	15,82	15,96	16,05	16,74	18,51	20,56	21,88	22,14
	b	22,08	21,29	20,82									
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	4,44	4,43	4,45	4,45	4,4	4,47	4,50	4,60	4,74	4,89	5,07	5,17
	b	5,21	5,21	5,19									
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,35	0,35	0,36	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,36	0,38	0,38	0,39
	b	0,40	0,40	0,40									
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,02	3,03	3,03	3,05	3,05	3,08	3,17	3,29	3,70	3,94	4,11	4,11
	b	4,07	3,94	3,86									
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	2,82	2,87	2,86	2,86	2,88	2,89	2,90	2,92	2,96	2,97	3,01	3,06
	b	3,09	3,17	3,31									
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	4,79	4,81	4,80	4,79	4,81	4,80	4,81	4,83	4,90	5,04	5,22	5,30
	b	5,44	5,54	5,77									
Ślonina – 1 kg	a	3,38	3,35	3,32	3,29	3,24	3,22	3,31	3,35	3,41	3,48	3,49	3,49
	b	3,53	3,52	3,49									
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,11	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08	1,07	1,07	1,08	1,10	1,14	1,17
	b	1,18	1,18	1,20									
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,15	3,12	3,08	3,06	3,05	3,01	2,97	2,94	2,93	2,93	2,94	2,95
	b	2,93	2,90	2,80									
Jabłka – 1 kg	a	2,13	2,20	2,29	2,49	3,20	3,73	3,89	3,80	3,61	3,49	3,43	3,41
	b	3,47	3,57	3,67									

Źródło: Dane GUS.

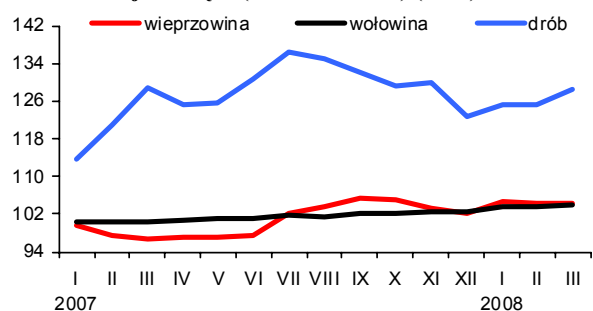
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

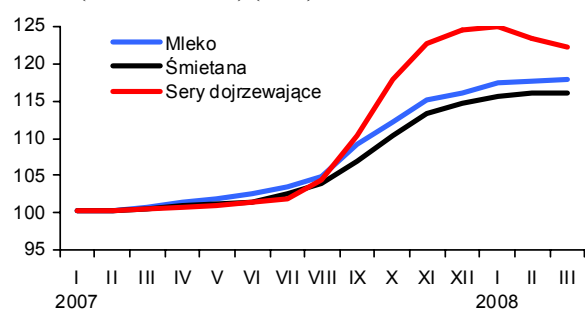
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2006 = 100) (w %)

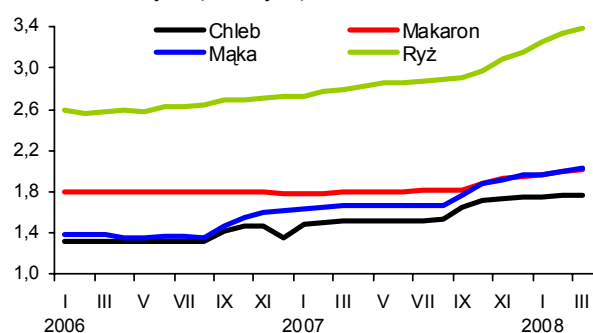
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2006 = 100) (w %)

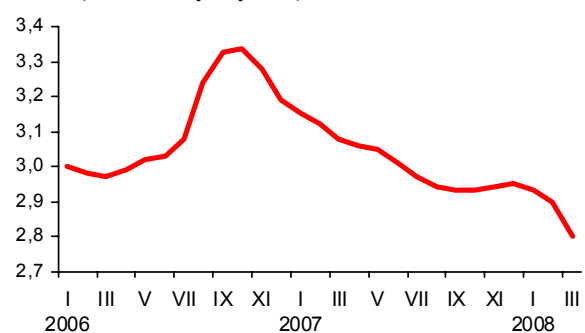
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2006 = 100) (w %)

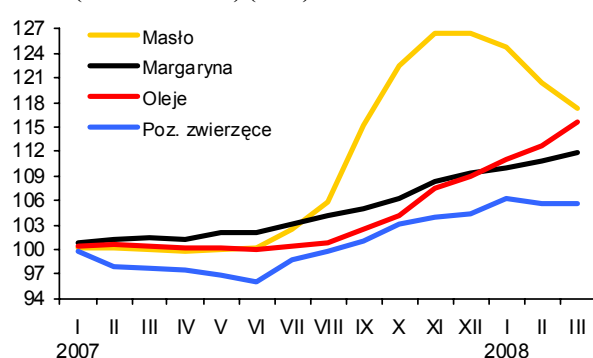
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

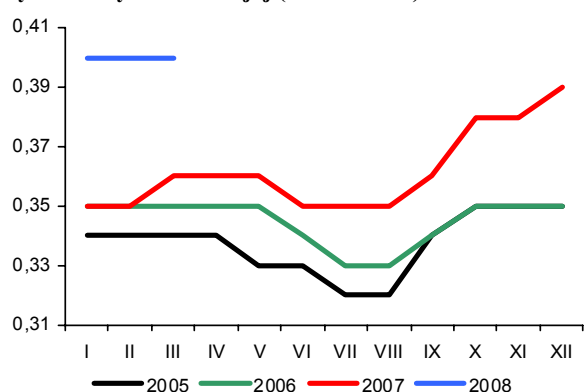
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2005 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

Wraz z wiosennym ożywieniem oraz utrzymującą się dobrą koniunkturą w produkcji roślinnej wzrósł popyt na środki produkcji dla rolnictwa, głównie na nawozy mineralne i środki ochrony roślin.

Wzrost cen nawozów mineralnych w pierwszym kwartale 2008 r. wyniósł aż 19%, najbardziej zdrożał superfosfat potrójny (o 38,1%) oraz sól potasowa (o 26,4%). Tak drastyczne podwyżki cen nawozów mineralnych w Polsce są pochodną wzrostu zapotrzebowania na nawozy na rynkach światowych spowodowanego zwiększeniem areалу upraw polowych, na co z kolei wpływają wysokie ceny zbóż i roślin oleistych oraz zwiększony popyt na żywność w krajach rozwijających się. Zwiększonej produkcji nawozów towarzyszyły rosnące koszty ich wytwarzania (wzrosły ceny gazu oraz surowców mineralnych, np. potasu i fosforu oraz koszty pracy), co w końcowym efekcie doprowadziło do wzrostu ich cen.

W marcu nawozy mineralne zdrożały średnio o 4,4%, w tym superfosfat potrójny o 9,9%, a sól potasowa o 5,3%. Potaniał natomiast superfosfat prosty (o 1,0%). Relacja cen NPK do cen pszenicy pozostała na poziomie miesiąca poprzedniego, za 1 kg NPK należało wydatkować równowartość 3,2 kg pszenicy. Polepszyły się natomiast relacje cen nawozów do cen żywca wieprzowego. Na zakup 1 kg NPK należało wydatkować równowartość 8,0 kg żywca wieprzowego, o 0,5 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, ale o 1,2 kg więcej niż przed rokiem. Relatywnie najdroższym nawozem w marcu pozostał superfosfat potrójny (4,0 kg pszenicy), a najtańszym sól potasowa (2,4 kg pszenicy).

W marcu wzrósł popyt na środki ochrony roślin. Średnie ceny wzrosły średnio o 1,4% w tym preparaty chwastobójcze o 2,4%, środki owadobójcze o 1,2%, a grzybobójcze o 0,9%. Najbardziej drożącym środkiem ochrony w marcu był Roundup (8,8%), natomiast Fusilade Forte staniało o 0,5%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały średnio o 4,0%, w tym Roundup aż o 28,4%.

Utrzymuje się zwiększony popyt na bezpośrednie nośniki energii, głównie na paliwa ropopochodne. Średni wzrost cen wyniósł 0,9%. Najbardziej podrożał olej napędowy (o 4,2%) oraz olej opałowy (o 3,5%). Potaniał natomiast gaz propan butan LPG (o 1,8%). Od początku roku bezpośrednie nośniki energii podrożały o 2,0%, a w ciągu 12 miesięcy o 10,0%.

Wzrasta popyt na materiały budowlane. W marcu ceny wzrosły średnio o 0,6%. Podobnie jak w miesiącu poprzednim najwyższy wzrost cen dotyczył cementu (2,6%). Od początku roku cement podrożał o 6,4%, a do końca 2008 r. możliwy jest 20-30-procentowy wzrost cen. Na wzrost cen cementu oraz cegieł wpłynęło dodatkowo zmniejszenie w Polsce o 30% rocznych limitów emisji dwutlenku węgla na lata 2008-2012. Cementownie będą musiały z tego powodu ograniczyć produkcję, a w konsekwencji podnieść ceny.

Rynek maszyn rolniczych w marcu był stabilny, a ceny wzrosły średnio o 0,2%. Najbardziej podrożały glebogryzarki (o 1,7%), potaniały natomiast sadzarki do ziemniaków (o 8,4%). Od początku roku maszyny rolnicze podrożały średnio o 1,8%, a w ciągu 12 miesięcy o 3,9%.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		III 2007	XII 2007	III 2008	III 2008 II 2008	III 2008 XII 2007	III 2008 III 2007	pszenicy kg	żyw. wiewp. kg
Saletrzak 28%N	dt	74,48	76,44	84,76	105,0	110,9	113,8	3,33	8,36
Saletra amonowa 34%N	„	83,64	87,56	99,04	105,2	113,1	118,4	3,20	8,05
Mocznik 46%N	„	101,84	110,40	125,72	104,6	113,9	123,4	3,00	7,55
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	63,72	67,56	72,48	99,0	107,3	113,7	3,98	10,01
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	88,16	104,16	143,88	109,9	138,1	163,2	3,95	9,94
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	118,00	140,88	176,28	104,3	125,1	149,4	3,03	7,61
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	89,56	103,24	130,48	105,3	126,4	145,7	2,39	6,01
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	112,00	122,20	149,08	104,5	122,0	133,1	2,93	7,35
Nawóz trójskładnikowy z dodatkami mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	106,48	116,12	132,44	101,6	114,1	124,4	2,91	7,32
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	48,75	61,76	63,27	104,8	102,4	129,8	1,16	2,91

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		III 2007	XII 2007	III 2008	III 2008 II 2008	III 2008 XII 2007	III 2008 III 2007	pszenicy kg	żyw. wiewp. kg
Actara 25 WG	40 g	20,88	21,41	22,09	102,0	103,2	105,8	2,43	6,10
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,53	44,13	44,51	100,7	100,9	102,3	4,89	12,30
Karate Zeon O50 CS	100 ml	20,17	19,85	20,01	100,8	100,8	99,2	2,20	5,53
Decis 2,5 EC	250 ml	25,21	25,51	25,78	100,5	101,1	102,3	2,83	7,12
Dithane M-45	1 kg	20,84	20,94	21,18	100,8	101,1	101,6	2,33	5,85
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,26	28,59	29,20	101,7	102,1	103,3	3,21	8,07
Bravo	1 l	42,58	42,72	43,15	100,6	101,0	101,3	4,74	11,92
Nimrod 250 EC	1 l	99,65	102,44	103,22	100,6	100,8	103,6	11,35	28,51
Roundup	1 l	23,41	26,49	30,07	108,8	113,5	128,4	3,31	8,31
Granstar	8 g	17,92	17,94	18,44	102,1	102,8	102,9	2,03	5,09
Fusilade Forte	1 l	112,64	111,39	111,30	99,5	99,9	98,8	12,24	30,75
Chwastox extra	1 l	14,43	14,59	14,69	100,8	100,7	101,8	1,61	4,06
Reglane 200 SL	1 l	76,24	75,83	75,96	100,3	100,2	99,6	8,35	20,98
Środek gryzoniobójczy	1 kg	25,28	25,92	26,46	101,0	102,1	104,7	2,91	7,31

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		III 2007	XII 2007	III 2008	III 2008 II 2008	III 2008 XII 2007	III 2008 III 2007	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	532,05	568,06	580,61	99,8	102,2	109,1	63,83	160,39
Koks opałowy	t	738,6	813,77	875,68	101,5	107,6	118,6	96,27	241,90
Benzyna „Euro Super” 95	l l	4,04	4,42	4,36	101,6	98,6	107,9	0,48	1,20
Olej napędowy	l l	3,62	4,20	4,19	104,2	99,8	115,7	0,46	1,16
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,37	2,80	2,92	103,5	104,3	123,2	0,32	0,81
Gaz propan-butan „LPG”	l l	1,87	2,29	2,20	98,2	96,1	117,6	0,24	0,61
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	11,43	11,46	11,45	100,1	99,9	100,2	1,26	3,16
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,93	20,83	20,84	100,0	100,0	99,6	2,29	5,76
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	11,05	10,99	10,99	100,3	100,0	99,5	1,21	3,04
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	10,22	10,08	10,28	100,6	102,0	100,6	1,13	2,84
Energia elektryczna	10 kWh	4,24	4,49	4,99	100,0	111,1	117,7	0,55	1,38

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		III 2007	XII 2007	III 2008	III 2008 II 2008	III 2008 XII 2007	III 2008 III 2007	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	19,82	23,24	24,72	102,6	106,4	124,7	2,72	6,83
Wapno	1 t	433,14	486,42	495,89	101,4	101,9	114,5	54,52	136,99
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	167,92	172,48	167,25	100,0	97,0	99,6	18,39	46,20
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3169,41	3238,7	3258,02	101,0	100,6	102,8	358,18	900,01
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,43	11,50	11,33	100,3	98,5	99,1	1,25	3,13
Dwuteownik gruby	1 t	3773,33	3832,01	3829,12	100,2	99,9	101,5	420,97	1057,77
Blacha dachowa	1 m ²	31,48	32,44	31,66	99,4	97,6	100,6	3,48	8,75
Tynk „Atlas”	25 kg	46,50	46,90	47,02	100,4	100,3	101,1	5,17	12,99
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,90	1,49	1,51	100,7	101,3	167,8	0,17	0,42
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	696,97	715,42	715,38	100,2	100,0	102,6	78,65	197,62
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	563,64	616,81	643,64	102,1	104,3	114,2	70,76	177,80
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	26,44	27,89	27,91	100,1	100,1	105,6	3,07	7,71
Okno drewniane szklane	1 szt.	1285,82	1418,83	1448,14	100,7	102,1	112,6	159,21	400,04
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	1136,88	1262,34	1279,92	99,5	101,4	112,6	140,71	353,57

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	III 2007	XII 2007	III 2008	$\frac{\text{III 2008}}{\text{II 2008}}$	$\frac{\text{III 2008}}{\text{XII 2007}}$	$\frac{\text{III 2008}}{\text{III 2007}}$	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	361282,00	347802,88	332461,64	100,0	95,6	92,0	365,50	918,40
Kombajn do ziemniaków	51350,32	53560,63	56148,65	100,5	104,8	109,3	61,73	155,11
Samochód dostawczy	68049,04	66542,52	67929,49	101,0	102,1	99,8	74,68	187,65
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	18008,53	18713,76	18940,94	100,4	101,2	105,2	20,82	52,32
Siewnik zbożowy 25 redlic	13553,24	14825,42	15707,21	101,0	105,9	115,9	17,27	43,39
Ciągnik „Ursus” 5314	101917,78	102833,92	103925,28	100,8	101,1	102,0	114,25	287,09
Ciągnik 90 kW	164252,19	161157,46	165815,17	100,8	102,9	101,0	182,29	458,05
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	24258,17	25042,06	26407,97	101,0	105,5	108,9	29,03	72,95
Kopaczka elewatorowa	10938,93	11162,12	11365,72	99,9	101,8	103,9	12,50	31,40
Agregat uprawowy do siewnika	13034,60	13671,80	14286,16	100,3	104,5	109,6	15,71	39,46
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5698,66	5498,30	5512,13	100,1	100,3	96,7	6,06	15,23
Gleboğrafzarka	4924,31	5249,25	5428,15	101,7	103,4	110,2	5,97	14,99
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	34584,04	35737,82	36260,15	100,1	101,5	104,8	39,86	100,17
Opryskiwacz 300 l	2645,70	2701,09	2801,28	100,8	103,7	105,9	3,08	7,74
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4735,26	5057,34	5236,2	100,8	103,5	110,6	5,76	14,46
Rozsiewacz nawozów	1501,77	1541,76	1566,96	100,4	101,6	104,3	1,72	4,33
Sadzarka 2 rzędowa	2953,45	2752,64	2549,16	91,6	92,6	86,3	2,80	7,04
Pług 3 skibowy	3669,38	4142,58	4319,91	100,5	104,3	117,7	4,75	11,93
Kultywator 2,1-2,8 m	1835,15	1838,58	1882,78	100,7	102,4	102,6	2,07	5,20
Dojarka 2 konwie ^a	8067,43	8074,63	8189,12	100,8	101,4	101,5	9,00	0,69
Dojarka z rurociągiem ^a	49997,63	49585,83	47940,04	101,2	96,7	95,9	52,70	4,03
Schladzarka do mleka 500 l ^a	16726,73	16601,75	17075,84	100,8	102,9	102,1	18,77	1,44

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

Rosnąca liczba przedsiębiorstw świadczących usługi dla rolnictwa pozwala przypuszczać, że popyt na te usługi zwiększa się.

Zwiększa się liczba krów poddawanych ocenie użyteczności mlecznej. W marcu 2008 r., w całym kraju oceniano użyteczność 557 tys. krów, tj. o 0,9% więcej niż w lutym 2008 r., oraz o 7,3% więcej niż przed rokiem. Od początku 2007 r. liczba krów ocenianych rosła z miesiąca na miesiąc, a udział krów ocenianych w pogłowie ogółem wzrósł do 20,2%. Usługi w zakresie oceny krów najbardziej rozwinięte są w zachodnich i północno-zachodnich regionach Polski, co jest związane z większym udziałem dużych stad w pogłowie krów w tych województwach (rys. 5).

W usługach inseminacji krów obserwuje się sezonowe wahania. W II i III kwartale wykonuje się największą liczbę zabiegów inseminacji. Liczba krów inseminowanych w 2007 r. wyniosła 1 612 tys. sztuk i była o 4,3% mniejsza w porównaniu do 2006 r. Natomiast liczba inseminowanych loch zmalała w tym czasie aż o 40,8%, na co wpłynął spadek opłacalności chowu trzody chlewnej.

Rozwija się sieć usługowa rolnictwa (rys. 2). W marcu 2008 r. zarejestrowanych było 24 490 przedsiębiorstw usług rolniczych, o 0,3% więcej niż w końcu grudnia 2007 r. Tak jak w poprzednim kwartale najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (47,0%) i weterynaryjnych (32,8%). Mniej liczną grupą były zakłady usług zootechnicznych (11,8%) i naprawczych maszyn (8,4%). W ciągu ostatniego kwartału liczba zakładów usług mechanizacyjnych wzrosła o 1,0%, a zakładów zootechnicznych o 0,3%. Liczba zakładów weterynaryjnych oraz placówek naprawczych zmniejszyła się odpowiednio o 0,4 i 0,8%.

Ceny usług dla rolnictwa w marcu 2008 r. były wyższe o 1,0% w porównaniu do miesiąca poprzedniego. Ceny usług

bezpośrednio rolniczych wzrosły o 1,2%, jednak o tej porze roku nadal nie wykonuje się większości usług zaliczanych do tej grupy. Spośród tej grupy usług najbardziej zdrożał rozsiew nawozów sztucznych (o 2,2%). Żadna usługa z tej grupy nie była tańsza niż w poprzednim miesiącu. Ceny usług pośrednio rolniczych wzrosły o 0,9%. W tej grupie obniżono ceny wypożyczenia przyczepy samochodowej, wypożyczenia cykliniarki, oraz zamieszczenia ogłoszenia reklamowego w lokalnej gazecie. Znacznie (od 2,0 do 5,4%) zdrożało natomiast naostrzenie lemiesza, opłata dzierżawcza 1 m² placu targowego, oraz wypożyczenie betoniarki. Ceny 8 spośród 25 usług z tej grupy wzrosły o więcej niż 1%.

W marcu 2008 r. indeks zmian cen produktów rolnych i usług poprawił się. Indeks zmian cen 9 podstawowych produktów rolnych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa¹ w marcu wrósł do 101 pkt. Spowodowane to było głównie wzrostem cen pszenicy (tab. 2).

Relacje cen produktów rolnych i usług zmieniały się. Na przykład cena rozsiewu nawozów mineralnych na obszarze 1 ha w marcu 2007 r. odpowiadała cenie 1,10, a rok później – 0,78 dt pszenicy. W relacji do ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego droższa niż przed rokiem była dzienna opłata prac murarskich (24 kg w lutym 2008 r. i 21 kg rok wcześniej), natomiast cena projektu typowego budynku inwentarsko-składowego stanowiła w marcu 2008 r. równowartość 277 kg żywca wieprzowego w porównaniu z 319 kg przed rokiem.

¹ W skład 34 usług dla rolnictwa wchodzi usługi wymienione w przypisie „a” w tabeli 3.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy		Rodzaje usług i placówek	Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospodarstwach ocenianych szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2004	I-XII		481	26,9	1 669	991	9 066	1 868	8 466	2 748
2005	I-XII		511	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I-XII		520	30,7	1684	1152	10 761	2 004	8 146	3 001
2007	I-XII		527	30,5	1612	682	11 405	2 064	8 060	2 889
	IV		523	30,5	x	x	x	x	x	x
	V		526	30,6	x	x	x	x	x	x
	VI		528	30,6	423	184	11 130	2 053	8 073	2 939
	VII		527	30,5	x	x	x	x	x	x
2007	VIII		527	30,5	x	x	x	x	x	x
	IX		527	30,4	445	148	11 379	2 068	8 063	2 911
	X		528	30,4	x	x	x	x	x	x
	XI		532	30,4	x	x	x	x	x	x
	XII		536	30,4	362	155	11 405	2 064	8 060	2 889
2008	I		545	30,6	x	x	x	x	x	x
	II		552	30,7	x	x	x	x	x	x
	III		557	30,8	x	x	11 518	2 048	8 027	2 897
Wskaźnik zmian (%)										
<u>III 2008</u> <u>III 2007</u>			107,3	101,3	x	x	106,9	101,0	99,1	98,7
<u>III 2008</u> <u>II 2008</u>			100,9	100,3	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2004	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII		103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2007	I-XII		111,5	111,9	143,2	108,7	111,2
	IV		98,7	99,1	97,9	99,3	98,6
	V		98,9	98,7	96,4	99,3	98,95
	VI		103,3	103,7	101,7	103,9	103,2
	VII		104,1	103,9	94,1	105,5	104,1
2007	VIII		104,0	104,2	111,7	102,6	103,8
	IX		104,9	105,0	116,2	103,3	104,8
	X		98,4	98,6	98,3	98,9	98,3
	XI		99,0	99,2	98,4	99,5	98,9
	XII	100,5	105,0	104,8	99,9	100,5	
2008	I	97,9	99,1	108,4	97,4	97,8	
	II	97,9	98,0	97,4	97,5	97,8	
	III	101,0	100,8	99,9	101,3	101,1	

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2005		2006		2007		2007										2008			III 2008		I-III 2008	
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	III 2007	III 2007	I-III 2007	I-III 2007		
	% wobec poprzedniego okresu																						%
Wskaźnik zmian cen usług	104,2	103,7	103,7	103,7	100,5	100,6	100,4	100,6	100,3	100,2	100,4	100,3	100,5	100,2	101,4	100,4	101,0	106,9	106,9	106,7	106,7		
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	105,3	106,5	103,4	100,9	100,2	100,7	100,2	100,2	100,3	99,9	100,3	100,1	100,3	99,9	100,2	100,3	101,2	105,4	105,4	105,7	105,7		
1. mechanizacyjne	105,2	107,1	102,9	101,6	99,8	100,6	100,1	100,2	100,2	99,8	100,2	100,2	100,2	99,8	100,5	100,3	102,0	102,8	102,8	102,6	102,6		
a. uprawowe	107,0	106,9	103,9	99,3	100,3	100,3	100,3	99,7	100,5	99,7	100,0	100,0	99,6	100,0	100,0	100,0	104,0	104,0	104,0	104,0	104,0		
b. siewu-sadzenia	106,9	108,1	105,1	100,6	100,4	100,4	100,4	100,6	100,4	99,9	100,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	102,7	102,7	102,7	102,7	102,7		
c. chemiczne	103,9	106,2	103,6	101,6	100,1	100,8	100,1	100,5	100,1	99,0	100,6	100,6	100,0	99,3	99,3	100,3	101,5	101,5	101,5	101,5	101,5		
d. zbioru plodów	104,2	107,5	101,3	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,6	100,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	101,5	101,5	101,5	101,5	101,5		
2. usługi robocizny przy pracach polowych	104,5	101,6	115,0	102,3	102,7	102,7	100,6	101,1	100,6	100,8	100,8	99,9	101,7	99,9	100,6	100,6	123,4	123,4	123,4	123,4	123,4		
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	106,2	104,2	102,1	100,4	100,2	100,3	100,3	100,2	100,2	100,5	100,3	99,9	100,2	100,1	100,8	100,2	100,7	103,9	103,9	104,7	104,7		
a. weterynaryjne	105,2	106,1	101,5	100,4	100,1	100,2	100,2	100,0	100,0	100,7	100,3	99,8	100,3	100,2	100,8	100,8	99,9	103,5	103,5	105,4	105,4		
b. inseminacyjne	107,3	102,3	102,6	100,5	100,5	101,5	100,4	100,5	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,9	100,9	100,5	104,3	104,3	104,0	104,0		
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	103,5	101,8	104,0	100,4	100,7	100,3	100,7	100,3	100,3	100,3	100,4	100,5	100,6	100,2	101,6	100,5	100,9	107,4	107,4	107,1	107,1		
1. transportowe	102,2	96,8	104,8	100,2	100,9	100,8	100,7	100,3	100,3	100,1	100,7	100,6	100,4	100,1	100,8	100,1	100,1	105,9	105,9	106,0	106,0		
2. naprawcze	104,9	102,8	104,1	100,2	100,2	99,5	100,9	100,8	100,4	99,9	101,2	101,2	100,2	100,2	100,8	100,1	102,2	106,6	106,6	105,5	105,5		
3. budowlano-remontowe	105,4	103,4	107,4	100,7	101,0	101,8	101,9	100,6	100,6	100,6	100,7	99,7	100,4	100,3	101,9	101,2	100,9	111,9	111,9	111,5	111,5		
4. mylnarskie ^b	103,1	101,3	103,9	100,6	101,1	100,1	100,0	100,4	100,1	100,9	100,9	99,5	100,7	100,6	100,6	101,3	100,5	107,0	107,0	106,6	106,6		
5. handlowe	100,7	103,6	101,9	100,4	100,1	100,0	100,0	99,6	100,3	100,1	100,5	100,5	101,4	100,4	100,2	99,4	100,5	102,5	102,5	102,7	102,7		
6. finansowe	102,8	100,7	101,2	100,4	100,8	99,3	101,0	100,0	100,2	100,1	101,1	101,1	100,6	99,9	103,4	100,4	100,7	106,7	106,7	106,4	106,4		
- ubezpieczeniowe	106,4	106,5	103,6	100,5	101,7	99,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,0	101,5	100,2	99,9	105,2	100,2	100,4	108,2	108,2	108,5	108,5		
- bankowe	95,6	89,1	96,4	100,1	99,1	99,8	100,3	100,0	100,4	100,2	100,4	100,4	101,6	99,8	99,8	100,9	101,2	103,6	103,6	102,3	102,3		
Wskaźnik inflacji	102,1	101,0	102,5	100,5	100,5	100,5	100,5	99,7	99,6	100,8	100,6	100,6	100,7	100,3	100,7	100,4	100,4	104,1	104,1	104,1	104,1		

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne. W skład usług bezpośrednio rolniczych wchodzi usługi: orka plugiem, talerzowanie ściemisk, kultywatorowanie, siew siewn. rzędowym, sadzenie ziemniaków sadzarką, opryskiwanie roślin (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), rozstaw nawozów szt. (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), zbiór zielonek ściacaczem, koszenie traw kostarką rotacyjną, sprzęt zbóż kombajnem, kopanie ziemniaków kombajnem ziemn., kopanie ziemniaków kopcarką, zatrudnienie osoby przy pracach polowych, unasiennienie sztuczne krowy, badanie kliniczne krowy, badanie tuczniaka przedubojowe. W skład usług pośrednio rolniczych wchodzi usługi: przewóz 10 ton cegły samochodem za 20 km, wypożyczenie przyczepy samochodowej, naostrzenie lemiesz, poducie kopyta końskiego, opłata za wynajem 1 m2 lokalu rzemieślniczego, przetarcie drewna, opłata prac stolarskich, ciesielskich, praca mechanika przy naprawie maszyn roln., opłata prac murarskich, opłata projektu budynku inwentarsko-sładowego, wypożyczenie betoniarzy, wypożyczenie cykliniarzy, sruutowanie na paszę 100 kg żyta, sruutowanie na mąkę 100 pszenicy, opłata powierzchni 1 m2 lokalu handlowego, opłata dzierżawca 1 m2 placu targowego, opłata 1 dnia placowego „szczek”, opłata ogłoszenia reklamowego, składka ubezpieczeń. OC ciągnika, składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika, składka ubezpieczenia OC rolników, odsetki kredytu krótkotermin. 10 tys. zł, odsetki kredytu średniotermin. 50 tys. zł.

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2007												2008			III 2008 III 2007		%			
		2005		2006		2007		2007		2007		2008		III 2008 III 2007								
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	III 2008 III 2007	%		
Orka plugiem	za 1 godz.	92,01	98,81	105,20	106,67	105,09	105,49	105,20	104,80	104,93	104,93	104,93	104,93	104,51					109,59	102,7	102,7	
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	76,51	82,08	87,71	87,75	88,24	88,60	87,26	87,17	87,47	87,47	87,47	87,47						90,12	102,7	102,7	
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	61,75	63,68	65,70	65,34	65,53	65,17	65,87	65,87	65,87	65,87	66,28	66,28									
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	63,69	68,58	71,43	69,53	72,88	73,92	73,92	73,92	73,92	70,30	70,30	70,30	70,30	70,30	69,72	69,72	71,26	102,5	100,9	100,9	
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	194,87	221,78	252,98		259,28	257,07	256,68	248,28	248,28	248,28	248,28	248,28									
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	228,03	230,86	236,14				234,81	235,30	238,30												
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	117,74	126,14	128,00			127,99	126,56	126,83	130,62												
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	43,70	44,38	51,06	48,57	49,26	50,58	50,87	51,41	51,71	52,12	52,08	52,98						59,42	122,3	122,3	
Strutowanie na paszę	100 kg żyta	8,62	8,59	9,08	8,88	9,02	9,02	9,09	9,09	9,29	9,29	9,29	9,33	9,34	9,37	9,55	9,61	108,2	107,8	107,8	107,8	
Unastnienie sztuczne krowy	1 szt.	45,46	46,50	47,73	47,26	47,48	47,63	47,80	48,02	48,04	48,14	48,15	48,17	48,17	48,60	49,03	49,28	104,3	104,0	104,0	104,0	
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	20,87	22,15	22,81	22,46	22,52	22,63	22,73	22,75	23,07	23,20	23,12	23,24	23,34	23,71	23,66	24,03	107,0	106,3	106,3	106,3	
Przewóz 10 ton cegły samochoodem	na odległ. 20 km	123,77	118,35	126,92	121,73	124,07	126,05	127,47	128,36	128,52	129,62	130,92	131,88	132,02	133,23	133,85	134,27	110,3	110,2	110,2	110,2	
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	11,75	12,51	12,74	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67	13,00	13,00	13,00	13,21	13,21	13,92	109,9	106,5	106,5	106,5	
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	28,36	28,84	32,06	30,45	30,58	31,03	31,96	32,96	33,44	33,19	33,48	33,56	33,74	33,76	33,82	33,92	111,4	111,9	111,9	111,9	
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	65,12	66,90	76,83	70,50	71,54	74,40	77,98	79,12	80,53	81,71	82,32	82,56	82,71	85,27	85,94	86,69	123,0	123,3	123,3	123,3	
Oплата projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.	1041	1028	1024	1050	1056	1054	1028	1031	1031	1019	980	985	986	995	1003	1003	95,5	96,1	96,1	96,1	
Wypożyczenie betoniarki na 1 dobę	za 1 m ²	31,64	31,29	31,64	31,71	31,92	31,45	31,65	31,46	31,46	31,56	31,56	31,56	31,82	31,70	32,03	32,71	103,2	101,2	101,2	101,2	
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	26,04	27,69	27,80	27,65	27,68	27,63	27,77	27,80	27,82	27,85	27,96	28,03	28,03	28,13	28,30	28,47	103,0	102,3	102,3	102,3	
Składka ubezpiecz. OC ciagnika	1 rok	106,75	116,02	115,97	115,75	115,79	115,82	115,75	115,78	115,89	115,89	116,25	116,79	116,32	131,87	132,37	133,22	115,1	114,4	114,4	114,4	
Składka ubezpieczenia Autocasco ciagnika	1 rok	658	698	753	743	750	756	756	756	757	757	761	763	763	762	761	769,5	103,5	103,7	103,7	103,7	
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	662	591	570	567	567	566	569	566	569	570	573	571	572	573	580	586	103,3	101,4	101,4	101,4	
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	5699	5070	4890	4938	4818	4808	4820	4841	4858	4871	4883	5051	5018	4995	5024	5094	103,8	102,7	102,7	102,7	

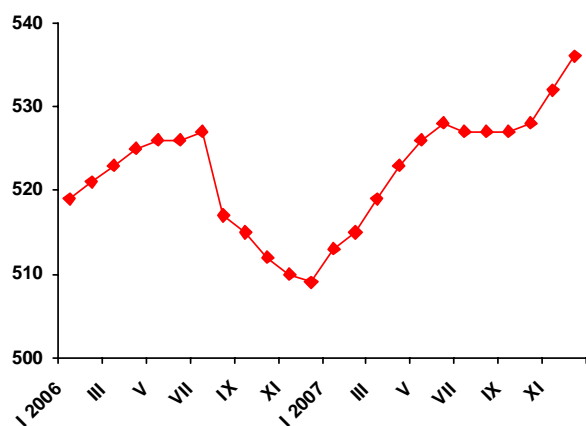
Źródło: Niewpublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

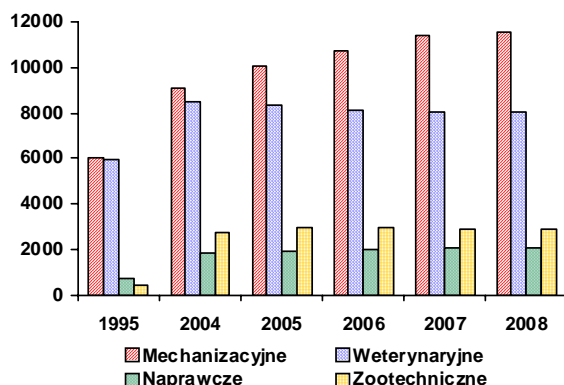
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2005		2006		2007		2008						III 2008 III 2007		I-III 2008 I-III 2007							
			I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	%				
Orka plugiem	za 1 godz.	dt pszenicy	2,45	2,23	1,38	1,68	1,69	1,73	1,90	1,54	1,25	1,27	1,31							1,20	71,7	71,7		
Siew siewn. rzędów.	za 1 godz.	dt pszenicy	2,04	1,85	1,15	1,38	1,42	1,45	1,58	1,28	1,04	1,06								0,99	71,6	71,6		
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,65	1,43	1,31		1,05	1,07	1,12	1,19	0,79	3,01												
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,70	1,54	1,07	1,10	1,17	1,19	1,27	1,34	1,09	0,85	0,88	0,87	0,81	0,79	0,78				71,5	72,8		
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	209	238	204			263	259	252	234	217	204											
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	6,08	5,20	2,11					4,25	3,47	2,85												
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,70	3,21	3,09					1,51	2,77	4,63	6,56											
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	dt pszenicy	1,16	1,00	0,76	0,77	0,79	0,83	0,87	0,93	0,76	0,62	0,66								0,65	85,3	85,3	
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	0,30	0,22	0,15	0,15	0,16	0,15	0,16	0,16	0,14	0,13	0,14	0,14	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13		90,1	90,4		
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	48,83	49,87	44,80	48,19	48,26	48,35	48,08	47,12	45,35	42,00	37,12	36,45	39,02	40,66	42,25				87,7	83,9		
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	l mleka	22,42	23,76	21,40	22,90	22,89	22,97	22,86	22,32	21,78	20,24	17,91	17,66	19,04	19,62	20,60				90,0	85,8		
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	32,27	32,96	36,45	37,00	37,37	39,15	36,32	32,50	31,58	31,93	40,33	39,29	38,17	40,93	37,09				100,2	103,3		
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	dt pszenicy	0,31	0,28	0,19	0,20	0,20	0,21	0,22	0,23	0,19	0,15	0,16	0,16	0,15	0,15	0,15				76,6	76,8		
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,76	0,65	0,48	0,48	0,49	0,51	0,55	0,60	0,49	0,40	0,42	0,42	0,39	0,38	0,37				77,7	80,7		
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	kg żywca trzody	16,98	18,63	22,02	21,43	21,55	23,11	22,22	20,03	19,79	20,13	25,25	24,62	24,43	26,28	23,95				111,8	115,6		
Oплата projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	kg żywca trzody	271	286	295	319	318	327	293	261	253	273	301	294	285	307	277				86,8	90,1		
Wypożyczenie betoniarki 100 l	na 1 dobę	kg żywca trzody	8,25	8,71	9,10	9,64	9,61	9,77	9,02	7,96	7,73	8,79	9,64	9,47	9,08	9,80	9,04				93,8	94,8		
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	6,79	7,71	7,99	8,40	8,34	8,58	7,91	7,04	6,84	7,79	8,57	8,34	8,06	8,65	7,86				93,6	95,8		
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	dt pszenicy	2,85	2,61	1,73	1,82	1,87	1,90	1,99	2,10	1,71	1,41	1,46	1,45	1,53	1,50	1,46				80,3	82,6		
Składka ubezp. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	17,54	15,72	11,19	11,71	12,10	12,37	12,98	13,69	11,15	9,04	9,22	9,54	8,85	8,65	8,46				72,2	74,8		
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	17,65	13,30	8,48	8,93	9,14	9,27	9,77	10,25	8,38	6,80	6,93	7,14	6,65	6,59	6,44				72,1	73,2		
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	151,9	114,2	72,7	77,3	77,7	78,7	82,8	87,6	71,6	58,2	63,2	62,4	58,0	57,1	56,0				72,4	74,1		

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

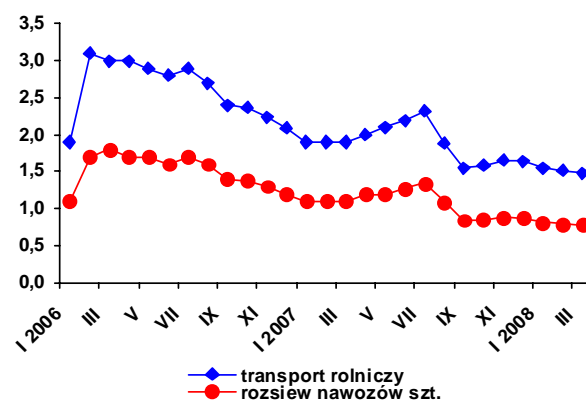
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

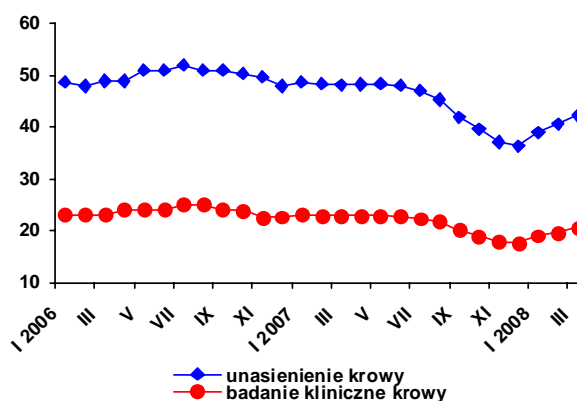
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

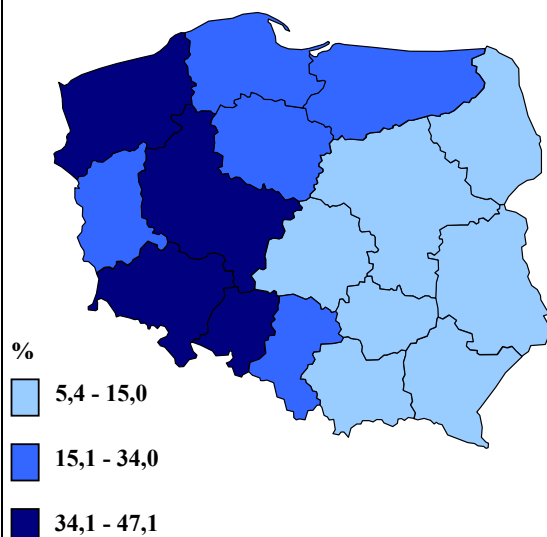
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

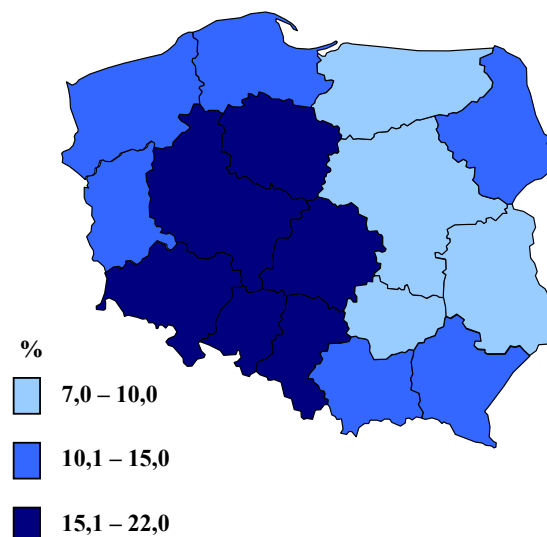
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w grudniu 2007 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w IV kwartale 2007 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.